

Présidence: M. Lucien Weiler, Président
M. Jos Scheuer, Vice-Président • M. Laurent Mosar, Vice-Président • M. Jean-Pierre Koepp, Doyen

Sommaire

- 1. Communications
  - M. le Président
- 2. 5971 - Proposition de loi portant modification de l'article 355 du Code des Assurances sociales
  - Déclaration de recevabilité: M. le Président
- 3. Ordre du jour
  - M. le Président
- 4. 5759 - Projet de loi portant organisation de l'enseignement fondamental
  - Rapport de la Commission de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle: M. Jos Scheuer
  - Discussion générale: Mme Françoise Hetto-Gaasch, M. Eugène Berger (déposant une motion et un amendement), M. Ben Fayot, M. Claude Adam, M. Robert Mehlen, Mme Marie-Thérèse Gantenbein-Koullen, Mme Mady Delvaux-Stehres, Ministre de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle
- 5. 5760 - Projet de loi concernant le personnel de l'enseignement fondamental
  - Rapport de la Commission de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle: M. Jos Scheuer
  - Discussion générale: M. Gilles Roth, M. Eugène Berger, M. Claude Adam, M. Robert Mehlen, Mme Mady Delvaux-Stehres, Ministre de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle

Au banc du Gouvernement se trouvent: Mme Mady Delvaux-Stehres, MM. Mars Di Bartolomeo, Jean-Marie Halsdorf et Claude Wiseler, Ministres.
(Début de la séance publique à 15.00 heures)

» M. le Président. - D'Sitzung ass op. Huet d'Regierung der Chamber iergendwelch Matdeelungen ze maachen?
(Négation)

1. Communications

Ech hunn der Chamber Folgendes matzedeenen:
1) La liste des questions au Gouvernement ainsi que des réponses à des questions est déposée sur le bureau.
Les questions et les réponses sont publiées au compte rendu.
2) Les projets de loi et la proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés suivants ont été déposés au Greffe:
a) 5974 - Projet de loi modifiant la loi modifiée du 10 août 1915 concernant les sociétés commerciales en vue de mettre en œuvre le Règlement (CE) N° 1435/2003 du Conseil du 22 juillet 2003 relatif au statut de la société coopérative européenne (SEC)
Dépôt: Monsieur Luc Frieden, Ministre de la Justice, le 18.12.2008
b) 5975 - Projet de loi portant création d'une École de la 2e Chance
Dépôt: Madame Mady Delvaux-Stehres, Ministre de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle, le 23.12.2008
c) 5976 - Projet de loi relative à l'introduction des normes comptables internationales pour les entreprises et portant transposition: - de la directive 2001/65/CE du Parlement européen et du Conseil du 27 septembre 2001 modifiant les directives 78/660/CEE, 83/349/CEE et 86/635/CEE en ce qui concerne les règles d'évaluation applicables aux comptes annuels et aux comptes consolidés de certaines formes de sociétés ainsi qu'à ceux des banques et autres établissements financiers; - de la directive 2003/51/CE du Parlement européen et du Conseil du 18 juin 2003 modifiant les directives 78/660/CEE, 83/349/CEE, 86/635/CEE et 91/674/CEE du Conseil sur les comptes annuels et les comptes consolidés de certaines catégories de sociétés, des banques et autres établissements financiers et des entreprises d'assurance; - des articles 5 et 9 du règlement (CE) N° 1606/2002 du Parlement européen et du Conseil du 19 juillet 2002 sur l'application des normes comptables internationales modifiant les directives 78/660/CEE, 83/349/CEE, 86/635/CEE et 91/674/CEE du Conseil sur les comptes annuels et les comptes consolidés de certaines catégo-

ries de sociétés, des banques et autres établissements financiers et des entreprises d'assurance; - de la directive 2006/46/CE du Parlement européen et du Conseil du 14 juin 2006 modifiant les directives du Conseil 78/660/CEE concernant les comptes annuels de certaines formes de sociétés, 83/349/CEE concernant les comptes consolidés, 86/635/CEE concernant les comptes annuels et les comptes consolidés des banques et autres établissements financiers, et 91/674/CEE concernant les comptes annuels et les comptes consolidés des entreprises d'assurance
Dépôt: Monsieur Luc Frieden, Ministre de la Justice, le 09.01.2009
d) 5978 - Projet de loi relative au retrait obligatoire et au rachat obligatoire portant sur les titres de sociétés anonymes admis ou ayant été admis à la négociation sur un marché réglementé
Dépôt: Monsieur Luc Frieden, Ministre de la Justice, le 09.01.2009
e) 5979 - Proposition de modification du Règlement de la Chambre des Députés relative à la coopération entre la Chambre des Députés et le Gouvernement en matière de politique européenne
Dépôt: Monsieur Ben Fayot, le 12.01.2009
f) 5980 - Projet de loi portant approbation de la Convention entre le Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg et le Gouvernement de la République de Moldavie tendant à éviter les doubles impositions et à prévenir la fraude fiscale en matière d'impôts sur le revenu et la fortune et du Protocole y relatif, signés à Chisinau, le 11 juillet 2007
Dépôt: Monsieur Jean Asselborn, Ministre des Affaires étrangères et de l'Immigration, le 12.01.2009
g) 5981 - Projet de loi portant approbation de la Convention sur les armes à sous-munitions, ouverte à la signature à Oslo, le 3 décembre 2008
Dépôt: Monsieur Jean Asselborn, Ministre des Affaires étrangères et de l'Immigration, le 12.01.2009

2. 5971 - Proposition de loi portant modification de l'article 355 du Code des Assurances sociales

Déclaration de recevabilité

An hirer Réunioun vum 15. Januar huet d'Präsidentekonferenz sech fir d'Recevabilitéit vun der Proposition de loi vum honorabelen Här Wagner ausgeschwat iwwert d'Ännerung vum Artikel 355 vum Code des Assurances sociales.
Schléisst d'Chamber sech dem Virschlag vun der Präsidentekonferenz un?

(Assentiment)

Dann ass et esou décidéiert.

3. Ordre du jour

Wat den Ordre du jour vun dëser Woch ubelaangt, gëtt Folgendes vun der Präsidentekonferenz proposéiert: fir d'éischt haut de Mëtteg de Projet de loi 5759 iwwert d'Organisation vum Enseignement fondamental; duerno de Projet de loi 5760 iwwert d'Leierpersonal; muer de Moien um 9 Auer de Projet de loi 5758 iwwert d'Schoulpflicht, an duerno diskutéiere mer de Projet de loi iwwert de SCRIPT.
Muer de Mëtteg um hallwer 3 mécht den Här Ausseminister eng Deklaratioun iwwert d'Situatioun am Gaza. Duerno diskutéiert d'Chamber iwwert dës Deklaratioun. Am Uschloss dorunner hu mer nach véier Projet-de-loien: deen iwwert d'Vollbeschäftigung; dann e Projet de loi wat eng Ofännerrung vum Code du Travail ubelaangt; d'Aféierung vum Congé linguistique an e Projet de loi iwwert de Statut vun de Gemeengebeamteten.
Ass d'Chamber mat deem Ordre du jour averstanen?
(Assentiment)
Dann ass et esou décidéiert.
Mir kommen dann zur Diskussioun vum Projet de loi 5759 iwwert d'Organisation vum Enseignement fondamental. D'Riedezäit ass nom Modell 3 festgeluecht. Dat heescht, de Rapporteur an d'Regierung hu jeeeweils 60 Minutten. D'Riedezäit ass dann, esou wéi eise Statut dat virgesäit, ënnert deenen eenzelne Fraktiounen opgedeelt. Et si bis elo ageschriwwen: déi honorabel Madame Hetto, den Här Berger, den Här Fayot, den Här Adam an d'Madame Gantenbein. D'Wuert huet elo den honorabelen Här Jos Scheuer, Rapporteur vun dësem wichtege Gesetz.
4. 5759 - Proiet de loi portant organisation de l'enseignement fondamental
Rapport de la Commission de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle
» M. Jos Scheuer (LSAP), rapporteur.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, et ass net einfach, fir e mëndleche Rapport vun dësem Gesetz a vun deem ganze Pak vu Gesetzzer ze maachen, déi mer haut respektiv muer stëmmen. Déi Gesetzzer hunn onheemlech vill Artikelen. Dat si méi wéi Kadergesetzer. Si setzen op där enger Säit eng Rumm, an op där anerer Säit gëtt déi Rumm da gefëllt mat ganz präzisen Indikatiounen, deenen d'Schoul Rechnung droe muss. Dat heescht, mäi mëndleche Rapport wäert net esou extensiv gi wéi de schrëftlechen. Ech beschränke mech op dat Wesentlecht.
Dir Dammen an Dir Hären, d'Zäit ass do fir eng Schoulreform ze maachen a fir eng grouss Schoulreform ze maachen. Dat ass de Konsens, dee quier duerch d'politesch Parteie geet. A wann een et emol esou zesummefaasst, wéi et och dobausse gesot ginn ass, dann ass d'politesch Landschaft zu Lëtzebuerg d'accord mat der Stoussrichtung vun de Gesetzesënnerscheeder an der Interpretatioun vun deene verschiddenen Instrumenter, déi mer an déi Gesetzzer agebaut hunn.
Firwat ass d'Zäit komm fir eng grouss Schoulreform ze maachen? Déi setze mer iwwerens un der Basis vun eiser Schoul un. Dat heescht, mir fänken u beim Précoce a mir fueren dann erop, bis datt déi fréier Primärschoul ofgeschloss ass, bis zum sechste Schouljoer. Mir reforméieren d'Basis. A mir wëssen awer elo schon, datt dat ee Schrëtt ass, deem sech aner Schrëtt mussen uschléissen. Dat gëtt d'Aarbecht vun der nächster Regierung an d'Aarbecht vun der nächster Chamber. Mä déi Basisaarbecht, déi mir elo maachen, ass immens wichteg.
Firwat dee Konsens uechtert d'Lëtzebuerg Land an uechtert d'politesch Parteien? Mir hu festgestallt, datt d'Lëtzebuerg Schoul net méi den Uspréich vun der Gesellschaft entsprécht an datt d'Lëtzebuerg Schoul net méi de Besoiné vun de Kanner entsprécht.

Éischstens huet d'Demographie terribel geännert am Laf vun deene leschte Jor-zénge. Mir si wierklech zu enger multikultureller Gesellschaft ginn. Méi wéi 40% vun deene Leit, déi zu Lëtzebuerg liewen, déi mat eis liewen, sinn net méi Lëtzebuerg. An der Schoulpopulatioun bedréit de Prozentsaz vun den net lëtzebuergesche Kanner méi wéi 42%. D'Tendenz ass steigend, wann een de Précoce an de Préscolaire kuckt. Déi Tendenz geet an d'Luucht a si wäert och net ze stoppe sinn. Dat ass och net gewënscht.
Déi zweet Bemierkung; Virbemierkung. Eis Schoul entsprécht net méi de Besoiné vun der Lëtzebuerg Wirtschaft. Mir hunn all Dag 120, 130.000 Frontalieren, déi iwwert d'Grenz kommen. Déiselwecht Zuel vun Netlëtzebuerg gëtt an eiser Wirtschaft beschäftegt.
Fait ass, datt déi Ausbildung, déi d'Lëtzebuerg Kanner kréien, déi d'Lëtzebuerg Studente kréien, keen Avantage gëtt vis-à-vis vun deenen, déi aus engem frieme Schoulsystem op de Lëtzebuerg Aarbechtsmaart kommen, déi aus der Grenzregioun kommen an déi nëmmen zwou Sproche schwätzen, während mir eise Kanner dräi Sproochen octroyéieren. Déi Dräisproochegkeet gëtt bei dësem Gesetz och bäibehalen. En Avantage vun Lëtzebuerg Schoulsystem an der Lëtzebuerg Ekonomie ass net méi feststellen.
Déi drëtt Remarque. D'Selektivitéit vun eise Schoulsystem ass immens. A wann ee seet Selektivitéit, dann heescht dat, et fale ganz vill Kanner duerch. 20% vun deenen, déi am 6. Schouljoer sinn, sinn duerchgefall oder si sinn an enger Klass ageschoult, déi net méi hirem Alter entsprécht. Dat geet da weider am Secondaire, wou mer da bei engem Taux d'échec vu 40% a verschiddene Systemer ukommen.
Ofgesi vun de psychologeschen Affekter op d'Kanner, bréngt och dat Duerchfale keen Avantage fir d'Ekonomie, bréngt keen Avantage fir eis Kulturlandschaft a bréngt keen Avantage fir d'sozial Struktur vu Lëtzebuerg.
Dat sinn déi grouss Ursachen, déi derzou féieren, datt nach e regelrechte Besoin zu Lëtzebuerg opkomm ass fir d'Schoul am Fong ze reforméieren a fir net nees Ajouten un d'Gesetz vun 1912 ze maachen.
Dir Dammen an Dir Hären, ëmmer wann eng grouss Schoulreform an der Vergaangenheet gemaach ginn ass, dann ass se no engem politesche Revirement oder uschléissend un e wirtschaftleche Changement komm. Dat war esou 1828, wéi d'Gemengen d'Obligatioun krute fir d'Primärschoul ze organiséieren. Dat war uschléissend un 1815, wéi sech jo wierklech fir Lëtzebuerg vill geännert huet. Uschléissend och dorun, datt aus Holland Impulser op Lëtzebuerg komm sinn. Et war esou 1839, wéi den hollännesche Kinnek Souverain ginn ass vu Lëtzebuerg an och nei Impulser erabruecht huet. 1843, also duerno eréischt, ass eng grouss Schoulreform komm.
1912 ass dat grousst Schoulgesetz komm, wat mer an dësem Moment ofschafen an ersetzen. D'Gesetz vun 1912 war och eng spéit Reaktioun op d'Changementer an der Gesellschaft.
Wann Der den Tableau kuckt, deen am Rapport ass, gesitt Der, datt em déi Zäit schon d'Groussindustrie geboomt huet, datt an där Zäit de Secteur vun der Industrie amgang war an d'Luucht ze goen, datt de Secteur vun der Landwirtschaft schon erofgaangen ass an nëmme 40% vun de Leit an der Landwirtschaft geschafft hunn.
Mir waren ënner Drock fir kënne där Industrie capabel Leit un d'Säit ze setzen oder zur Verfügung ze stellen. Dat ass deemools duergaange mat enger gudder Schoulausbildung, mat enger gudder postprimärer Ausbildung och, déi awer bāi Wäitem net déi Objektivier hat, déi haut déi postprimär Ausbildung huet.
1912 war e grousst Gesetz, war e wichteg Gesetz. Dëst Gesetz huet och nach vill Bestand an deem neie Gesetz, wat mer elo stëmmen.
Wéi gesäit d'Schoulreform aus, vun där mer elo den Text virun eis leien hunn? Ech faassen lech déi puer wichteg Saachen zesummen. Déi puer Adagen, déi ech am schrëftleche Rapport opgezielt hunn, sinn déi Leitsätz, déi ee muss berücksichtegen, wann een eng Schoulreform wëllt maachen.
Éischten Adage, éischt Maxime: An der Schoul muss dat geléiert ginn, wat vun der

Gesellschaft gebraucht gëtt. D'Schoulwëssen däerf keen „l'art pour l'art“ sinn. Dat, wat do geléiert gëtt, muss een uwende kënnen. Iwwert dës Schoulreform soll festgehale ginn, datt d'Schoul net nëmme Wësse vermëttelt, mä och Kompetenzen. An eng Kompetenz heescht: Dat Wëssen, dat ee kritt, uwenden; mat deem Wëssen eppes ufänken, fir sech sozial anzeglidderen, fir sech kulturell ze betätigen, fir sech an der Ekonomie op enger Aarbechtsplaz zrëckzufannen.

Den zweeten Adage: Eis Schoul, eis öffentlech Schoul virun allem, ass déi Plaz, wou d'Sozialintegratioun an eis international a multikulturell Gesellschaft an der Kannerzäit scho geübt soll ginn, wou se och praktizéiert gëtt. D'Schoul ass déi Institutioun, wou d'Kanner erzu ginn, wou se kulturell Perspektive gewise kréien a wou se Participatioun um Liewe léiere sollen. Et ass eng École d'inclusion; et ass eng Integratiounsschoul.

Drëttens, um Enn vun där Schoulzäit muss dann all Kand de Maximum vun deem Wëssen hunn an de Maximum vun deem kënnen hunn, wat et brauch, fir an der Gesellschaft ze existéieren, an e Maximum vun deem Wëssen, wat et léiere kann. Dat nennt ee Chancëgerechtgeket; net onbedéngt Chancëgläichheet, mä awer Chancëgerechtgeket. Jiddweree muss e Maximum u sech selwer realiséieren kënnen. Dat ergëtt dann eng École de la réussite.

Véiertens, fir Chancëgerechtgeket hierzestellen, muss d'Schoul esou organiséiert sinn, datt se sozial Defiziter opfänkt. Dat féiert mech zu deene berühmte PISA-Etüden, déi Lëtzebuerg richteg duerchgerëselt hunn.

Mir hunn an de PISA-Etüde gewise kritt, datt mer am Ranking vu ville State ganz schlecht ofschneiden. Dat huet geheescht, datt eise Schoulsystem am Verglach mat anere Schoulsystemer net esou performant ass wéi mer eis dat geduecht hunn. Ech woen ze behaapten, datt et opgrond vun deenen internationale Vergläicher hei zu Lëtzebuerg méiglech ginn ass fir un dës fundamental Reform erunzegoen, déi mer haut virun eis leien hunn.

Dann de fënneften Adage: De Schoulsystem muss mat deene Methoden a mat deene modernen Equipementer operéieren, déi der Zäit an de Besoinë vun de Kanner entsprechen. Och datt ass op ville Plazen am Gesetz verankert, datt Methoden och modern Methode vum Enseignement solle sinn.

Sechstens, den Encadrement vum ganze Schoulsystem an d'Responsabilitéit vum ganze Schoulsystem läit op de Schëllere vum Stat an op de Schëllere vun de Gemengen a Gemengepäpp. Si müssen all Mëttel zur Verfügung stellen, fir datt d'Schoul gutt funktionnéiert. Dat geet u bei den Infrastrukture bis zur Schoulorganisatioun, déi de Besoinen entspreche soll. Stat a Gemenge sinn d'Garante vun engem gudde Schoulsystem.

Siwintens, zu de Missiounen vun de politeschen Autoritéiten gehéiert dann och, fir eng optimal Ausbildung a fir eng optimal Fortbildung vum Schoulpersonal ze suergen. A Schoulpersonal heescht an deem Fall net nëmme méi Personnel enseignant, heescht net nëmme méi Schoulmeeschteren a Léierinnen, mä heescht a begräift déi ganz Équipe, déi op d'Bee gestallt ginn, fir dem Schoulpersonal, de Schoulmeeschteren an de Léierinnen ze hëllefen, fir all Kand optimal ze betrieen.

Den aachte Punkt; e grouse Punkt vun deem Gesetz: E Schoulsystem ass net rigide an e Schoulsystem muss sech vu bannen a Fro stellen, a muss sech vu baussen och evaluéieren an hannerfroen loosser. Dofir schafe mer net mat deem Gesetz, mä mat engem anere Gesetz eng Struktur, déi dann derfir ze suergen huet, datt eng extern Evaluatioun vun eisem Schoulsystem stattfënn, fir datt et sech regelméisseg upasse kann, wann e Besoin ass.

D'Schoul ass net fixe, d'Schoul ass och net onbedéngt e Laboratoire, an deem een experimentéiert, esou wéi een et gutt fënn, mä d'Schoul huet e flexibelen Opbau. Si muss sech, souwuel wat d'Methoden ugeet wéi och wat d'Inhalter ugeet, ëmmer a Fro stellen an ëmmer versiche fir sech ze verbesseren.

Dat ass d'Essenz vun deem Gesetz. Dat ass d'Essenz vum Enseignement fondamental. Den Detail ass ganz komplizéiert. En ass ganz komplex.

Ech huelen elo déi verschidde Sektionen aus dem Gesetz eraus a kommentéiere se ganz kuerz.

D'Antécédentë vum Gesetz si bekannt. Et ass am August 2007 deponéiert ginn. Mir

kënnen et am Januar 2009 ofschléissen. Virun där Period vun 2007 läit eng onheemlech Viraarbecht, déi geleescht ginn ass vun der Ministesch mat alle Syndikater zesummen, mat all deene Forces vives, déi um Schoulsystem interesséiert sinn. D'Resultat, wat mer virleien haten, war e Resultat, wat haart ausgehandelt ginn ass, mä e Resultat, wat zum Schluss awer elo net méi contestéiert ginn ass.

Wéi mir et an der Chamber haten, hu mer eis mat den Avisë vum Statsrot auserneege-sat. Mir hunn am ganzen 53 Amendementer nees fir d'zweet an de Statsrot agereecht. Mir hu se erëmkritt a se de 14. Januar am Rapport an engem Texte coordonné dann ofgeseent.

Mir haten och an der Kommissioun - ech soen dat elo zu deem Zäitpunkt - Amendementer vun der demokratescher Fraktioun virleien. Déi Amendementer hu sech alle-guerten op Artikelen an op Alineae bezunn, an deene Rieds geet vum Reliounsunterrecht am Enseignement fondamental. D'Demokratesch Partei huet ëmmer virgeschloen, fir de Reliounsunterrecht erauszestrichen aus deem Gesetz an ze ersetzen duerch den Unterrecht aux valeurs, de Wäerteunterrecht, d'Éducation aux valeurs. Déi Amendementer si mat de Stëmme vun der Majoritéit ofgelehnt ginn. D'ADR war dergéint, datt déi Amendementer géifen den Text esou änneren.

Dann zum Text; den Texte coordonné. Dat éischt Kapitel befaasst sech mat de Strukturen a mat den Definitionen. Den Enseignement fondamental begräift elo néng Joer. E geet vum Précoce - ee Joer Précoce - iwwer zwee Joer Précoce, an da sechs Joer déi fréier Primärschoul. Den Enseignement fondamental ass opgedeelt a véier Cyclen.

Am Artikel 2 fannt Der dann Definitionen vun allen techneschen Termen a vun allen Inter-venanten vun alle Beruffer, déi an der Schoul intervenéieren.

Déi zweet Sektoun befaasst sech mam Recht dat all Kand an all Bierger huet op eng elementar Ausbildung. All Kand huet e Recht op den Enseignement fondamental. Dat heescht am Kloe-text, datt all Kand och e Recht huet op d'Éducation précoce. Do hu mer eis an der Kommissioun Gedanke gemaach iwwer zwee Faten.

Éischtens, d'Schwieregkeet, déi fir d'Gemenge kann entsteen, wann all Leit elo hiert Kand am Précoce umellen. Dann heescht dat, datt d'Gemenge gefuerdert si fir ze bauen, fir déi Lokaler zur Verfügung ze stellen. Mir hunn an der Kommissioun awer och gesot, datt, fir datt den Enseignement précoce e Sënn behält, eng bestëmmt minimal Plaz fir all Kand muss garantéiert ginn. Soss erfëllt d'Éducation précoce hiren Zweck net. An den Objektiv ass jo fir ze sozialiséieren a gläichzäiteg och d'Sprooch ze léieren, esou datt enner normale Konditiounen dann d'Alphabetiséierung no dräi Joer stattfanne kann.

Den Enseignement ass natierlech op fir Jongen a Meedercher. Et ass e bësse befriedmend, datt dat och nach am Gesetz steet.

Da steet am Artikel 5 geschriwwen, datt all Kand, dat zu Lëtzebuerg wunnt, d'Recht huet op e Gratisunterrecht an op gratis Schoulbicher. Déi gratis Schoulbicher, déi vun de Gemengen zur Verfügung gestallt ginn, dat ass net esou evident. Ech weess net, ob all Gemeng zu Lëtzebuerg dat scho mécht. Op jidde Fall hunn d'Gemengeréit dat bis elo missen oder kënnen d'cidéieren. Dat ass elo heira verankert. Wuelverstan ass geziilt gesot ginn, datt Résidenten zu Lëtzebuerg d'Recht hunn. Et bezitt sech net op déi, déi an der Grenzregion wunnen an déi d'Lëtzeburger Nationalitéit hunn.

Déi drëtt Sektoun: d'Objektiver vum Enseignement fondamental. Déi Objektiver ginn opgezielt. Dat ass gutt esou. Éischtens soll et ausbilden. Déi Ausbildung begräift eng Ausbildung a Wëssen an a Kompetenzen; wat ech definéiert hunn. D'Kanner solle léieren hir Émwelt verstoen. D'Kanner solle sech an de Sport initiéieren, sech mat hire physesche Méiglechkeete vertraut maachen, a se sollen och Moral an Anstand léieren, fir spéider da kënnen weiderzegoen an de Postfondamental.

Den Artikel 7 zielt all déi Domänen op, déi sollen am Enseignement fondamental entwéckelt ginn. Do taucht dann och fir d'éischt den Abschnitt op, datt Reliounsunterrecht oder Moral zum Choix stinn an der Primärschoul. Et ass also net esou, datt d'Elteren hir Kanner müssen an de Reliounsunterrecht schécken - esou gëtt dat ganz oft duergestallt -, mä et ass ganz kloer e Choix, deen d'Elteren treffe kënnen tëschent enger laizistescher Moralerzéiung an enger Doctrine chrétienne; an deem Fall eng Doctrine religieuse.

Wichtig ass och dee Saz - ech liesen e vir: «L'éducation aux médias est intégrée dans les différents domaines.» Ech hat am Ufank vu moderne Methoden an och vu modernen Inhalter geschwat. Hei ass eppes ganz Wichtiges, datt d'Kanner léiere mat där Flut vun Informatiounen a mat där Flut vun Informatiounsmëttelen, déi se hunn, ëmzegoen, an dat vu Klengem un.

D'Gesondheet gëtt natierlech gefördert.

Et steet och an deem Abschnitt - an dat ass och ganz wichtig -, datt d'Kanner e Recht hunn op Appui an Hausaufgabenhëllef, an datt déi - ech liesen et esou - obligatoresch ugebuede gi muss. Esou steet dran: „soutiennent les apprentissages“. Deen Indicatif présent ass fir mech eng Obligatioun. Och hei hänkt sech e Règlement grand-ducal u wéi un déi meescht Passagen, un déi meescht Sektionen an deem Gesetz.

Déi nächst Sektoun befaasst sech mat der pedagogescher Organisatioun. All Klass gëtt vun engem Schoulmeeschter geleet. Och dat war net esou evident. D'Missioun vum Schoulmeeschter gëtt an néng grouss Punkten ënnerdeelt. Enner anerem steet dran, datt hei mat den Eltere kommunizéiere muss. Et steet och dran, datt et zu senger Charge gehéiert, sech un der Équipenaarbecht ze bededelegen. An Équipenaarbecht heescht, deelhuelen u pedagogeschen Équipes - dat sinn déi, déi fir d'Cyclen zoustänneg sinn -, et heescht awer och deelhuelen un den Aarbechte vun deene multiprofessionellen Équipes, déi sech mat Kanner befaassen, déi a Schwierigkeete sinn. Dat, wat fir den Titulaire Schoulmeeschter gëllt, gëllt och fir den Titulaire Chargé, well d'Chargé-de-coursen, déi kënnen jo och Klassen iwwerhuelen a musse se iwwerhuelen, wa keng aner zur Verfügung stinn.

Am Artikel 10 gëtt gesot, datt et niewent dem Léierpersonal och Personnel éducatif gëtt. Dat heescht, hei ginn d'Éducateuren an e Gesetz ageschriwwen. D'Léierpersonal an d'Éducateuren bilden an engem Zyklus eng Équipe, déi ebe kollaboréiert mat all deenen aneren Instanzen, déi en charge si vun de Kanner. All Équipe huet e Coordinateur, esou datt kee Chaos entsteet.

Am Artikel 11 ginn d'pedagogesch Équipes als déi bezechent, déi Material benotzen, Material zur Verfügung stellen. Et geet Rieds vun de Bicher, déi am Reliounsunterrecht benotzt ginn. Déi ginn elo vum Minister arrétéiert. De Chef du culte proposéiert an de Minister seet, ob hien dermat d'accord ass oder net.

Den Artikel 12 da befaasst sech nees mam Reliounscours a mam Moralcours. Et soll ee ganz einfach soen, datt do par rapport zum ale Gesetz kaum Ännerunge virgesi sinn, well dat fonctionnéiert jo op der Basis vun enger Konventioun. An déi Konventioun fanne mer och an deem Text zréck.

D'Sektoun 5 ass fir mech eng vun deenen allerwichtigste Sektionen. Do geet vum Plan de réussite scolaire Rieds. Et ass kloer: Mir hu gesot, et gëtt eng École de réussite. An eng École de réussite heescht, all Kand en Erfolgserliefnis ginn; all Kand esou wäit ausbilden, datt et net duerchfält, datt et bis un d'Enn vu senge Capacitéiten kann an der Schoul bleiven. Do ginn dann d'Objektiver an d'Mëttelen definéiert, déi solle bereetgestallt sinn, fir datt d'Kanner duerchkommen an deem Fall. Déi Entscheidung fält net méi vu Joer zu Joer, mä déi fält nom Of-schluss vun engem Zyklus. Se definéiert alles, wat muss an dese Plang afléissen.

Dee Plan de réussite ass op véier Joer ausgeluecht an e gëtt all Joer aktualiséiert. Dat heescht, d'Schoule musse sech elo e Plang ginn no deem Schoul gehale gëtt. Si musse sech Objektiver ginn. An déi Objektiver, déi gi jo och der Gemeng ënnerbreet, déi domadder muss d'accord sinn. Si ginn och der Agence de qualité ënnerbreet, déi am Kader vum SCRIPT operéiert, déi hëlleft beim Ëmsetzen an déi och hëlleft bei der Evaluatioun vun deem, wat festgehale ginn ass.

Artikel 14, d'Stonnepläng kënnen deem Plang ugepasst ginn, an d'Schoul gëtt evaluéiert vum SCRIPT am Artikel 15.

Den Artikel 16 schwätzt vum Encadrement périscolaire, enger grousser Neierung an deem Schoulgesetz. Et gëtt gesot, datt d'Gemenge müssen niewent der Schoul an no der Schoul och nach d'Kanner encadréieren. Encadréieren heescht, déi Kanner net eleng loosser. An ech kommen do nach eng Kéier zréck op d'PISA-Etüd, an där jo an der Evaluatioun ganz kloer gesot ginn ass, datt et zu Lëtzebuerg e ganz grousst Sozialgefäll gëtt.

Mir haten d'Illusioun wéi wa mer alles opgeschafft hätten, wat vun de 50er Joren am Raum geschwieft huet, datt d'Kanner aus manner bemëttelte Familljen an intellektuell manner héichgestallte Familljen awer déi-

selwecht Chancen hätte wéi hir aner Kollegen. Dat stëmmt net!

D'Etüd PISA huet ganz kloer demonstréiert, et gëtt e Sozialgefäll zu Lëtzebuerg, an dat Sozialgefäll wierkt sech negativ aus op d'Leeschtunge vun de Kanner an der Schoul a virun allem och op d'Leeschtunge vun de Kanner am Enseignement fondamental. Dowéinst ass et esou wichtig, datt deen Encadrement périscolaire hei verankert huet misse ginn.

D'Gemeng kann deen Encadrement selwer iwwerhuelen, oder awer se iwwergëtt en un eng Organisatioun am socio-éducative Beräich, déi dann déi Charge iwwerhëlt. Mir wëssen, wat do drun hänkt: d'Maisons relais mat der ganzer Problematik.

Den Artikel 17 erlaabt et de Gemengen dann, fir d'Journée continue op d'mannst virzebereeden. Mir sinn nach net esou wäit, datt een dat generaliséiere kann. Fir eng Ganzdagsschoul also ze organiséieren, dat ass awer méiglech.

An hei ass fir mech déi ganz grouss Neierung am Gesetz, datt de Secteur public, datt d'Schoul elei mat abezu gëtt an den Encadrement vun de Kanner no der Schoul. Hei gëtt der Gesellschaftsentwécklung wierklech Rechnung gedroen.

Dir kennt all d'Chifferen iwwert d'Scheedungen an iwwer Kanner, déi sech eleng iwwerlooss sinn, Schlësselkanner, etc. Hei soll deem entgéintgewierkt ginn.

Véiert Kapitel; do geet et ëm d'Schüler selwer an d'Admissioun an d'Schoul. Dat huet an der Kommissioun zu Diskussiounen gefouert. De Prinzip ass deen heiten: All Kand, wat virum 1. September dräi Joer huet, huet e Recht op den Enseignement fondamental. Dat heescht also, de Précoce kann ageklot ginn.

All Kand muss dann do an d'Schoul goen, wou et wunnt, dat heescht an d'Gemengeschool respektiv an déi Schoulen, déi vun der Gemeng virgesi sinn. D'Eltere kënnen dann awer eng Demande maache fir hiert Kand an enger anerer Schoul oder an enger anerer Gemeng anzeschoulen. Si müssen eng schrëftlech Demande maachen un de Schäfferot vun der Gemeng, déi d'Kand soll ophuelen.

De Schäfferot préift d'Motiver an hält d'Kand un, wann d'Schoulorganisatioun et erlaabt. Am Gesetz stinn och véier Motiver, déi valabel si fir d'Demande ze maachen, fir net an der Residenzschoul - soe mer emol esou - ageschoult ze ginn. Véier Motiver, déi een opziele kann, well d'Gemengen ëmmer befaasst si mat esou Demanden:

- 1) Wann d'Kand versuergt ka gi vun engem Familljemember y compris de troisième degré;
- 2) wann eng drëtt Persoun d'Kand à charge huet;
- 3) wann en Organismus aus dem socio-éducative Beräich d'Kand à charge huet;

4) oder awer, an dat ass eng Ouverture, déi wahrscheinlech diskutéiert gëtt, weint - ech soen et op Franséisch - la situation du lieu de travail d'un des parents. Wann also d'Kand net ka versuergt ginn, well ee vun den Elterendeeler op enger anerer Plaz schafft an deen aneren Deel natierlech och net zur Verfügung steet, da kann d'Schoul gewieselt ginn.

Selbstverständlech kann och Unterrecht doheim erdeelt ginn ënnert der Kontroll.

An da wichtig, d'Sektoun 2: de Parcours scolaire. Normal ass, datt een déi Cyclen an zwee Joer duerchleift. Et kann een et och an dräi Joer maachen. E Kand kann et awer och an engem Joer maachen.

Dat bedéngt eng grouss Flexibilitéit, bedéngt vill Souplesse an der Organisatioun. D'Cyclé kënnen nëmme fonctionnéieren, wann d'Équipé fonctionnéieren. Wann d'Promotioun refuséiert gëtt vun engem Cycle an deen aneren, ka Recours age-luecht ginn.

D'Dauer vun de Studien am Enseignement fondamental, an zwar vum 1. bis an d'6. Schouljoer, ass op e Maximum vun aacht Joer festgeluecht ginn.

E Wuert zur Evaluatioun dann. D'Bewäertung vun der Leeschtung ass vun elo un eng positiv. Et kann ee se vläicht esou ze-

summefaassen: Dem Schöler säi Schaffe gött gekuckt an da gött ugepasst, e gött informéiert mat den Elteren, an da fällt zum Schluss vum Zyklus d'Entscheidung. Ugepasst ginn d'Mesuren, déi dat Kand soll kréien, fir datt seng Leeschtung gesteigert ka ginn.

All Kand kritt dann e Bewäertungsdossier iwwert d'Fortschrëtt, déi et gemaach huet. An deem Dossier geet mat bis an d'6. Schouljoer an deem Dossier geet weider mat bis an de Secondaire.

D'Mesure-d'aiden, d'Hëllefstrukture ginn an der Sektoun 4 duergeluecht; Hëllefstrukturen a Moosnamen, wa Léierschwierregkeeten optauchen.

An den Artikele 27 bis 34 ginn immens vill Detailregelungen opgefouert. D'Schafe vun Équipes multiculturelles, déi um Niveau vun de Regionnen operéieren kënnen, um Niveau vun den Arrondissementen, déi ënnert der Responsabilitéit dann och vun engem Inspekter schaffen a praktesch Pompjee spillen, wann Appel u si gemaach gött vun eenzelne Schoulen.

An allen Arrondissementen gött eng Kommissioun geschaaft, déi den Numm huet „Commission d'inclusion scolaire“ - CIS genannt -, wou en Dossier opgestallt gött, wou e Plang opgestallt gött fir engem Kand ze hëllef an a fir et richteg ze orientéieren. Déi Artikelen, déi sech mam CIS beschäftegen, sinn immens detailléiert. D'Interventionsméiglechkeete vun där Kommissioun sinn domadder reglementéiert an all Enseignant ka sech dann u si wënnen.

Am Kapitel 3 ginn dann d'Verwaltungsstrukturen erwähnt. D'Artikele 35 bis 37 befaasse sech mat den Obligatiounen fir d'Gemenge beim Schafe vu Schoulen op hirem Territoire. Esou kritt elo all Schoul zum Beispill en Numm. All Schoul kritt eng Adress an all Schoul soll Accès un déi nei Technologie garantéieren.

Eng Gemeng kann och mat anere Gemeengen zesumme Klassen organiséieren. An de Stat selwer kann natierlech Schoule schafen a muss Schoule schafen, an deene Sec-teurë wou d'Gemenge selwer net eens ginn. Dat ass zum Beispill, wa Kanner am Spidol solle scalariséiert ginn, oder wa Kanner, déi frësch an d'Land erakommen a primo-arri-vant sinn, musse scalariséiert ginn.

D'Organisation scolaire an der Sektoun 2 vun deem Kapitel ass äusserst interessant. D'Artikelen 38 an 39: De Gemengerot stëmmt d'Schoulorganisatioun, déi virgeluecht gött vun der Schoulkommissioun.

Mir sollen net vergiessen, datt déi politesch Autoritéit vum Stat a vun de Gemeengen nach ëmmer assureiert gött. D'Gemenge sinn net eraus aus dem Schoulgeschäft, esou wéi dat gefaart ginn ass. An zwar organiséieren d'Gemengeréit op der Basis vun der Schoulorganisatioun d'Schoul no engem Kontingent, deem der Gemeng zur Verfügung gestallt gött vum Ministère.

Dat klängt bombastesch, ass awer ganz einfach. E Kontingent si Schoulstonnen, déi eng Gemeng zur Verfügung kritt fir hir Missioun ze erfëllen. Wann d'Population scolaire schwierig ass, da muss d'Gemeng méi investéieren an d'Scalariséierung vun hire Kanner, an Hëllefstrukturen a Moosnamen, an dat gött vum Stat honoréiert. Da kann d'Gemeng also méi froe wéi aner Gemeengen, déi méi eng einfach Schoulpopulatioun hunn.

De Gemengerot délibéréiert och iwwert de Plan de réussite scolaire, ass also implizéiert an dat ganz schoulescht Liewen, ass net erausgezunn, an domat ass en och net aus der Verantwortung, wann an der Schoul et net esou leeft wéi d'Gemeng sech dat virstellt a wéi d'Eltere sech dat virstellen. E befënnt iwwer vakant Posten an e befënnt iwwert de Budget an och iwwert d'Besetzung vun de Klassen an den eenzelne Cy-clen.

D'Gemeng ass Partie intégrante vun deem Gesetz. Geännert huet sech just a puncto Nominatiounen eppes. Dat kréie mer och nach ze diskutéieren.

D'Gestioun vun de Schoulen. Hei gött de Comité d'école geschaaft, deem existéiert och.

Ech wëll onbedéngt bemierken, datt dat Gesetz hei net op enger theoretescher Basis

berout, mä hei fléisst ganz vill Experienzen, ganz vill Projet-piloten, ganz vill Initiativen an, déi iwwer Joren a ville Schoulen zu Lëtzebuerg scho gelaf sinn. Hei gi se endlech eng Kéier formaliséiert an et gött dat generaliséiert, wat sech generaliséiere léisst. An dat, wat nach um Niveau vum Experiment ass, dat bleift eraus. Dozou gehéiert zum Beispill och villes, wat an där neier Primärschoul „Eis Schoul“ fir de Moment leeft.

De Comité d'école, dat ass also e Schoulcomité, deem d'Schoulorganisatioun préparéiert, de Budget an d'Formation continue vum Léierpersonal, déi obligatoresch gött fir d'Léierpersonal. Dee Schoulcomité ass fir mech d'Séil vun der Schoul. Hei gött den Équipéegesch gefördert. Hei muss geschafft ginn, fir datt d'Schoul gutt fonctionnéiere kann. Si gi gewielt. Et sinn dräi bis néng Memberen, zwee Drëttel vun hinne sinn Enseignanten an dee Comité ass en place während fënnel Joer.

De President gött vum Minister genannt. An da gött am Artikel 42 hei d'Missioun an d'Attributiounen vun deem Président du comité d'école och definéiert. En huet am ganzen eelef Attributiounen; ech zitieren der nëmmen zwou.

En ass Bindeglied tëschent der Gemeng, den Elteren an der Agence, déi evaluéiere soll. E muss mam Inspekter zesummen - dat ass déi zweet Missioun - derfir suergen, datt déi Schoul gutt fonctionnéiert. Dat heescht, en huet en Inspekter op senger Säit, en huet eng Gemeng op senger Säit fir derfir ze suergen, datt alles an der Schoul klappt.

En huet kee Pouvoir disciplinaire. Dee Pouvoir disciplinaire, deem ass verlagert um Niveau vum Inspekter op den Niveau vum Stat. Dat hei ass e Gesetz wat op den Équipéegesch an op de Wäert vun der Zesummenaarbecht setzt vun all deenen, déi an der Schoul eben intervenéiere mussen.

Wa kee Kandidat do ass fir de Comité oder fir de President, da gött dee vum Gemengerot genannt. Menger Meinung no fënnt dat eng Kéier statt an duerno wäerte sech dann awer Candidate fannen.

E grouse Gemengerot, dee fënnel Schoulen huet, koordinéiert dee Comité d'école iwwer e Comité de gestion. An da gött et natierlech Déchargé fir déi Leit, déi Missiounen iwwerhuelen.

D'Sektoun 4 schwätzt vum Partenariat - och en Accent an deem Gesetz, dee ganz oft ënnerbewäert gött.

Et si ganz laang Texter och an deenen eenzelnen Artikelen, déi awer de Schlëssel zum Gescht vum Gesetz duerstellen. Den Term „Équipe“ taucht och ëmmer an deenen Artikelen op.

D'Eltere sollen agebonne ginn a ginn agebonnen an den Ofaf vum Schouljoer. Si ginn agebonnen an d'Schoulaktivitéit vun hire Kanner. Si gi gehalen ze kommen an d'Schoul, wa se geruff sinn, wa se invitéiert ginn. An den Titulaire gött gehale fir den Elteren zur Verfügung ze stoën. Si ginn zesumme geruff all zwee Joer, fir zwee Vertrie-der ze wielen, a se kënnen an d'Schoulkommissioun invitéiert ginn.

An der Kommissioun ass och heiriwwer diskutéiert ginn an et ass gesot ginn - och scho wéi mer iwwer PISA geschwat hunn -, datt et ee vun de groussen Défie vun deem Gesetz ass, e Partenariat ze schafen tëschent den Elteren an der Schoul.

D'Schoulkommissioun gött och an deem Gesetz hei definéiert. D'Schoulkommissioun ass d'Bindeglied zur Gemeng. Se befaasst sech och mat dem Périscolaire. Dat ass ganz wichteg, datt och d'Schoulkommissioun déi Leit ríft, déi d'Kanner no der Schoul betreiën. Et steet am Gesetz, datt och déi Leit sollen an d'Schoulkommissioun kommen. D'Verbindung mat der Agence de qualité ass och virginn, dat heescht déi Schoulkommissioun schwätzt sech och aus iwwert de Wäert vun deem, wat gemaach gött, respektiv vun deem, wat nach ze maachen ass. D'Zesummesetzung vun der Schoulkommissioun ass ganz kloer definéiert am Artikel 51.

Da komme mer beim Artikel 52 un, wou d'Roll vum Inspekter ëmmer méi Wichteg-keet kritt. Den Inspekter gött ëmmer an d'Schoulkommissioun geruff, wann et ëm d'Organisatioun geet. Hei kann ëmmer kommen, wann e wëllt.

D'Schoulkommissioun invitéiert och d'Équipe multiprofessionnelle an och e Re-présentant vum Culte a regelméissegem Of-stänn.

Dann eng aner Kommissioun, déi gebilt gött um nationalen Niveau: d'Commission scolaire nationale. Ech wëll net dorop agoen, mä déi Commission nationale chaperonnéiert am Fong de ganzen Enseignement fondamental. All d'Schoulpartner an de Stat sinn an där Commission scolaire nationale vertrueden.

D'Surveillance vun de Schoulen, d'Responsabilitéiten ginn an den Artikele 57 bis 62 definéiert an doriwwer eraus nach.

Déi Hierarchiséierung vun der Iwwerwaachung vun de Schoulen ass ganz kloer. Un der Spëtz steet de Stat mam Minister. Da kommen duerno d'Gemengen, déi de Plan de réussite opstellen, déi d'Schoulorganisa-tioun opstellen, doduerch datt se se stëmmen, déi den Encadrement périscolaire iwwerwaachen, an d'Gemenge virun allem och, déi d'Infrastrukturen zur Verfügung stellen.

An eent ass och sécher - dat hu mer och an der Kommissioun gesot -: Wann dat Gesetz hei ëmgesat gött, da muss och iwwert d'schoulesch Infrastrukturen nogeduecht ginn. Et kann een dann net méi, oder schwéier, an deene selwechte Gebaier ënnert deene selwechte Konditiounen an deene selwechte Schoulsäll Schoul halen, wéi dat bis elo de Fall war.

Zur Roll vum Inspekter. Vum Artikel 60 u geet Rieds vum Inspekter. Hien ass de Chef. Hien ass de Chef vun all eenzel Schoul an hien ass de Chef vun de Schoulen an engem Arrondissement. A keen heibanne wäert un d'Roll vum Inspekter résele goen.

Hie steet iwwert dem President vum Schülercomité. Hien huet eng pedagogesch Mis-sioun, hien huet eng administrativ Missioun a seng administrativ Roll gött méi grouss. E gött awer gestärkt doduerch, datt d'regional Büroen elo méi Beamte kréien. Dat well se méi Aarbecht kréien, well och méi Schüler an de Fondamental kommen. Hir zousätzlech Aarbecht besteet doranner, datt se d'Réserve des suppléants gëriere mussen an d'Remplacement assuréieren, wann d'Gemengen dat net méi kënnen maachen an net méi wëlle maachen a wa se virun allem kee Service scolaire hunn.

De Collège des inspecteurs ass dann d'Versammlung vun deene wichtegen Inspekteren, déi d'Disziplinargewalt dann och hunn. Seng Missioun gött definéiert am Artikel 62. De Collège des inspecteurs koordinéiert dann och d'Aarbecht an den Arrondisse-menten, fir datt déi pedagogesch Aarbecht do net auserneeleeft, mä datt se gruppéiert an ëmmer vergläichbar bleift. An dee Col-lège des inspecteurs steet esou no beim Mi-nister wéi keng aner Instanz. En informéiert, e beréit an e proposéiert.

Nach just eppes. Am Artikel 64 geet Rieds vun enger Kategorie vu Personal, Schoulmeeschter a Léierinnen, déi et nach net ginn ass. Se hunn elo e schéinen Numm, nämlech „Instituteur ressource“. Dat sinn déi, déi den Inspekteren hëlfe fir Dépan-nagen ze maachen an de verschiddene Schoulen. Si dépannéieren d'Équipes pé-dagogiques a sinn de verlängerten Aarm da vun deem Arrondissementsinspekter.

Dann ass e Kapitel bäikomm, wat net esou geduecht war, an zwar op Wonsch vum Statsrot. Am Artikel 68 a folgend ginn d'Équipen opgezeechent, ginn d'Membere vun den Équipen opgezielt, dat heescht dat ganz Personal, wat an deene Schoulen in-tervenéiere kann. Am Ganze gött et 18 Ka-tegorië vu Beruffer, déi zu Rot gezunn an an déi Schoulen integréiert kënnen ginn.

Dann ass dat Lescht hei nach d'Formation continue. An der Sektion 2 vun deem Kapi-tel „Formation continue“ heescht et, datt dat ganz Schoulpersonal e Recht drop huet an d'Pflicht huet fir sech weiderzebilden. Dat ass en individuell Recht an dat ass awer och e kollektivt Recht. De Minister, mam SCRIPT zesummen, ass gebieden, déi For-mation continue ze organiséieren, déi kon-tabiliséiert ka ginn. Kontabiliséiert heescht, datt se mat a Betrecht gezu gött, wann et ëm d'Carrière vum Léierpersonal geet, wa se kann an Diplome an a Certificaten zerti-fizéiert ginn.

Hei an deem Kontext wär och nach eppes iwwert d'Roll vun der Uni Lëtzebuerg ze soen, déi awer weider net méi no bezee-chent gött.

Am Kapitel 6 komme mer dann zu den Dis-positions transitoires, modificatives, abroga-toires et finales. Dat sinn Dispositiounen, déi verschidde Spezialiste virbehale sinn an op déi ech net weider agoe kann an och net weider agoe wëll.

Dir Dammen an Dir Hären, dat war e Rap-port mat deene wichtegsten Elementer. Dat war nëmmen dat Wichtegst.

Ech ginn elo e puer Mercie lass. Fir d'éischt onbedingt Mercien un d'Madame Minister fir hir Gedold a munchmol hir Ongedold, déi awer och wichteg war...

(Hilarité)

...an där Kommissioun, fir virunzekommen. Si huet mir dat dann ëmmer an d'Ouer ge-sot, wa se ongedëlleg war. Ech hunn och aner Reaktiounen gemierkt.

Merci un d'Kommissiounsmemberen, déi beim Opbau vun deem Gesetz alleguerte gehollef hunn. Dat war keng onangenehm Atmosphär bei deem Gesetz. Jiddereen huet probéiert ze hëllef. Merci och menge Kollegen aus der Fraktioun, an deem Kontext besonnesch.

An dann e Merci der Sekretärin, der Ma-dame Cocard, déi eng Heedenaarbecht ge-maach huet. Wann Dir lech elo den Texte coordonné ukuckt, wat jo d'Resultat ass och vun der Zesummenaarbecht mat der Regie-rung, a virun allem awer och d'Rapporten an de Commentaires des articles, dann ass iwwert d'Rapports de réunion schonn e gudden Deel vun deem anere Rapport ge-schriwwen ginn. Dat ass de Mérite och vun der Madame Cocard, déi net nëmme fläis-seg an dévouéiert war, mä och nach äus-serst vill Wësse mat abruecht huet.

Merci de Beamten am Ministère, déi och vill hei matgeschafft hunn an d'Basis geluecht hu fir den Text.

Dir Dammen an Dir Hären, dat war dat Ge-setz wat den Hannergrond bitt, d'Toile de fond bitt fir déi dräi Gesetzer, déi elo kom-men. Et ass bestëmmt net dat lescht Schoulgesetz, wat am Laf vun deenen nächste sechs Joer gestëmmt gött - dat wäert Der gesinn -, mä et ass dat Basisge-setz un deem all déi aner Reforme sech orientéiere mussen.

Ech soe Merci.

Plusieurs voix.- Très bien!

M. le Président.- Ech soen dem Här Rapporteur Merci fir säin exzellente Rap-port. Ech ginn dann d'Wuert un déi éischt ageschriwwen Riednerin, déi honorabel Ma-dame Françoise Hetto-Gaasch. Madame Gaasch, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

Mme Françoise Hetto-Gaasch (CSV).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, fir unzefänke wëll ech dem Rappor-teur Jos Scheuer Merci soe fir säi schrëft-leche Bericht a fir seng mëndlech Ausféie-rungen.

D'Organisatioun vun der Primärschoul gouf bis elo vun engem Gesetz geregelt, dat aus dem Joer 1912 staamt an deemno praktesch honnert Joer um Bockel huet. Eng Re-form vun der Primärschoul war also méi wéi noutwendeg.

D'Éducatiounsministesch huet am August 2007 ënner anere e Gesetzesprojet an der Chamber déposiert, deem d'Organisatioun vun den éischte Jore vun der Schulpflicht reforméiert, also déi sougenannte Primär-schoul, déi an Zukunft Fundamentalunter-recht oder op Franséisch Enseignement fondamental wäert heeschen.

Dat neit Gesetz wäert am Ënnerscheed zum Gesetz vun 1912 net méi d'Organisation scolaire an d'Bestëmmungen, déi d'Schoul-personal betreffen, regelen, mä dës Froe ginn a getrennte Gesetzer behandelt. Dat virleend Gesetz definéiert d'Missioun vum Fundamentalunterrecht, d'Schouloffer an déi Fächer, déi enseignéiert ginn. En plus wäert d'Gesetz d'Relatiounen tëschent dem Stat an de Gemenge regelen, déi allebéid eng gedeelte Kompetenz am Éducatiouns-beräich hunn.

(M. Jean-Pierre Koepp prend la Prési-dence)

De Gesetzestext behandelt awer och d'Froe vum Personal, dat berechegt ass um Unter-recht deelzehuelen, an de Partenariat mat den Elteren, déi nach ëmmer un éischer Plaz fir d'Erzéiung vun hire Kanner verant-wortlech sinn.

D'Reform vum Schoulgesetz ass batter néi-deg, well d'Primärschoul, de Préscolaire an de Précoce un déi rasant Entwécklung a Verännerung vun der Lëtzebuergescher Ge-sellschaft mussen ugepasst ginn.

D'Erausfuereunge vun eiser Zäit si kloer. Et gëllt hautdësdays säi Wësse permanent un déi nei Erkenntnisser unzepassen. D'Di-gitalisatioun an dat deeglecht Wuesse vun den Informatiounen erlaben et net méi, e Kand just nach an der Primärschoul op d'Liewen ze preparéieren. D'Schoul léiert sécherlech nach ëmmer elementar Kom-petenz wéi Liesen, Schreiwen, Rechnen. Al-lerdëngs sinn dës Fäegkeete keen Of-schluss méi, mä just eng Basis wourobber weidert Wësse kann opgebaut ginn.

D'Schoul vun haut beweegt sech an engem vill méi komplexen an exigenten Ëmfeld, wéi dat nach am Ufank vum 20. Jorhonnert, also zu deem Zäitpunkt, wou dat aalt an nach ëmmer aktuell Primärschoulgesetz geschriwwen ginn ass, de Fall war. De Choix vun deene Fächer, déi sollen enseignéiert ginn, muss esou getraff ginn, dass all Kand motivéiert ass fir ze léieren a virun allem och d'Gefill an

d'Sécherheet kritt, dass et iwwerhaapt capa-
bel ass eppes fäerdeg ze bréngen.

Duerfir wäert de virleiende Gesetzesprojet
onëmgängelech Kompetenze festleeën, déi
all Kand am Laf vun de verschiddene
Schouletappe muss kréien an déi et him er-
méiglechen, fir vun der Spillschoul un no vir
ze kommen.

D'Zil vum Primaire muss en Iwwergang zum
Secondaire sinn. D'Kanner müssen deemno
dee Bagage kréien, deen hinnen et erlaabt
am Secondaire hire Wee mat Erfolleg wei-
derzeféieren an eng Qualifikatioun ze
kréien, déi hiren Talenter a Capacitéiten ent-
sprécht.

Eist Land steet a weltwäiter Konkurrenz zu
alle Länner, déi um Wee an d'Wëssensge-
sellschaft sinn an dowéinst hire Bildung-
system regelméisseg un déi nei sozial a
wirtschaftlech Entwécklungen upassen.

Dobäi kënnt, dass d'Lëtzebuurger Gesell-
schaft sech an deene leschten 20 Joer im-
mens séier entwéckelt an och verännert
huet. Dee staarke wirtschaftleche Wuess-
tum, deen eist Land jorzéngtelaang kannt
huet an deen der breeder Majoritéit vu sen-
gen Awunner materielle Wuelstand bruecht
huet, huet enorm sozial, kulturell an demo-
graphesch Verännerunge provoziert, déi
besonnesch fir d'Schoul eng grouss Eraus-
fuerderung sinn.

Dës Missioun vun der Schoul ass an der
heiteger Lëtzebuurger Gesellschaft
schwéier ze erfëllen, well eist Land en
Ausländerundeel vun 42% huet. An de 70er
Jore waren et just 18%. An et ass nach ëm-
mer fir d'éischt an der Schoul, wou all déi
Schüler, déi verschidden Originen hunn an
enges Daags d'Aarbechtskräften an déi er-
wuesse Bierger vun eise Land wäerte
sinn, sech treffen a léiere müssen zesum-
men ze liewen an ze schaffen.

Bei déi sproochlech a kulturell Ënnerschee-
der kommen awer och nach sozial a wirt-
schaftlech Ënnerscheeder souwéi ënner-
schiedlech familiär Situatiounen derbäi. Ech
denken do un d'Ménages recomposés an
d'Familles monoparentales. Eng beson-
nesch Erausfuerderung fir d'Schoul besteet
an deem Kontext doranner, déi Schüler ze
ënnerstëtzen, déi keng Hëllef vun doheem
aus kréien an och net kënne kréien.

Zu dëser schonn äusserst komplexer sozia-
ler Realitéit kënnt dann och nach d'Lëtze-
buurger Traditioun vun der Méisproocheg-
heet. D'Méisproochegheet ass ouni Zweifel
fir déi allermeeschte Schüler en onheem-
lech grouse Virdeel, mä et muss awer ver-
hënnert ginn, dass dës Traditioun deene
Schüler de Wee zu enger Qualifikatioun
verspärt, déi den héijen Uspréich vum
Sproochenunterricht net gewuess sinn, déi
sech am Alldag einfach net mam Ëmgank
vu méi Sprooch familiariséiere kënnen an
déi vun hirer Origine hier kee Besuch zu
deene Sproochen hunn, déi bei eis ensei-
gniéiert ginn.

An deem Sënn kënnt dem Précoce an dem
Précolaire eng wichteg Roll zou, déi doran-
ner besteet, d'Kanner am mëndleche
Beräich am Lëtzebuergeschen ze alphabe-
tiséieren, en vue vun enger besserer Inte-
gratioun. D'Lëtzebuergesch Sprooch soll ze-
summeféieren an net trennen. Ech wëll op
dëser Plaz och nach emol betounen, dass
et immens wichtig ass, de Schwéierpunkt
am Précoce op d'Schwätzen, op d'Sech-Fa-
miliariséiere mam Lëtzebuergeschen an op
d'Sozialiséieren ze leeën, an net op d'Bas-
telen.

D'Missioun, déi d'Gesellschaft der Schoul
stellt, ass besonnesch fir déi éischt Jore vun
der Schoulzäit immens villfältig. All Kanner
müssen ënnerriicht, sozialiséiert - an dat,
well eng Partie Familljen net mat der Er-
zéiung vun hire Kanner eens ginn, sech
eleng gelooss fillen an och carrément eleng
an iwwerfuerdert sinn - an un déi nächst
Etapp vun hirem Schoulparcours eruge-
fouert ginn; dat mat der néideger Qualifika-
tioun, déi do vun hinne verlaangt gëtt. Duer-
fir müssen de Précolaire an de Primaire e
Kader kréien, deen et hinnen erlaabt, sech
ze organiséieren an deen hinnen déi néideg
Moyenë gëtt, fir hirer Missioun innerhalb
vun eiser Gesellschaft gerecht ze ginn.

Wéi gesäit et dann elo aus mat der Relati-
oun tëschent dem Stat an de Gemengen?
Abee, och de Gesetzesprojet 5759 wäert
näscht dorunner änneren, dass sech de
Stat an d'Gemengen d'Aufgaben an d'Kompe-
tenzen am Schoulberäich deelen. An Zu-
kunft gëtt allerdéngs d'Léierpersonal vum
Stat nominéiert, an d'Gemege suerge fir
d'Affekatioun an déi verschidde Gebaier
respektiv Klassen.

Dëst erspuert de Gemengeréit déi laang-
wiereg Nominatiounsprozeduren. Esou blei-
wen d'Gemengen zoustänneg fir d'Schoul-
organisatioun a fir d'Verdeele vun de Kan-
ner op d'Schoullklasse vun der Gemeng.

De Gemengerot wäert och all Schoulak-
tiounen suivéieren. Esou muss zum Beispill
de Plan de réussite scolaire, deen all Schoul
muss opstellen, dem Gemengerot presen-
téiert ginn. De Gesetzesprojet gëtt de
Schoulen eng gewëssen Autonomie. Wann
een déi substanzuell Ënnerscheeder tës-
chent den eenzelne Schoule kuckt, beson-
nesch elo wat hir Populatioun ubelaangt,
esou ass et kloer, dass et net méiglech ass,
duerch uniform pedagogesch Moyenen a
Praktiken all Problemer ze léisen, déi u lokal
Spezifisitéiten gebonne sinn.

All Schoul muss sech permanent weiderent-
wéckelen a fir sech e Plan de réussite sco-
laire ausschaffen, deen derzou bäidréit,
dass Ënnerscheeder, bedéngt duerch kultu-
rell a sozial Disparitéiten, reduzéiert ginn.
Duerch dëse Plang gi realistesch Objektiv
fixéiert, verbonne mat prioritären Aktiounen.

Begleet ginn d'Schoulen dobäi vun der
Agence pour le développement de la qua-
lité de l'enseignement, déi am Kader vun
der Reorganisatioun vum SCRIPT kreéiert
gëtt. De Fait, dass d'Schoulen eng relativ
grouss Handlungsfräiheet kréien, bedéngt
awer och, dass se musse kontrolléiert ginn,
fir och sécherzestellen, dass d'Haaptziler
vun dëser Reform viséiert bleiwen.

Dëse Contrôle geschitt éischters duerch
d'Inspekteren, déi déi pedagogesch Verbin-
dung tëschent der zentraler Autoritéit - also
dem Stat - an dem Enseignant bilden. Si
solle garantéieren, dass d'Léierpersonal am
Sënn vun der nationaler Éducation handelt.

Zweetens huet déi regelméisseg Bewäer-
tung vun de Schoulen als Zil ze iwwerprä-
wen, ob d'Léierpersonal sech och all an déi-
selwecht Richtung beweegt. D'Schoul gëtt
dobäi vun der Agence pour le développe-
ment begleet.

De Statsrot begréisst de Gesetzesprojet
5759 am Groussen a Ganzen, well en end-
lech d'Primärschoul moderniséiert, an dat
souwuel wat d'pedagogesch Ausrichtung
wéi och déi intern Organisatioun vun den
éischte Jore vun der Schoulpflicht betrëfft.
D'Reform vun den éischte Jore vun der
Schoulpflicht wäert selbstverständlech och
Auswirkungen op de Secondaire an de Se-
condaire technique hunn. Dofir missten
dem Statsrot no och op deenen Niveauen
Ännerungen duerchgefouert ginn.

Wat sinn dann elo déi wichtegst Innovatiou-
nen?

Am Verglach zur aktueller Situatioun wäert
de Gesetzesprojet iwwert de Fundamental-
unterricht zu folgenden Ännerunge féieren:

- Ënnert dem Begrëff „Fundamentalunter-
recht“ ginn déi éischt néng Joer vun der
Schoulzäit regroupéiert: also de Précoce,
de Précolaire an de Primaire. Doduerch
wäerten déi éischt néng Joer vun der
Schoulzäit e Ganz bilden, dat kohärent a
kontinuéierlech ass.

- Ënnert dem Begrëff „Léiercyclen“ si
Schoulcyclë vun all Kéiers zwee Joer ze
verstoën, an dëst fir eben en Total vun néng
Joer.

Den éischten Zyklus zielt keng zwee, mä
dräi Joer: ee Joer Précoce an zwee Joer
Spillschoul. Dat éischt an dat zweet Schoul-
joer bilden den zweeten Zyklus; d'drëtt an
d'véiert Joer den drëtten Zyklus; d'fënneft
an d'sechst de véierten. Dës nei Approche
ass besser un den Entwécklungs- a Fort-
schréttsrhythmus vun de Kanner ugepasst
a soll dann och zu enger Pedagogik féieren,
déi méi moduléiert virgeet an d'Widderhuele
vun de Schouljore reduzéiert.

E Kand wäert d'Méiglechkeet kréien, en
Zyklus an engem, zwee oder maximal dräi
Joer ze absolvéieren, jee no senger Capacité-
itéiten. Et ass awer och esou, dass e Schüler
fir den zweete bis de véierten Zyklus mini-
mal fënnef a maximal aacht Joer soll brau-
chen, en vue vun der Integratioun an de Se-
condaire. Dëst war och de Wunsch vun der
CSV, déi sech et net ka virstellen, dass e
Kand vun néng Joer, wat eventuell déi
geeschteg Râif vun engem 14-Jähregen
huet, awer net mat néng Joer kann op enger
Septième sëtzen.

- Et muss derfir gesuergt ginn, dass all
Kand sengem Rhythmus no, deen net fir all
Schüler deeselwechten ass, an der Primär-
schoul Schrëtt fir Schrëtt kann un d'Haapt-
zil, also den Iwwergang zum Secondaire
erugefouert ginn.

Déi schwach an déi staark Schüler müssen
individuell an differenzéiert gefuerdert ginn.
Esou soll et an Zukunft méiglech sinn, fir
mat enger differenzéierter Approche inner-
halb vun der Klass deene Schüler ze hël-
fen, déi Problemer hunn, oder awer och déi-
jéineg ze förderen, déi besonnesch Fäeg-
keeten hunn. Et soll an Zukunft och méig-
lech sinn, fir d'Schüler fir eng bestëmmten
Zäit hire Besoinen, Interessen a Kompeten-
zen no zsummenzebréngen.

Et soll an Zukunft méiglech sinn, dass ee
Schüler Coursen an engem aneren Zyklus
ka matmaachen, an et soll iwwert de Wee
vum „peer teaching“ derfir gesuergt ginn,
dass déi staark Schüler deene schwachen
hëllefen.

Och eis Gesellschaft setzt sech aus
Mënsche mat ënnerschiddlechste Kompe-
tenzen zesummen. Och an eiser Gesell-
schaft geet et drëm, datt déi Staark déi méi
Schwach mat virunhuelen a se net am
Reen stoe loosson.

- Ënnert dem Begrëff „Kompetenzsocke-
len“ sinn e Mindestmooss vu Kompetenzen
ze verstoen, déi vun all Kand zum Schluss
vun engem Léierzyklus erreecht solle ginn.
Dës nei pedagogesch Approche soll der-
zou féieren, dass d'Schüler am Verglach zu
bestëmmte festgesatenen Ziler bewäert
ginn. D'Bewäertunge vun de Kompetenze
sollen zum Schluss vun all Zyklus stattfan-
nen an et och erméiglechen, den Unterrecht
selwer ze analyséieren. De Schoulmee-
schter, de Schüler an d'Eltere kënnen da
ganz genee erkennen, wéi eng Kompeten-
zen erreecht goufen a wéi eng nach müssen
erreecht ginn. D'Bildungsstandarde mat de
jeeweilege Kompetenze sinn e Referenz-
system fir all Acteur.

D'CSV begréisst d'Ofschafe vun de vill ze
vill rigidé Schouljoren an d'Aféierung vun de
Cyclen a Kompetenzen. Et muss awer och
alles drugesat ginn, dass iwwer Appui déi
schwaach Schüler och déi néideg Hëllef
kréien, fir den erwëschte Kompetenz-
niveau ze erreechen. An et muss alles dru-
gesat ginn, fir den Élève surdoué esou ze
fördern, wéi et muss sinn.

- An Zukunft wäert all Schoul als „Schoul-
gebaie / Établissement scolaire“ beze-
chent ginn. Dëst soll all Schoul eng richteg
Identitéit gi mat engem eegenen Numm an
enger Adress. D'Visibilitéit vun de Schoule
gëtt do derduerch par rapport zu ausseste-
hende Persounen an Instanze verstärkt.
Ausserdeem wäert och d'Autonomie vun de
Schoule gestärkt ginn.

- An Zukunft gëtt vun all Schoulen en Ak-
tionsplang ausgeschafft, dee sech iwwer
dräi Joer zitt. Dës Plang ginn „Schoulerfol-
legsplang“ oder „Plans de réussite scolaire“
genannt. Ech hunn dat jo scho virdrun expli-
zéiert.

- Dann zu den Équipes pédagogiques.
D'Enseignanten an d'Erzéier, déi en charge
si vun de Klasse vum selwechten Zyklus
vun enger Schoul, sinn eng Équipe pédago-
gique, déi zesumme sollen eng differen-
zéiert Pedagogik ausschaffen, fir all Kand
jee no senger perséinlechen Dispositiounen
beschens ze encadréieren. Et ass deemno
e wichtigen an och neie Moment fir eng
Partie Enseignanten, dass si mat aneren Ac-
teuren an hirem Klassenall zesummeschaf-
fen, dass déi verschidde Vuë vun dëse Spe-
zialisten op d'Kand eng besser Prise en
charge erméiglechen. Dës Synergie vu
Kompetenzen an individuelle Stärkte sé-
chert och déi kollektiv Responsabilitéit fir e
Grupp vu Kanner of.

Dann nach e puer Ännerungen:

- An all Schoul gëtt e Schoulcomité mat un
der Spëtzt engem President respektiv e Co-
gestiounscomité geschaf.

- All Schoullklass huet en Titulaire, obwuel
am Kader vum „team teaching“ méi Leit
wäerten am Enseignement intervenéieren.
Esou ass et awer wichtig, dass all Klass
säin Titulaire huet, eng Referenz- a Be-
zuchspersoun, déi d'Progressioun vun all
hire Schüler am A behält an och kann inter-
venéieren, wann et néideg ass.

- An all Arrondissement këmmern eng
multiprofessionell Équipe, eng Kommis-
sion fir d'schoulesch Inclusioun an eng Re-
ferenzpersoun sech virun allem ëm déi
Schüler, déi Schwierigkeeten hunn oder
awer riskéieren den erwëschte Sockel net
ze erreechen.

- Ausserdeem wäert d'Zesummeschaffen,
de Partenariat mat den Eltere verstärkt
ginn. Op den Elteren hir Roll ginn och spéi-
der nach méi am Detail an.

De Sproochenunterricht. Fir de Statsrot a fir
munch aner Leit ass de méisproochegen
Unterrecht ouni Zweifel eng vun de Stärk-
ten a Virdeeler vun lëtzebuergeschen Édu-
cationsystem. An awer ass grad de
Sproochenunterricht fir vill Schüler zu en-
gem wierkleche Problem a gläichzäitig zu
engem Selektionskritär respektiv engem
Facteur d'exclusion ginn. Dëst gëllt beson-
nesch fir déi Jonk, déi aus engem benodee-
legte Milieu oder mat engem Migratiouns-
background kommen.

D'Scheitern an der Schoul, ganz dacks
duerch Problemer beim Léiere vun de
Sprooch bedéngt, huet als Konsequenz,
dass vill Jonker bestëmmte Beruffer net léie-
ren an och net ausübe kënnen, wärend-

deems awer déi jonk Grenzgänger, déi iw-
wert daitlech manner Sproochekompetenze
verfügen, mä en Diplom an der Täsch hunn,
sech um Aarbechtsmaart besser kënnen
duerchsetzen.

D'Méisproochegheet ass deemno gläichzäi-
teg e Segen an e Fluch.

Mir als CSV begréissen et, dass duerch dës
Schoulreform d'Léiere vun enger Sprooch
sech op méi Piliere stäipt, déi zwar alleguer
zesummegehéieren, mä sécherlech net
gläich staark bewäert musse ginn, jee no-
deem wat e Kand wëllt spéider léieren: ver-
stoe wat ee liest, verstoe wat een héiert,
schwätzen an nolauschten, selwer en Text
schreiwen an och d'Sprooch richteg ge-
brauchen.

D'Evaluatioun vun dësen eenzelne Kompe-
tenze weist dem Schüler wou hie steet. Wéi
e Kompetenzniveau huet hien an deenen
eenzelne Beräicher erreecht? Wou muss
nach méi geschafft ginn? Wou manner?
Wou leien dem Schüler seng Stärkten? Wéi
eng Ausgläichsméiglechkeete besti fir hien?
Dëse kompetenzorientéierte Sproochenun-
terrecht bedeit eng reell Chance fir all Kand,
well et him seng Stärkten a seng Progres-
sioun ganz kloer weist.

Wéi eng Spezialiste kommen dann elo nach
an der Schoul vir? Abee, och wann de
Schoulmeeschter an d'Schouljoffer d'Réck-
grat vun der Schoulorganisatioun bilden,
esou këmmere sech mëttlerweil och nach
aner Spezialisten ëm d'Kanner: Logopeden,
Pedagogen, Psychologen, Educateuren
oder och nach Ergotherapeuten.

Si alleguer kënnen hiren Deel zur Entwéck-
lung vun de Kanner bäidroen. Awer hir In-
terventiounen musse koordinéiert sinn, an
dëst fir ze verhënnern, dass d'Kanner an
hir Eltere vun enger Consultatioun zu där
nächster geschéckt ginn, a fir ze garantéie-
ren, dass d'Betreiung duerch déi Spezialis-
ten och kohärent ass.

Well de Fundamentalunterricht net méi op
individuelle Klassen, mä op der gesamter
Schoul baséiert, ginn och déi verschidde
Spezialisten a multiprofessionell Équipes
agedeelt, déi fir eng bestëmmte Regioun
zoustänneg sinn; an zwar d'Inspektionsar-
rondissementen.

D'Schoulinclusiounskommissiounen, an
deenen all déi Leit sëtzen, déi Kanner mat
Léierproblemer hëllef kënnen, wäerten iw-
wert déi néideg Hëllef fir d'Kanner disku-
téieren an décidéieren.

(M. Jos Scheuer prend la Présidence)

D'Consultations- an d'Interventiounsproze-
dure gi standardiséiert. Bei all Demande fir
en Appui spécial gëtt als Éischt vun der
Commission d'inclusion scolaire eng Dia-
gnos gemaach an duerno gëtt en individua-
liséierte Plan de prise en charge opgestallt,
dee mat den Eltere muss duerchdiskutiert
ginn.

Natierlech gëtt d'Léierpersonal beim Suivi
vum Kand mat agebonnen. Dëse Plang
beschreift déi viséiert Objektiv, d'Kompe-
tenzen, déi müssen entwéckelt ginn, déi pe-
dagogesch Démarche a gegebenfalls
d'Adaptatiounen, déi musse virgeholl ginn.
Et gëtt fir all Dossier eng Referenzpersoun
designéiert, déi dann den Usprichpartner
vum betraffene Kand a vu sengen Elteren
ass.

Wéi gesäit et dann elo aus mat der Plaz vun
den Elteren innerhalb vun der Schoul?
Abee, hir Roll ass am Éducationsystem
fundamental. Déi nach aktuell Gesetzge-
bung vun 1912 erwähnt mat kengem Wuert
den Elteren hir Roll an der Schoul. Mä dee
virleiende Gesetzesprojet dogéint schreift
de Partenariat mat den Elteren am Gesetz
fest. D'Eltere müssen op Réuniounen goen,
déi den Enseignant aberiff, a si schaffen
duerch déi gewielten Elterevertrieder am
Schoulcomité mat.

D'CSV begréisst dëst, well dat neit Schoul-
gesetz zesumme kann optimal ëmgasat
ginn, wann all d'Acteuren, also och d'Elte-
ren, mat agebonne ginn.

Allerdéngs dränge sech hei eng Partie Iw-
werleungen op:

- Sinn d'Eltere sech hirer Responsabilitéit
bewosst, dass si dës nei Aufgab ganz
eescht huele müssen?

- Wéi kréien Elteren ënnert d'Aerm gegraff, déi mat hirer Erzéieraufgab komplett iwverfuerdert sinn?

- Missten net konsequent, an zwar vun Ufank un, d'Coursen zum Beispill vun der Eltereschoul mat ugebuede ginn, fir dass d'Elteren déi néideg Ënnerstëtzung kréien?

- Maachen net eng Partie Eltere sech hir Eltereroll ze vill einfach, andeems se déi ganz Responsabilitéit un d'Schoul ofrieden a selwer dem Konflikt mat hire Kanner aus de Féiss ginn, well se net capabel oder och net gewëllt sinn, fest Regeln a Limiten an hirer Erzéiung opzustellen?

- Ginn alleguer d'Elteren hire Kanner mat op de Wee, dass si de Schoulmeeschter als Autoritéitspersoun ze respektéieren hunn?

- Wëssen d'Elteren, dass et fir d'Schoulmeeschtere wichteg ass, och vun hinnen e Feedback ze kréien, wann doheem zum Beispill am Kader vu besonnesche Léiermesurë mat de Kanner geschafft gëtt? Dat heescht, dass den Informatiounsfloss en Échange iwwert d'Kanner muss sinn, an zwar esou, dass Schoulmeeschter an Elteren am Partenariat am Sënn vum Kand um selwechte Strang zéien a sech och doriwwer austauschen.

- Sinn d'Eltere sech all bewosst, wéi wichteg et fir hir Kanner ass, dass si als Elteren och en éierlechen Interessi un hinne weisen, un hinnen an un deem, wat se léieren, leeschten a schaffen?

All dës Froe loossen ech fir de Moment einfach emol am Raum stoen, mä mir müssen eis intensiv domat auserneesetzen, wa mer wëllen, dass déi nei Schoul e Succès fir all Kand gëtt.

Dann zu de Kanner. Duerch dat neit Schoulgesetz kréien d'Kanner eng ganz Partie Rechter. Si kënnen an hirem Tempo schaffen. Si gi bewäert op dat, wat se richtig maachen, an net exklusiv op dat, wat falsch ass. Doranner besteet fir d'CSV e wesentleche Pluspunkt vun dësem Gesetz.

D'positiv Bewäertung vun deem, wat de Schüler kann, an net eng Nummer op enger Prüfung, déi erëmispigelt, wat de Schüler alles falsch gemaach huet. Dat ass nämlech démotivant an dréit och kaum derzou bäi, dass e Schüler mat Freed u seng Aufgaben erugeet.

Wat awer an den Ae vun der CSV feelt, ass de Fait, dass am Text selwer keng Rieds geet iwver eventuell Flichte vun de Schüler. Wuel schwätzt den entspreche Règlement grand-ducal vun engem Règlement d'ordre interne, mä dernieft misst spezifesch fir all Klass e sougenannten „Code de vie“ opgestallt ginn; wéi zum Beispill an de Lycéëën, wou d'Schüler sech engagéieren an deem Code de vie, dee festhält, wéi d'Zesummeliwien an der Enceinte Schoul an hirer Klass soll funktionnéieren. E Code de vie, dee si och verflicht sinn anzehalen. Mir bedauern, dass d'Gesetz deemno dem Schüler seng Flichten net méi detailléiert festschreift.

D'Schoulmeeschteren. Ouni den Engagement vun de Schoulmeeschtere kann d'Emsetze vun dësem Gesetz net funktionnéieren. Et ass kloer, dass schonn haut de Rôle vum Enseignant wäit iwver eng reng Wëssensvermittlung erausgeet. Si si fir vill Kanner eng fest Bezugspersoun. Si enseignéieren, erzéien, beroden a begleeten.

Et ass fir eis als CSV begréissenswäert, dass d'Präsenz vun den Enseignanten an der Schoul eropgeet. Well keen anere wéi si ass besser placéiert, fir de Schüler am Ap-pui ënnert d'Aerm ze gräifen. Dernieft kommen dann och nach déi vill Stonne vu Concertatioun, déi absolut noutwendeg sinn, fir dass d'Équipe kann optimal funktionnéieren.

Mä fir dësen neien Aufgabe gerecht ze ginn, mussen si och déi néideg Moyenen hu respektiv kréien.

- Ugefaange bei hirer Ausbildung: Dréit déi nei Formatioun den neien Ufuerderunge Rechnung?

- Si genügend Psychologie-, Pedagogie- an och Sportcoursen an hirer Formatioun virgesinn?

- Sinn d'Enseignanten a puncto Didaktik um leschte Stand?

- Gi se preparéiert op d'Kollaboratioun mat hire Kolleegeen? Gi se preparéiert op d'Kollaboratioun mat den Elteren?

- Gi se geléiert flexibel ze schaffen, individuell Programmer ze erstellen an och op verschiddenen Niveaue an engem an deemselwechte Raum ze enseignéieren?

- Sinn an hirer Ausbildung genuch Stage-woche virgesinn, ähnlech wéi bei hire Kolleegeen, déi aus der Belsch kommen an déi eng exzellent praktesch Formatioun do kréien?

Mir froen als CSV, dass den Inhalt vun der Formatioun vun de Schoulmeeschtere ganz seriö op de Leescht geholl gëtt, a mir froen och, dass d'Ausbildung vum Enseignant unique an déi praktesch Applikatioun um Terrain no enger Rei Joren och evaluéiert gëtt.

- Dann awer och nach d'Fro: Ginn déi Schoulmeeschteren, déi elo scho méi laang am Déngscht sinn, och op dësen neien Challenge vun der Reform an enger Formation continue virbereet?

- Wéi gesäit et aus mat eventueller Ënnerstëtzung vu baussen? Abee, mir hunn hei wuel Équipe-multidisciplinaires, déi si ënnerstëtzen, mä kënn déi Hëllef och séier genuch? Dauert deen administrative Wee, deen dës Équipe muss goen, net vill ze vill laang bis dann och reell Hëllef an Ënnerstëtzung an de Klassessall kënn?

- An eng lescht Fro: Kréien d'Schoulmeeschteren de Réck gestäipt, wa se musen duerchgräifen, eventuell bei disziplinäre Probleemer?

All dës Froe müssen nach gekläert ginn.

Dann zum Direkter. Wat mir als CSV am allermeeschte bedauern, ass de Fait, dass mer hei e gewielte Président d'école un der Spëtzt hunn, deem seng Kollegee gegebenfalls musse Rechenschaft ofleeën. Eng Schoul, wéi se hei wäert fonctionnéieren, mat Schoulmeeschteren, Educateuren an esou weider, brauch, esou wéi all Betrib, e richtige Chef, e Supérieur hiérarchique, deen och muss kënne wichteg Décisiounen huelen, deen och kann disziplinäre Mesuren ergräifen, wann et da muss sinn, an net e Primus inter Pares. An den Ae vun der CSV kann dat just e Schouldirekter sinn, dee fir dës Aufgab och eng spezifesch Formatioun muss hunn.

(Interruption)

An dësem Konsenstext - ech betounen, an dësem Konsenstext - ass de Schouldirekter leider net zréckbehalde ginn,...

» Une voix.- Très bien!

» Mme Françoise Hetto-Gaasch (CSV).- ...mä d'Zukunft an d'Praxis wäerte weisen, ob een net muss op dësem Punkt den Text un d'Ufuerderungen, déi un d'Schoul gestallt ginn, an den nächste Joren adaptéieren.

(Interruptions et coups de cloche de la Présidence)

Ech kommen zur Konklusioun, Här President.

» M. le Président.- Loosst d'Madame Hetto hir Konklusioun zéien, wann ech gelift.

(Interruptions)

» Mme Françoise Hetto-Gaasch (CSV).- Däerf ech weiderfueren, wann Der erlaabt?!

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, fir ofzeschleissen nach just e puer Wieder. Mir als CSV wëlle wierklech dëst Gesetz op de Wee schécken, wëssend, dass mer am Laf vun der Zäit sécher nach müssen déi eng oder aner Adaptatiounen maachen, déi eréischt d'Praxis wäert fuerderen.

Fir d'Schoul vu muer brauche mer Enseignantë vu muer. Motivéiert Enseignanten, déi bereet sinn, op dës nei Aart a Weis Schoul ze halen. Hir Formatioun an hiren Engagement sinn den A an den O vun der Emsetzung vun der Schoulreform.

D'Kanner sinn eist gréisste Kapital. A si mussen mer och investéieren. Mir brauche gutt forméiert Leit, fir dass mer se net all müssen am Ausland rekrutéieren, an déi Formatioun, déi fänkt schonn an der Primärschoul un, do wou och d'Sozialkohesioun ufänkt.

Mat dësem Gesetz maache mer also ee ganz wichtige Schrëtt an déi richtig Direktioun. Dat wier et gewiescht fir mäin Deel.

Ech soen lech all Merci fir d'Nolauschteren.

» Plusieurs voix.- Très bien!

» M. le Président.- Merci, Madame Hetto. Den nächste Riedner ass den hono-rabelen Här Eugène Berger.

» M. Eugène Berger (DP).- Merci, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech wëllt och dem Rapporteur Merci soen, deen och elo hei d'Séance présidéiert. Ech hätt natierlech och näischt dergéint gehat, wann e géif dohanne sëtzen, da kéinte mer vläicht méi och nach en direkten Austausch hunn.

» M. le Président.- Ech och net, mä dat kënn duerno. Ech mengen net, dass ech op éiweg Zäiten hei sëtze bleiwen.

(Hilarité et interruption)

» M. Eugène Berger (DP).- Dir Dammen an Dir Hären, säit bal 100 Joer baséiert sech d'Lëtzebuerger Primärschoul op dat-selwecht Gesetz. Rieds geet vum Schoulgesetz vun 1912. An et ass ganz interessant, och wann een déi Débatë vun deemools no-liest, well se a verschiddene Punkten am Fong geholl guer näischt un der Aktualitéit verluer hunn.

Dat Gesetz ass e Gesetz, dat bei sengem Vote deemools net nëmmen der Zäit ugepasst war, mä dat och fir déi deemoleg Époque ganz couragéiert a wäitsichtig war. Duerfir konnte mer jo och ganz laang mat deenen Texter fueren, praktesch bal 100 Joer.

Mä an de leschte Jorzéngten hu sech vill nei Erausforderungen an Aufgaben un eis öf-fentlech Schoul gestallt. D'Gesellschaft huet sech geännert. D'Kanner kommen aus vill méi ënnerschiddleche Familijsituatiounen wéi fréier. Den Undeel vun den Elteren, wou déi zwee Partner schaffe ginn, ass rasant geklommen, grad esou wéi déi Kanner, déi a monoparentalë Famillje liewen. Mir hunn e groussen Undeel un auslännesche Kanner, déi aus ënnerschiddleche Kulture kommen an déi aner Mammesproochen hunn.

D'Schoul - d'öffentlech Schoul - muss all deene Kanner Chancégläichheet bidden. Si muss all Kand d'Chance opmaache fir d'Liewen an de Beruff. Zil muss et sinn all Kand d'Méiglechkeet ze ginn, sech zu ee-gestännegen a verantwortungsbewusste Membere vun der Gesellschaft ze entwéckelen.

Duerfir muss also d'Schoul sech gesellschaftlechen Entwécklungen upassen, hinne Rechnung droen, grad esou wéi och déi nei Ufuerderungen an de Beruffer an um Aarbechtsmarché musse considéiert ginn.

Si muss och déi Ënnerschiddlechkeet vun all de Kanner berücksichtegen. Si muss Aufgaben iwverhuelen, déi fréier vun der Famill iwverholl gi sinn. Si muss virun allem integréieren.

D'Schoul muss och optimal ausbilden an de Schüler déi Kompetenz vermëttelen, déi se fir en erfollegräicht Berufsliewe brauchen. E Berufsliewen, eng Berufswelt, déi a per-manenter Evolutioun ass.

Mer müssen awer feststellen, dass de Lëtze-buerger Schoulssystem sech ganz schwéier domadder deet an dass déi verschidden in-ternational Studien eis kloer verschidde Saache virun Ae gefouert hunn.

D'Schoul bréngt et nämlech net fäerdeg fir déi ëmmer méi heterogen Schoulpopula-tiounen ze integréieren. A kaum engem anere Land si Leeschtungsënnerscheeder zwësche Schüler aus sozial benodeelegten a gutt situéierte Milieuen esou grouss wéi bei eis.

Datselwecht gëllt fir Kanner mat auslänne-schen Originen, déi och an eise Schoul-system désavantagéiert sinn an déi zu 80% sech am Technique oder am Préparatoire erëmfannen.

Insgesamt fällt op, dass Lëtzebuerg mat engem Undeel vun 43% vu Schüler, déi en Di-plom fir op d'Uni ze goen erreechen, wäit ënnert dem europäeschen Duerchschnëtt vun 62% läit. Ech baséiere mech hei op Zuelen, déi am „Regards sur l'éducation“ stinn.

An de PISA-Tester, déi an de leschte Jore gemaach gi sinn, hu jo d'Lëtzebuerger Schüler insgesamt net mat deenen aus deene meeschten aneren europäesche Länner kënne mathalen.

Et ass also méi wéi noutwendeg fir vun ën-nen erop eis öfentlech Schoul ze reforméie-ren.

Dobäi muss eis eng Iddi guidéieren, an zwar déi fir d'Fäegkeeten an d'Perséinlech-keete vun all deene verschiddene Schüler ze entwéckelen, ganz nom liberale Prinzip, dass de Mënsch am Mëttelpunkt steet.

All Kand ass anescht. Differenzéierten an individualiséierten Unterrecht muss duerfir am Vierdergrond stoen an duerfir

brauche mer eng Vielfalt u Léiermethode mat differenzéiertem, offenem an hand-lungsorientéierten Unterrecht.

An dat si jo och schonn déi éischt Konklusiounen, wa se der iwverhaapt kënnen zéien an deem Projet vun „Eis Schoul“, dee mer virun e puer Deeg mat der Kommis-sioun kucke ware respektiv bei der offizieller Ouverture derbäi waren, wou och gesot ginn ass, no e puer Woche kënne se eng éischt Konklusioun zéien. Dat ass, dass et net eng Method fir all Kand an eise Schoule gëtt, mä dass mer der vill verschiddener brauchen.

Et besteet also och mëttlerweil e grouse Konsens bei Experten an och Politiker fir dës Approchen. An och dat neit Schoulge-setz, wat mer haut debattéieren, wëllt dësen Noutwendegkeete Rechnung droen.

Kompetenzunterrecht, Léiercyclen, differen-zéiert Bewäertung, ewech vum 60-Punkte-System, „team teaching“ sinn dobäi wichteg Bausteng fir eng Verännerung vun eiser Schoulpraxis, déi och voll eis Ënnerstëtzung fannen.

E puer kruzial Froe stelle sech awer an dë-sem Zesammenhank. Musse mer dat spe-zieell an e Gesetz aschreiwen, fir dass et an der Praxis kann ëmgasat ginn?

Um Terrain, an eise Schoule lafe scho vill Initiativen, an net eréischt säit gëschter, mä schonn zënter ganz Laangem, fir nei Weeër am Schoulhalen ze goen. Ech kéint do vill Projeten opzielen. Ech selwer hunn och scho praktesch Enn vun den 80er Joren u verschidden esou klenge Projete matge-schafft, zu Réiser respektiv Bierchem an och an anere Schoulen, Briddel - ech kéint der eng ganz Rei nennen -, déi hu scho virun zéng Joer ugefaangen nei Weeër ze goen an de pedagogesche Methoden.

Esou Initiative waren och oft Virreider an hir Erfahrungs si jo da mëttlerweil och vill ver-breet respektiv sinn och considéiert gi fir op déi nei Weeër ze goen. An dat war och méiglech ouni en neit Schoulgesetz. Am Se-condaire ass et jo och esou, dass do och elo ugefaange gëtt de Kompetenzunterrecht anzeféieren; och do gëtt de Moment net ex-tra légiféiert.

Wann een der Meinung ass, dass een also pedagogesch Detailer an e Schoulgesetz misst aschreiwen, da mussen mer kritiséie-ren, dass da vill Elementer och vergiess ginn, zum Beispill déi vun der Sproochproble-matik an och aner Elementer, op déi ech herno nach wäert zréckkommen.

D'DP ass der Meinung, dass een net soll bis an de leschten Detail d'Pedagogik an d'Me-thoden an e Basisschoulgesetz aschreiwen. Et ass den Job vun den Experten um Terrain fir se ëmzesetzen. Doriwwer eraus kënn een dann och an d'Situatioun, dass een ëm-mer erëm muss nei légiféiere wann een zu neien Erkenntnisser kënn an nei Richtunge wëllt aschloen.

Ganz konkret Beispill: Cyclen, déi elo hei am Gesetz drastinn, seet, dass déi normal Cyclen am Primaire, an der Grondschoul villméi - mer müssen eis och elo dru gewin-nen, dass mer dat Grondschoul nennen - zwee Joer hunn. Et sinn awer Experten déi soen, esou Cyclë missten am Fong geholl dräi Joer hunn. Och an dem Projet „Eis Schoul“ hu se Cyclë vun dräi Joer.

Et ass och esou, all Schoulpopulatioun ass anescht a wann d'pedagogesch Differen-ziatioun am Vierdergrond steet, ma da mussen mer déi och erméiglechen, andeems mer keen ze enke legale Kader setzen.

D'Schoulpopulatioun an déi respektiv Be-soine vun de Schüler sinn net iwverall d'sel-wecht am Land. An der Fiels si se anescht-ers wéi zu Déifferdeng. An zu Déifferdeng si se eben anescht wéi um Briddel.

Een ze enke legale Kader, wat pedago-gesch Mesuren ubelaangt, kéint och kontra-produktiv ginn. Ech kéint elo e bëssen e Beispill huelen an an d'Zäit zréckversetzen.

Wann een zum Beispill 1989/90, wéi mer zu Réiser ugefaangen hunn a verschiddene Klassen aner Weeër ze goen, e Gesetz gehat hätt, wou dragestanen hätt, de Frontal-unterrecht wier pedagogesch Virschrëft, dann hätte mer dee Moment net kéint mat deene Projeten ufänken. Dann hätt sech näischt beweegt respektiv hätt mer misse fir d'éischt op de Wee goen ze légiféieren, Gesetzter ëmzännern - wat oft laang Zäit brauch -, ier een dat hätt kënne maachen. Et besteet also da keng Souplesse.

Mir sinn der Meinung, dass ee méi e grouse Spillraum a méi Souplesse soll loossen, och am Sënn vun der Autonomie vun de Schoulen. Mir plädéieren duerfir och, dass een d'Constitutioen, besonnesch den Artikel 23 soll ëmänneren, fir dass een net fir all nei Konzepter an der Schoul muss extra e Gesetz op den Instanzewee ginn. Dat ass am Endeffekt en Hemmnis fir

d'Schoul an och fir kënne schnell an adequat Schoulreformen ëmzesetzen.

Ëmgedréint muss ee sech awer och d'Fro stellen: Ass de Fait, dass ee pedagogesch Guidelines an e Gesetz aschreift, eng Garantie, dass se kënnen erfollegräich an der Praxis ëmgësat ginn? Dat ass fir d'DP déi kruzial Fro a mir soe kloer Neen.

Neen, dat ass net méiglech, wann ee sech net déi noutwendeg Strukture gëtt. An dat ass de grouesse Schwaachpunkt an deem virleiende Gesetzesprojet.

Et ass, wéi gesot, eng gutt Ofsicht, nei pedagogesch Objektiv an Démarchen anzeféieren, an ech hu jo schonn ënnerstrach, dass mer déi Objektiv an Démarchen och guttheeschen.

Mä dat ass nach keng Garantie, dass se um Terrain ëmgësat ginn. Sécherlech kann een dervun ausgoen - ech ginn dervun aus -, dass vill motivéiert Enseignantë wäerte versichen dëst no beschtem Kënnen elo ze maachen, déi Reforme mathëllefen ëmzesetzen. Si brauchen awer och eng Ënnerstëtzung a Begleedung op der Plaz. Si erwaarden dat ganz oft.

Et besteet, wann ee mat den Enseignantë schwätzt, och nach eng relativ Onsécherheet bei ville Kolleegen, déi een do ka fanen. Et ginn awer och anerer déi dat Gesetz guer net esou contrainant gesinn. Ech krut déi lescht Deeg e Mail vun engem Schoulmeeschter, deem houfreg drop ass, dass en elo schonn 30 Joer weess wéi ee Schoul hält. Deen huet mer dunn am Mail geschriwwen: „Also Eugène, d'Schoul gëtt nach ëmmer virun der Tafel a mat Prüfungen gehalen.“ An dat géif och bei him esou bliwen, huet e gesot. Ech ginn dervun aus, dass hien awer leider net deem Eenzen ass deem esou denkt.

Fir dass een déi nei pedagogesch Methoden an nei Usätz an eis Klassen all erakritt, brauche mir an eisen Aen eng kompetent a responsabel Hierarchie, déi als Haaptaufgab huet, déi nei Approchen an de Schoulsall konsequent ze begleeden an ëmzesetzen.

Ech wëlt do d'Ines Kurschat vum „Lëtzebuerger Land“ zitëieren, dass am Leitartikel dee leschte Freideg mat dem Titel „Machbarkeit zur Schulreform“ dat op de Punkt bruecht huet. Ech zitëieren: „Konsequent im Sinne der Schulentwicklung wäre es gewesen, professionellen Leitungen die anspruchsvolle Aufgabe der Erneuerung und deren Steuerung zu übertragen.“

Deem wier am Fong geholl näischt méi bäizefügen. Am Kloertext wëllt dass heeschen, dass d'Inspekteren an d'Schouldirekteren dës Aufgabe missten iwwerhuelen, fir dass een erfollegräich Schoulreforme kann an der Grondschoul ëmsetzen a begleeden.

Als éischt d'Inspekteren, déi duerfir och schonn an der Vergaangenheet zoustänneg waren. Et muss ee feststellen, dass an dësem Gesetz net d'Chance genotzt ginn ass fir d'Inspektorat seriös op de Leescht ze huelen. Hinne feelt et u Personal an och mat 25 Inspekteren, déi elo am Personalgesetz ageschriwwen ginn, geet et net duer, well jiddweree vun hinnen an der Moyenne sech ëm iwwer 2500 Schüler an ëm iwwer 100 Enseignant an aner Personal muss këmmen.

Virun allem hätte se misse Geleeënheet kréien sech nei ze organiséieren, fir dass se sech essenziell deene pedagogeschen Aufgabe kéinten zouwinnen. Well dass muss hir éischt an Haaptmissioun an Aufgab sinn.

An der Praxis ass et elo esou, dass war och schonn an der Vergaangenheet de Fall, dass se iwwerheeft si mat administrativen Aarbechten a wéineg Zäit bleift fir sech ëm d'Ëmsetzung vu Reformen um Terrain ze beschäftegen an och se ze begleeden. An dat wäert souguer nach zouhuelen, wann d'Chamber d'Nomination étatique vum Personal wäert stëmmen a wou dann d'Inspekteren duerno müssen d'Pan klaken.

D'Inspekteren haten och an der Vergaangenheet bei all Fraktioun den Tour gemaach. Si ware selwer Demandeur fir méi eng déifgräifend Reform vum Inspektorat. Si haten eng Rei Propositionen. Hir Avisë sinn awer net considéiert ginn, wat mer bedauern.

Ënnert dem Stréch si si awer och widerhin Demandeur, dass méi eng grondleeënd Reform vum Inspektorat kënnt, an ech géif duerfir och hei eng Motioun déposéieren - déi och vun deene Gréngen, vum Claude Adam mat ënnerschriwwen ass, dee jo och dee ganzen Domän vum Inspektorat kennt -, wou mer soen, dass dee ganzen Dossier vum Inspektorat nach eng Kéier misst nei op de Leescht geholl ginn.

Motion 1

La Chambre des Députés,

- *notant que les missions et attributions des inspecteurs de l'enseignement fondamental ainsi que leur charge de travail ont nettement augmenté ces dernières années;*

- *constatant que le projet de réforme gouvernemental de l'enseignement fondamental ne tient guère compte de cette évolution;*

- *considérant que devant cette toile de fond une réforme de l'inspection de l'enseignement fondamental s'impose;*

invite le Gouvernement

- *à élaborer dans les meilleurs délais un projet de loi réformant l'inspection de l'enseignement fondamental en définissant plus clairement les attributions et missions des inspecteurs de l'enseignement fondamental.*

(s.) Eugène Berger, Claude Adam, Fernand Etgen, Charles Goerens, Carlo Wagner.

Deen zweete wichtege Pilier, Här President, fir eng professionell Begleedung vun eise Schoulen, ass fir d'Demokratesch Partei de Schouldirekter. An ech sinn och net d'accord mam Rapporteur, deem elo leider hei hanneru mer als President sëtzt, deem am „Lëtzebuerger Wort“ am Interview gesot huet, dass wier en Nieweschauplatz, wann ee géif doriwwer diskutéieren. Et ass an eisen Aen en essenzielle Punkt fir Reforme kënnen ëmzesetzen.

De Schouldirekter soll sech um Niveau vun der eenzelner Schoul ëm d'Erneuerung an d'Steuerung vun de Schoulreforme këmmen. De Schouldirekter hält eng Rei administrativ Aarbechten. Hie kéint doduerjer och den Inspekter entlaaschten. Hie wier och Usprechpartner fir aner Instanzen, déi an d'Schoul kommen, fir d'Elteren. An hie wier awer och zoustänneg an eisen Aen duerfir, dass déi Schoulreformen an de Klassen all vu senger Schoul ëmgësat ginn an hien hält domadder och pedagogesch Aufgaben an Zesummenaarbecht mam Inspekter.

Schouldirektoren ginn et och praktesch an all Länner an Europa an och ëmmer méi Enseignantë schwätze sech duerfir aus, well se sech doran och eng Hëllef erwaarden. Besonnesch och déi jonk Enseignant, déi frësch vun der Schoul kommen. Sécherlech missten dann déi Leit och eng speziell Formation respektiv eng Formation continue kréien.

An et ass jo och esou, bei de Parteien war u sech e grouesse Konsens fir esou en Direkter. Dat konnt een an den Diskussiounen an der Kommissioun feststellen an d'CSV ass jo - wann ech d'Madame Hetto richtig verstanen hunn, déi viru mir geschwat huet - am Fong geholl och kloer fir e Schouldirekter. Ech kann also net verstoen, firwat mer also déi Geleeënheet net genotzt hu fir dass kënnen an d'Gesetz anzeschreiwen.

Hei ass et also erëm eng Kéier esou gewiescht, dass politesch Kouhandel gemaach gi sinn. D'LSAP konnt den Direkter erausträichen. Op där anerer Säit war et da wahrscheinlech esou, dass d'CSV d'Nomination étatique am Géigenzuch wollt kréien. Ech wäert am Personalgesetz dorobber nach eng Kéier agoen.

Vu dass jo och nach aner spezialiséiert Personal an d'Schoulen erakënnt, bei der Équipe pédagogique op anere Momenter - dat sinn och Saachen, déi mer grondsätzlech begrëssen -, wier et awer e weidert Argument, dass een e Coordinateur vun dësem Personal a Persoun vun engem Schouldirekter hält.

D'Gesetz gesäit amplaz de Président de comité, also de President vun engem Comité vir a setzt op eng participativ Démarche.

D'DP, dass wëll ech ënnersträichen, ass guer net géint dës participativ Démarche. Mir begrëssen, dass an enger Schoul all d'Enseignantë kënnen sech zesummen an engem Gremium treffen, matschaffen, diskutéieren, och hir Iddiën ausschaffe fir hir Schoul. Sécher fonctionnéieren och op där enger oder anerer Plaz esou Comitéë relativ gutt, mä de President vun esou engem Comité huet net déi néideg legal Autoritéit, wann et haart ëm haart geet, an et müssen och emol wahrscheinlech kontrovers Décisiounen geholl ginn.

De President vun esou engem Comité huet och net d'Autoritéit fir derfir suergen, d'Reformen effektiv an de Klassen all ëmzesetzen. Hie ka kengem Kolleeg eppes virstellen. Wann e sech géint säi Comité stellt, ass e wahrscheinlech déi längsten Zäit President vun deem Comité gewiescht.

An esou e Comité huet jo laut dem Gesetzesprojet vill Aufgaben a Missiounen: d'Schoulorganisatioun mat ausschaffen, d'Plans de réussite scolaire, de Budget, d'Formation an esou weider. Vlächent eng

kleng Remarque oder eng kleng Klamer: D'Reglement, wat mer elo virleien hunn, gesäit leedeglech nëmmen obligatoresch dräi Sëtze vum deem Schoulcomité vir, wat sécherlech net duergeet fir all Aufgaben, mä egal.

Also dee Comité huet immens vill Aufgaben an de President vun deem Comité, besonnesch wann dass méi grouss Schoule sinn, huet herno esou vill Aarbecht, dass dat e richtigen „full-time job“ géif ginn.

Et ass sech och d'Fro ze stellen, ob mer dann esou e groussen Undrang hu vun Enseignantë fir esou eng Charge vum President oder fir iwwerhaupt eng Charge an engem Comité ze iwwerhuelen. Se hu jo dernieft och nach hir Aarbecht als Enseignant ze maachen. Et kann ee sech virstellen, dass also och op där enger oder anerer Plaz vlächent d'Situatioun kënnt, dass keen do interesséiert ass.

Dann ass virgesinn am Gesetz, dass dann d'Gemeng esou e President nennt, wat sécherlech wierklech keng gutt, éischter eng ganz schlecht Solutioun ass, wann ee Leit op déi Plaz setzt, déi guer net motivéiert sinn, déi guer net interesséiert si fir esou en Job ze maachen.

Fir eng effizient Ëmsetzung vu Schoulreformen brauch ee motivéiert a gutt forméiert Personal. Motivéiert si vill Enseignant.

A puncto Formation initiale a Formation continue ginn et awer nach Schwaachstellen; ech wäert bei dem Gesetz iwwert d'Personal méi am Detail dorobber agoen.

Dee Projet, dee mer virleien hunn, huet awer aner Schwaachstellen, well en Deel vun eise Kanner gi vergiess a ginn ausgeklamert. Virun allem ass do d'Éducation différenciée ze nennen.

Wa mer wëllen, dass eis Grondschoul integréiert, da muss mer dat och onbedéngt fir déi Kanner maache mat engem Handicap. An dass ass och zum ganz groussen Deel méiglech. D'Praxis um Terrain a verschiddene Projeten huet dass gewisen. Als Beispill kéint ech do och erëm eng Kéier Réiser nennen, méi zentert och aner Schoule wéi de Projet „Eis Schoul“. Sécherlech vergiessen ech hei och aner Plazen am Land, wou dass an der Vergaangenheet scho gemaach ginn ass. Wou eben a Projete Kanner mat engem Handicap zum Deel oder och ganz an déi normal Schoul, an déi normal Klassen integréiert gi sinn.

Do war zum Deel zousätzlecht Personal noutwendeg. Mä vu dass jo hei d'Gesetz och virgesäit, dass mer bei pedagogeschen Équipes och aner Personal kënnen derbäi huelen, dass mer virgesinn, dass „team teaching“ ass, wier dass also och mat dësem Gesetz méiglech, wann een op dee Wee géif goen a wou ee misst goen.

Dat wier e Plus fir d'Kanner mat engem Handicap an och e Plus fir d'Kanner ouni Handicap, well déi Léieren nei sozial Kompetenzen, well se sech e bësse mussen mat ëm déi Schüler bekëmmen. Op där anerer Säit ass et och e Plus fir déi Kanner mat Handicap, well all d'Resultater vun deene Projete weisen, dass déi Kanner mat Handicap, déi an d'Grondschoul integréiert gi sinn, herno insgesamt besser Resultater hunn. D'DP bedauert, dass hei enger Noutwennegkeet net Rechnung gedroe ginn ass. Dës Schoulreform ass also net integrativ fir all eis Kanner.

Wat d'Elteren ubelaangt, si si och e wichtige Partner vun der Schoul. Mir hu sécherlech net esou Traditionen wéi an Däitschland, wou zum Beispill dem „Elternbeirat“ an dem Matwierke vun den Elteren insgesamt grouesse Wäert bäigemooss gëtt. Et sinn e puer Usätz hei am Gesetz, besser misst ee soen e Minimum, fir den Eltere méi Matsproocherecht a Kollaboratioun ze erméiglechen.

Do hält een och kéinte méi wäit goen. Et ass natierlech och esou, dass d'Elteren op där anerer Säit mussen bereet sinn dës Partezariat anzegoen. Och si si gefuerdert, fir dann aus dëse Méiglechkeeten, déi hinnen elo gebuede ginn, och eppes doraus ze maachen. Den Elteren hir Plaz an der Schoul soll net déi sinn, dass se nëmmen an d'Schoul komme fir eventuell ze kritiséieren oder Saachen a Fro ze stellen, mä si solle matagebonne gi fir eben och déi Schoulreform mat ëmzesetzen, respektiv fir och positiv an der Schoul matzeschaffen.

Duerch dëst Gesetz kritt och den Encadrement périscolaire en offizielle juristeschen Agank an d'öffentlech Schoul. Dëst ass absolut ze begrëssen, well duerch déi verännert Gesellschafts- a Familjestrukturen ass de Besoin an d'Noutwennegkeet ëmmer méi grouss fir de Kanner kënnen vu klengem un eng Rei sozioedukativ Encadremente ze bidden. Déi kënnen jo och als Frühförderung ganz am Intérêt vun der Entwécklung vun

de Kanner sinn. Et ass festgestallt ginn, dass Kanner, wat se méi fréi a Léierkontext kommen, sécherlech op eng spilleresch Aart a Weis, herno zum Beispill och an de Sproochen Avantagé kënnen hunn.

Mir sinn also kloer derfir, dass dëst am Kontext vun der Schoul geschitt. Mir sinn awer och kloer dergéint, dass dësen Encadrement net ënnert der Tutelle vun der Éducation steet. Dëst Gesetz schaaft elo e Fait accompli, dass de Familljeminister d'Obhut iwwert de Périscolaire huet, deem awer an eisen Aen en Deel vun der Schoul ass. An dass gëtt nach méi problematesch, wann een an d'Richtung vun der Journée continue geet, wou déi Aktivitéiten da jo wierklech Partie intégrante vun der Schoul sinn, wou dass Personal, wat fir d'Schoul mat de Kanner schafft, ënnert der Tutelle vun der Éducation steet, an déi aner vum Périscolaire ënnert der Tutelle vun der Famill.

Dat ass net gutt, an dass wäert dann och a verschiddene Fäll emol kënnen zu Konflikter féieren. D'DP hält gären, dass all d'Activités périscolaires, och d'Maisons relais, der Éducation ënnerstinn, well se en Deel dovunner sinn.

An dësem Projet ass och d'Chance an d'Geleeënheet verpasst gi fir en allgemenge Wäerteunterrecht an eiser Schoul anzeféieren. Et gëtt da gäre gesot, dass et net wichtig an dësem Schoulesetz wier. Ech sinn net där Meinung. Wäerter vermëttelen ass eng wichtig Missioun vun der öffentlecher Schoul, an déi muss an enger moderner an demokratescher Gesellschaft reliouns- a glawensonofhängeg vermëttelt ginn.

Wann d'Schoul integrativ soll handeln, kann et net sinn, dass een op där anerer Säit, grad a besonnesch bei der Wäertvermëttlung, spléckt opgrond vun enger Relioun oder enger kultureller oder philosophescher Weltanschauung. Dass absolut net am Sënn vun enger Schoul; déi muss integréieren an net ausschléissen. Dass ass net an enger Logik vu Wäertvermëttlung, déi op d'Zusummeliewe soll bauen.

Sécher muss an engem allgemenge Wäerteunterrecht och iwwer all Reliounen geschwat ginn an déi sollen erkläert ginn. Mä doriwwer eraus muss dee Cours op d'Vermëttlung vun allgemenge Mënschenrechter axéiert ginn, vum Liewe mateneen, vu soziale Kompetenzen, vun Toleranz.

Fir d'DP ass d'öffentlech Schoul net eng Maartplaz vu Reliounen, egal welcher Origine, déi hir Tribün am reguläre Stonneplang därfeen hunn oder zoustänneg fir Wäertvermëttlung därfe sinn. Relioun ass Privatugeleeënheet a muss och duerfir ausserhalb vun der öffentlecher Schoul vermëttelt ginn.

De Statsrot, dee sech jo gewéinlech net esou speziell iwwer gesellschaftspolitesch Froen ausschwätzt, huet sech trotzdeem ganz ausféierlech mat deem Punkt befasst an och bedauert, dass de Législateur net konsequent war an d'Geleeënheet genotzt huet fir de Wäerteunterrecht anzeféieren.

De Statsrot weist och zu Recht op d'Geforhin, dass aner Reliounen un d'Dier kéinte klappe kommen, a mir riskéieren herno eng Situatioun ze hunn, wou eng Multitude vu Reliounen wëllt e Portail hunn an eisen öffentleche Schoulen. Dass ass an dass därft net d'Aufgab vun der öffentlecher Schoul sinn.

Hei war et esou, dass an der Kommissioun vill Memberen där Iddi ganz favorabel vis-à-vis stoungen. D'Madame Hetto hat och emol eng Kéier an der Vergaangenheet an iergendenger Pressekonferenz vun der CSV gemengt, dass ee kéint op de Wee vun engem allgemenge Wäerteunterrecht goen. Ech menge si ass relativ schnell zrëckgepaff ginn. Dass ass nach verständlech bei der CSV, déi jo a gesellschaftspolitesche Froen ëmmer ënnert der Fuchtel vun der Kierch steet, a si ka sech elo net erlaben nach eng Kéier de Poopst an de Bëschof ze brüskéieren.

Mä et ass awer - wann et bei der CSV nach verständlech an novollzéibar ass -, wierklech net novollzéibar bei der LSAP, bei de Sozialisten. Si hu wierklech do eng schizophren Approche, wann een op där enger Säit gesäit, dass an all de Publikatiounen, wahrscheinlech och an hirem nächste Wahlprogramm wäert stoen, dass se fir de Wäerteunterrecht sinn.

Ech mengen den honorabelen Här Fayot hat an enger Publikatioun vun de Sozialisten an der Stad och nach eng Kéier ënnerstrach, datt si fir de Wäerteunterrecht sinn. An elo, wou se en dann hätte kënnen realiséieren, wou se et wierklech an der Hand hate fir et ze maachen, do huet de Courage se verlooss.

Mir hunn dat also leider net an d'Gesetz ageschriwwen. An nodeems d'Aarbechten dann ofgeschloss sinn, da gëtt gesot, jo elo huele mer awer deen Dossier trotzdeem op de Leescht, da ruffe mer elo an den nächste Wochen a Méint déi eenzel Leit an d'Kommissioun, fir do déi verschidde Meenungen an Avisen ze héieren, fir eis dann eng Meenung ze maachen.

Fir d'DP ass et kloer: Mir si fir en allgemenge Wäerteunterrecht; dat steet och kloer an eise Wahlprogramm.

Ech hat och an der Kommissioun, zesumme mat der Madame Basseur, Amendementer deposéiert, fir eben déi Lacune do nozebesseren, déi d'Sozialiste vergiess haten. Mä leider sinn déi Amendementer dee Moment ofgelehnt ginn.

Ech muss awer soen, se sinn nëmme lauwarm ofgelehnt ginn. Et waren der do, déi hu laang gezéckt ier se d'Hand ausgestreckt hunn. Déi hätten also kënnen mat deenen Amendementer liewen.

Dat war awer nëmme e Vote an der Kommissioun an duerfir, géif ech mengen, wier et gutt fir nach eng Kéier dee Vote hei an der Chamber nozehuelen. Vläch fanne mer dann hei eng Majoritéit, well do jo awer - hat ech gemengt - e grouss Konsens besteet. Bon, et ass kloer, wéi an anere gesellschaftspolitesche Froe kënnen mer hei nëmme virukomme mat enger Majoritéit jensäits vun der CSV.

Duerfir, Här President, wéilt ech hei nach eng Kéier déi Amendementer deposéieren déi froen, datt mer en allgemenge Wäerteunterrecht an eise Schoulen aféieren amplaz vum Reliounsunterrecht.

Amendement 1

L'article 7 est modifié et aura la teneur suivante:

Art. 7. *Le premier cycle de l'enseignement fondamental comprend les domaines de développement et d'apprentissage suivants:*

- 1. le raisonnement logique et mathématique;
- 2. le langage, la langue luxembourgeoise et l'éveil aux langues;
- 3. la découverte du monde par tous les sens;
- 4. la psychomotricité, l'expression corporelle et la santé;
- 5. l'expression créatrice, l'éveil à l'esthétique et à la culture;
- 6. la vie en commun et les valeurs à travers l'éducation aux valeurs.

Les deuxième, troisième et quatrième cycles de l'enseignement fondamental comprennent les domaines de développement et d'apprentissage suivants:

- 1. l'alphabétisation, les langues allemande, française et luxembourgeoise;
- 2. les mathématiques;
- 3. l'éveil aux sciences et les sciences humaines et naturelles;
- 4. l'expression corporelle, la psychomotricité, les sports et la santé;
- 5. l'éveil à l'esthétique, à la création et à la culture, les arts et la musique;
- 6. la vie en commun et les valeurs enseignées à travers l'éducation aux valeurs.

Les contenus et finalités des cours de formation morale et sociale et d'instruction religieuse et morale sont assurés par l'éducation aux valeurs. L'éducation aux valeurs, prenant en compte aussi bien la diversité croissante des cultures et des convictions religieuses et philosophiques que la nécessité de veiller à l'intégration de ces diversités dans un climat de respect et de tolérance réciproques, a pour mission de transmettre aux élèves une connaissance appropriée des grandes religions et familles de pensée au plan mondial. Elle tient spéciale-

ment compte des réalités de la société luxembourgeoise en réservant une place adéquate à la présentation authentique des divers courants de pensée religieuse et humaniste présents dans le pays.

L'éducation aux médias est intégrée dans les différents domaines.

Les sujets de promotion de la santé sont définis conjointement par les ministres ayant l'éducation et la Santé dans leurs attributions.

Les activités d'appui pendant et en dehors des heures de classe et l'aide aux devoirs à domicile soutiennent les apprentissages.

L'article 8 est modifié et aura la teneur suivante:

Art. 8. *Un règlement grand-ducal fixe un plan d'études qui définit les socles de compétences à atteindre à la fin de chaque cycle, les programmes ainsi que les grilles des horaires hebdomadaires.*

L'article 11 est modifié et aura la teneur suivante:

Art. 11. *Les équipes pédagogiques peuvent utiliser du matériel didactique en dehors du matériel recommandé par le ministre ou la ministre, à condition que son utilisation ait été approuvée par le comité d'école et qu'il soit conforme au plan d'études.*

L'article 12 est modifié comme suit:

Art. 12. *Le cours d'éducation aux valeurs est donné par un instituteur dans les locaux de l'école que fréquentent les élèves à raison de deux leçons hebdomadaires fixées à différents jours de la semaine, sauf dérogation accordée par le ministre ou la ministre.*

L'organisation des cours d'éducation aux valeurs fait partie intégrante de la délibération annuelle du conseil communal sur l'organisation scolaire.

L'article 52 est modifié et aura la teneur suivante:

Art. 52. *L'inspecteur d'arrondissement assiste obligatoirement à la ou les séance(s) de la commission scolaire consacrée(s) à l'organisation scolaire. Il est invité également aux autres séances. Le secrétaire de la commission lui fait parvenir à cet effet les ordres du jour et les rapports des séances.*

Selon les besoins et au moins une fois par trimestre, la commission scolaire invite un représentant de l'équipe multiprofessionnelle concernée, un représentant du service ou de l'organisme assurant l'accueil socio-éducatif, un médecin scolaire ou un membre de l'équipe médico-socio-scolaire concernée ainsi que d'autres experts.

Les personnes invitées assistent à la séance avec voix consultative.

L'article 54 est modifié comme suit:

Art. 54. *La commission scolaire nationale se compose:*

- 1. de quatre membres à nommer par le ministre;
- 2. d'un membre à désigner par le ministre ayant la famille dans ses attributions;
- 3. d'un membre du personnel de l'enseignement postprimaire à désigner par le ministre;
- 4. de l'inspecteur général de l'enseignement primaire;
- 5. d'un inspecteur de l'enseignement primaire à élire par et parmi ses pairs;
- 6. de quatre instituteurs de l'enseignement fondamental à élire par et parmi leurs pairs;
- 7. d'un représentant des autorités communales à nommer par le ministre sur proposition du Syndicat des Villes et Communes Luxembourgeoises;
- 8. de deux parents d'élèves nommés par le ministre sur proposition de l'organisation représentative des associations des parents d'élèves.

Le ministre désigne parmi les membres le président, le vice-président et le secrétaire de la commission. Il désigne en outre un secrétaire administratif.

Est reconnue organisation représentative des associations des parents d'élèves par le ministre, l'organisation qui compte parmi ses membres affiliés la majorité des associations sans but lucratif de parents d'élèves de l'enseignement fondamental dûment constituées.

Le mandat des membres de la commission a une durée de cinq ans. Ce mandat est renouvelable.

Les membres cessent de faire partie de la commission scolaire nationale quand ils ne remplissent plus les conditions de représentation requises. Dans ce cas, ainsi qu'en

cas de démission, de révocation ou de décès d'un membre, il est pourvu, dans le délai d'un mois, à la vacance de poste par la désignation d'un nouveau membre qui achève le mandat de celui qu'il remplace.

Une fois par trimestre, le directeur de l'Éducation différenciée, le directeur du Centre de logopédie, un représentant du ministre ayant l'Enseignement supérieur dans ses attributions, un responsable de la médecine scolaire désigné par le ministre ayant la Santé dans ses attributions, sont invités à assister à la réunion de la commission.

Pour l'aider à remplir ses missions, la commission peut s'adresser à des organismes ou institutions luxembourgeois ou étrangers. En outre la commission peut s'adjoindre des experts et les charger d'études ponctuelles.

L'article 57 est modifié et aura la teneur suivante:

Art. 57. *La surveillance des écoles est exercée:*

- 1. en ce qui concerne l'État, par le ministre,
- 2. en ce qui concerne la commune, par le conseil communal et le collège des bourgmestre et échevins, chacun selon ses compétences.

L'article 60 est modifié comme suit:

Art. 60. *L'inspecteur de l'enseignement primaire assure la surveillance des écoles de l'enseignement fondamental, publiques et privées, et de l'enseignement à domicile dans son arrondissement.*

À cet effet, il s'assure de la bonne marche des écoles et veille à l'observation des lois, règlements et directives officielles.

Il coordonne les actions des présidents des comités d'école de son arrondissement.

Il exerce le pouvoir hiérarchique sur le personnel des écoles de son arrondissement. Il informe le ou la ministre des manquements disciplinaires éventuels du personnel précité. Le ministre procède conformément aux dispositions énoncées dans la loi fixant le statut général des fonctionnaires de l'État.

Il surveille l'ensemble des activités d'apprentissage ayant lieu pendant l'horaire scolaire.

Il soutient le dialogue et la concertation entre les partenaires scolaires.

Il participe à la mise en œuvre des plans de réussite scolaire.

Il assure la présidence de la commission d'inclusion scolaire de son arrondissement et il exerce le pouvoir d'instruction sur les membres de l'équipe multiprofessionnelle dans le cadre de leurs interventions dans les écoles.

L'article 68 est modifié comme suit:

Art. 68. *Le personnel des écoles peut comprendre:*

- 1. des instituteurs de l'éducation préscolaire;
- 2. des instituteurs de l'enseignement primaire;
- 3. des instituteurs d'enseignement spécial;
- 4. des professeurs d'enseignement logopédique;
- 5. des pédagogues;
- 6. des psychologues;
- 7. des pédagogues curatifs;
- 8. des orthophonistes;
- 9. des rééducateurs en psychomotricité;
- 10. des ergothérapeutes;
- 11. des assistants sociaux;
- 12. des puériculteurs;
- 13. des éducateurs gradués;
- 14. des éducateurs;
- 15. des infirmiers;
- 16. des bibliothécaires documentalistes;
- 17. des chargés de cours.

Le personnel de l'école peut être assisté par des enseignants de cours en langue maternelle pour enfants de langue étrangère ainsi que par des médiateurs interculturels.

(s.) Eugène Berger.

» **M. le Président.** - Merci, Här Berger.

» **M. Eugène Berger (DP).** - Här President, ech kann net an den Detail vun dem ganze Gesetzesprojet agoen. Ech wëll dat och net maachen. Dir hutt dat schonn als Rapporteur relativ ausféierlech gemaach. Ech hunn elo haaptsächlech e puer vun deene wichtegsten a kruziale Punkten erausgegraff, op deene mir net d'accord si mat dem Projet vun der Regierung, respek-

tiv wou mir der Meenung sinn, datt eppes feelt oder anescht misst ugepaakt ginn.

ler ech zu menge Konklusiounen kommen, wëll ech awer nach e puer allgemeng Remarquen zu den Défi vum der Lëtzebuerger Schoul maachen, déi mer net am Gesetz behandelt hunn, déi een och net esou einfach an e puer juristeschen Zeile ka léisen, un déi mer awer an nächster Zukunft resolut eruge mussen. Dat ass an alleréischter Linn de Sproochenunterrecht. D'Sprooch erméiglecht dem Mënsch Kommunikatioun a sozial Integratioun. Si ass vu grondleeënder Wichtigkeet fir d'Léierprozesser, fir de Schoulwee, fir d'Berufswelt.

Mir stelle fest, datt an der Lëtzebuerger Schoul d'Sproochenufuerderungen, mä och déi Aart a Weis, wéi mer un d'Sproocheléeien eruginn, eng Haaptursach vun deene meeschten Écheven ass. D'Méisproochegkeet soll am Fong e Virdeel sinn, kéint et och sinn, mä an der Realitéit stellt se eng vun den Haaptschwieregkeeten am Lëtzebuerger Schoulsystem duer. Et ass de gréisste Problem am Hibleck op d'Integratioun vun eisen auslännesche Kanner, wou mer feststellen, datt si systematesch weinst Sproochenexigenzen net zu engem Schoul Schloss kommen. Ech hat dat jo och scho virdrun illustriert, am Ufank vu menger Interventioun, mat deene verschiddenen Etüden, PISA an aner, wouraus dat och ervirgeet.

D'Sproochenufuerdernisser sinn och eng grouss Schwierigkeet fir vill lëtzebuergesch Kanner. Dat muss een och ervirhiewen. Mir sinn dat eenzeg Land wou esou grouss Ufuerdernisser a ville Sprooch vu Kanner verlaangt ginn. An dat gëtt och fir vill Lëtzebuerger Schüler, awer och fir auslännesch Schüler, zu enger oniwwerwannbarer Hürd. Dat däerf net méi sinn. Duerfir muss mer och hei konsequent nei Weeër goen, net zu lescht och am Sënn vu Chancëgläichheet.

D'DP plädéiert derfir, datt d'Sprooch muss konsequent als Friemsprooch ensegnéiert ginn, datt onbedéngt méi Wäert op d'kommunikativ Kompetenzen am Sproochenunterrecht muss geluecht ginn. D'DP proposéiert och de Kanner de Choix unzebidden, a wat fir enger Sprooch se alphabetiséiert ginn, op Däitsch oder Franséisch. Émmer méi Experten, déi sech mam Lëtzebuerger Sproochenunterrecht a -Kon-text ausenansersetzen, plädéieren och derfir.

Ech wëll elo net op all déi Detailler agoen, wéi dat herno kéint an der Praxis ausgesinn, mä et gëtt an der Suite dann och Sproochefiliëren, wou d'Gewichtung vun den eenzelne Sproochen dann ënnerschiddlech ass a wou d'Ufuerdernisser och herno differenzéiert sinn. Haaptzil muss et sinn, datt d'Sproochen net méi eng Hürd, mä en Atout vun der Lëtzebuerger Schoul ginn, datt se net méi e Facteur vun Exklusivitéit sinn, mä vun Integratioun a Chancëgläichheet.

En allerleschte Punkt, Här President, ass deen, datt mer och lwwerleeunge muss féiere fir d'Orientatioun an de Schoulen ze verbessern an ze iwwerdenken. Ech géif gären och soen d'Selektioun, well et jo am Endeffekt de Moment nach ëmmer esou ass, an déi geschitt oft vill ze fréi.

Mir missten de Courage hunn och déi Problematik méi resolut unzegoen an och do méi op d'Experten ze lauschten. Wéi aus eise Bildungspabeier ervirgeet, kéinte mir eis virstellen, datt een d'Orientatioun net eleng am 6. Schouljoer mécht an ofschléisst, mä och nach d'Septième mat aschléisst. Ech perséinlech kéint mir och virstellen, datt een eng Kéier op de Wee géif goen d'Schüler alleguer méi laang zesummenzehalen, ier ee se dann an déi verschidden Ordres d'enseignement orientéiert.

Här President, ech kommen awer elo zu menge Konklusiounen. Fir all Kand hei zu Lëtzebuerg gläich Chancen a Méiglechkeeten ze ginn, sech zu engem kompetente Mënsch an der Gesellschaft an am Grupp ze entwéckelen, muss mer eis öffentlech Schoul reforméieren. Virun allem muss mer nei Weeër am Schoulhalen, an de Methoden, an der Bewäertung, am Sproochenunterrecht, an der Integratioun vun all eise Kanner goen. Sécherlech besteet doriwwer bei villen och heibannen e Konsens.

Dëst Gesetz gëtt sech awer net déi Moe-nen, net déi néideg Strukture fir noutwenneg Schoulreformen effizient ëmzesetzen. Duerjer gi Reforme falsch ugepaakt a risquéieren ze scheitern. Et feelen och wichteg Aspekter, déi onbedéngt hätte misse an enger Schoulreform derbäi sinn: D'Integratioun vun de behënnerte Kanner, eng Reform vum Inspektorat, eng nei Orientatioun, en allgemenge Wäerteunterrecht, de Schouldirekter.

Hei sinn noutwenneg Reforme verpasst ginn a mer wäerten dës Texter schnell erëm an deenen nächsten Jore mussen op de Leescht huelen. Dat Gesetz vun 1912 huet bal 100 Joer gehal. Dat hei ass awer sécherlech keen esou e Jorhonnertwierk, mä eent vun de verpasste Chancen. D'Demokratesch Partei wäert dofir dëst Gesetz net stëmmen.

Ech soen Iech Merci.

» **Plusieurs voix.** - Très bien!

» **M. le Président.** - Merci, Här Berger. Den nächste Riedner ass den Här Ben Fayot. Här Fayot, Dir hutt d'Wuert.

» **M. Ben Fayot (LSAP).** - Här President, d'LSAP begréisst dëst Gesetz wéi och déi dräi aner, déi mer muer hei wäerten diskutieren an ofstëmmen. Déi véier Gesetzter bilden e Ganzt. Si realisieren de Regierungsprogramm op engem wesentleche Punkt a si bréngen e Meilesteen an der Erneuerung vun der Lëtzebuerger Schoul. Dofir si mir och iwwerzeegt, dass se fir d'Schoul ganz vill Positives wäerte bréngen.

Fir d'éischt emol wëll ech drop hiweisen, dass dës Gesetzter, no véier an engem hallwe Joer CSV/LSAP-Regierung, den Of-schloss vun enger vaster Reflexioun sinn, och vu villen Diskussiounen, grad esou gutt wéi parlamentarescher Aarbecht. Et ass keng ideologesch oder dogmatesch Reform. Et ass eng inhaltlech, méi wéi eng strukturell Reform, a setzt also op eng kohärent Gesamtapproche, opgrond och vu ville Schoulversich, déi scho virdru stattfonnt hunn. Déi Reflexioun war natierlech néideg, well mer laang Joren eigentlech näischt Fundamentals an der Schoul geännert hunn an och déi viregt Regierungen eigentlech ni un déi Gesamtreflexioun erugaange sinn.

Mir hunn et haut mat enger ganz diverser Schoulpopulatioun ze dinn, mir hunn et mat Problemer vun Échec scolaire ze dinn, mir hunn et och mat der Noutwennegkeet ze di fir déi Schoul un d'Donnéeën vun haut unzupassen. Dat ass also eng Risenaarbecht gewiescht, fir déi ech selbstverständlech d'Ministesch felicitieren, déi sech ganz vill doranner implizéiert huet, perséinlech ganz staark engagéiert huet. Natierlech well ech och déi zoustänneg Chamberskommissioun an de Rapporteur fir säi Rapport beglückwünschen.

D'Chamberskommissioun huet, iwwer all Differenzen ewech - dat ass hei och scho gesot ginn -, intensiv un dëse Projete geschafft, egal ob elo Divergenzen op dem engen oder dem anere Punkt waren. Ech hat perséinlech gehofft, dass dës Reform, déi wierklech eng fundamental Reform ass, méi eng grouss Majoritéit iwwert déi vun der Majoritéit gouvernementale eraus fonnt hätt, well wéi bei alle Gesellschaftsreforme vun dëser Portée ass et wichteg, dass se politesch och ganz breet gedroe gëtt.

Et ass sécher och schonn interessant, dass déi Reform, soubal wéi se gestëmmt ass, fir d'Joer 2009-2010 ëmgesat gëtt, op jidde Fall deelweis ëmgesat gëtt, an et ass grad esou kloer, dass dës Reform eigentlech eng éischt Etapp ass an dass duerno weider Reforme musse kommen, besonnesch wat d'Folleg vum Fondamental, also d'Charnière zwëschent dem Secondaire an dem Fondamental, déi ënnescht Klasse vum Secondaire - général oder technique - betrëfft, well eben do, wéi mer jo wëssen, d'Bildungschancë fir d'Kanner sech determinieren, ob se a méi eng akademesch Carrière ginn oder an aner Carriären.

Här President, vun der Schoul fuerdere mer villes, esou wéi mer dat selbstverständlech och vun de Kanner verlaangen. D'öffentlech Schoul ass jo e wesentlecht Instrument fir sozial Kohesioun an onser Gesellschaft, an dofir engagéiere mer ganz vill Mëttelen, ganz vill Personal an och ganz vill Infrastrukturen.

Déi öffentlech Schoul ass en Instrument fir Chancëgläichheet an och fir sozial Solidaritéit. Et ass do wou ons Gesellschaft vu muer sech opbaut, wou se sech erausbilt. Déi Schoul ass och e multikulturelle Milieu a preparéiert als solch d'Integratioun vu ville sougenannten auslännesche Kanner.

Ech wollt iwwerens a Klameren eng Remarque maachen: Mir gesinn an de Statistiken, dass mer iwwer 40% sougenannt auslännesch Kanner hunn. Natierlech ass dee Prozentsaz e ganz diversen. Do gëtt et Kanner, déi zwar eng auslännesch Nationalitéit hunn, mä déi awer hei zu Lëtzebuerg gebuer sinn, déi vollkommen integréiert sinn, op jidde Fall sproochlech; an da gëtt et Kanner, déi Einsteiger sinn, déi am Laf vun dem Enseignement fondamental an d'Land erakomm sinn, déi also reng auslännesch Kanner sinn. Et wär sécher gutt, wann een och déi Konzepter do vun auslän-

nesche Kanner a Lëtzebuerger Kanner an de Statistiken e bësse méi géif affinieren, fir d'Schoulrealitéiten no bausse méi kloer ze gesinn.

Zu där Infrastruktur, déi mir do schafen, der öffentlecher Schoul gehéiert selbstverständlech den Encadrement an och déi Méiglechkeet, déi am Gesetz besteet fir eng Journée continue, also eng Ganzdagschoul ze organisieren.

D'Kompetenze fir deen Encadrement sinn nom Gesetz bei der Éducation nationale an och beim Familljeministère. Ech muss soen, dass ech dat eigentlech net gutt fannen. Ech hätt et och besser fonnt, wann d'Éducation nationale fir deen Encadrement eleng zoustänneg wär, well fir ons den Encadrement, wéi och eng Journée continue, e Ganzt ass. Esou wéi d'Schoulhale fir d'Kanner wichteg ass, esou ass och deen Appui, dee se kréien, deen Encadrement socioculturel, déi Spilltätgekeiten, déi se an dem Encadrement kënne kréien, wichteg, an dat soll konvergent, onser Usicht no vun engem Ministère pilotéiert ginn.

Här President, d'Schoul ass e Liewensmilieu fir d'Kanner. Esou verschidden hire Milieu ass, wou se hierkommen, esou verschidden och hir Talenter a Fäegkeete sinn, d'Qualitéit vun deem Milieu vun der Schoul wäert déi Kanner fir hiert Liewe markieren, am gudde wéi am schlechte Sënn.

Dat heescht also, dass et onwahrscheinlech wichteg ass, dass dee Milieu, dee mer an der Schoul schafen - an aller Hisiicht, ob et d'Infrastruktur, ob et d'Personal, ob et den Encadrement ass -, qualitativ héichstehend ass. Et geet net nëmmen duer fir ze soen: Mir hu vill Suen doranner investéiert. Et geet och dorëm, dass dee Milieu qualitativ esou ass, dass all Kanner sech kënnen do entfalten, dass se och glécklech sinn an deem Milieu an dass se net onglécklech sinn, wa se aus der Schoul erausginn. Dat ass op jidde Fall eppes, wat main héchste Wunsch wär.

D'Aufgab ass jo, all Kand d'Méiglechkeet ginn, sech ze entfalten - op alle Pläng - an dat ze erreechen, wat a senge Mëttelen ass. An duerfir muss ech soen, wat mer eigentlech un deem Usaz vun där ganzer Schoulreform, net nëmmen an dësem Gesetz, mä och an aneren Initiativen, déi an deene leschte Jore geholl gi sinn, am beschte gefällt, dat ass déi positiv Approche - net déi negativ Approche, déi an onser Schoulpolitik ze laang dominéiert huet.

Amplaz d'Kanner duerch Feeler negativ ewecheselektionieren, also Matière grise perdue, 40% ewech, op d'Säit ze maachen, fir dann déi 60 bis zum Enn ze féieren, musse mer menger Asicht no d'Kanner individuell esou huelen, wéi se do sinn, se fördern a kucken, se zur Entfaltung ze bréngen. Net all Kand selbstverständlech - dat wësse mer - kann Unisprof ginn, mä ech mengen, all Kand kann eng Formatioun kréien, ka bis zu engem gewëssen Niveau sech entwëckelen, dee sengen Talenter entsprécht, a wou et dann och säi Gléck domat féinnt.

Här President, d'Grondschoul vu muer ass keng komplett aner oder nei Schoul wéi déi vun haut. Dëst Gesetz ass kee Broch par rapport zu deem, wat elo besteet. Et setzt eigentlech Steng, neier an och aler, esou zesummen, dass doraus e staark renovéiert, e modernt Haus entsteet.

Mir wëssen, dass et an der Schoul dobaussen, och an deene leschte Joren, eng ganz Partie interessant Initiative ginn ass, ob dat um Plang vum „team teaching“ ass, ob et um Plang vun der individueller Approche vun de Kanner ass. Mir hunn elo e Schoulversuch vun integrativer Schoul am Primärunterricht mat „Eis Schoul“ gemaach. Also, bestehend Steng oder Iddien, déi et schonn dorëmmer ginn huet, géllt et zesummenzusetzen a se och - wéi soll ech soen? - duerch hiert Aschreiwen an d'Gesetz esou ze verallgemengeren, dass se och fir jidderweree gëllen. Zum Beispill ersetzen d'Cyclen déi eenzel Joren. D'Versetzung geschiit no zwee Joer an der Regel, heiansdo emol no engem Joer, oder fir anerer no dräi Joer.

Dat ass eng Iddi, Här President, déi eigentlech scho längst dorëmmer geeschart, nämlech nom individuelle Rhythmus vum Kand ze erméiglechen, dass een, deen am Ufank zum Beispill net esou gutt matkënn, eppes méi lues ka maachen. Amplaz en herno redoubléieren ze loossen, datselwecht stupid nach eng Kéier maachen ze loossen, gëtt dee Rhythmus esou adaptéiert, dass e Kand sech kann domat entfalten. Et gëtt also kee Redoublement méi, mä amplaz eng méi lues Approche iwwer méi laang Zäit.

Zweete Punkt: d'Kompetenzen. D'Kompetenze ginn elo ausdrécklech niewent de ko-

gnitive Kenntnissier agefouert. Dat gëtt et sécher a ville Schoulen, a vill Enseignanten oder all d'Enseignanten hunn dat am Fong geholl gemaach - e bëssen, wéi den Här Jourdain Prosa gemaach huet. Dat heescht, si hunn d'Kanner Saache geléiert an hu probéiert se ze léiere mat deene Saachen ëmzegoen a mat deene Saache weider Saachen ze léieren.

Et gëtt een Titulaire an der Schoul, wéi et en nach ëmmer ginn huet. Mä all Titulaire an och all Personnel éducatif maachen zesummen eng Équipe. Dat gouf et och schonn. Et gëtt der op ville Plazen - Équipes. Mä net iwwerall. An et ass gutt, dass dat am Gesetz steet, dass et se iwwerall soll ginn. Et gëtt och gekuckt, an dat ass et och scho ginn, wat fir Kanner een an der Klass huet, wéi hire Milieu ass, wéi hir Problemer sinn, wéi d'Verhältnissier sinn, wat een asetze muss, wat fir Mëttelen ee muss asetzen, fir dass déi Kanner weiderkommen. Dat heescht, de Plan de réussite scolaire, wéi en am Gesetz steet, ass eigentlech konkret praktizéiert ginn, vläicht net ënnert deem Term, vläicht net mat där Systematik, déi elo am Gesetz ass, mä en ass praktizéiert ginn.

D'Noutwendegkeet wéi gesot vun der Schoul a vum Encadrement hunn ech ervirgehuewen. Dat ass och eng Iddi, déi schonn oft diskutéiert ginn ass, wou schonn oft gefuerdert ginn ass, dass dat enk matenee muss geschéien.

D'Evaluatioun ass sécher säit 1996 schonn net méi einfach eng Evaluatioun mat Nummere, mat Noten, mä et ass eng Evaluation formative, déi och als Dossier e Kand begleet. Wat och interessant ass, dat ass, dass am Text vum Gesetz steet, dass deen Dossier um Enn vum Fondamental, also nom 6. Schouljoer, un den Direkter vum Lycée geet, fir dass den Direkter vum Lycée also weess, wat wat fir Kanner en ze dinn huet. Dat ass wichteg fir den Iwwergang an, op jidde Fall, fir dem Direkter vum Lycée d'Méiglechkeet ze ginn, d'Kanner kennen ze léieren.

Wat och nach un dëser Approche interessant ass, dat ass, dass mer eigentlech déi permanent Reflexioun iwwert d'Schoul an der Struktur vum Gesetz dran hunn. Fir d'éischt emol hu mer jo bei den Enseignanten ewell eng Formation universitaire initiale. Ech huele jo un, dass bei där Formation universitaire esou eng kritesch Reflexioun iwwert déi eege Praxis mat dran ass. Et ass jo kloer, dass en Enseignant net 30 Joer laang oder 40 Joer laang, wéi et elo gesot ginn ass, ëmmer datselwecht mécht an dobäi mengt, en hält domat d'Wourecht mat der décker Zéif. Et ass wichteg, dass en Enseignant seng Praxis reflektéiert an dass e sech Gedanke mécht iwwert d'Reussite vu senge Kanner an iwwert d'Problemer, déi seng Kanner hunn. An dat, hoffen ech, ass op jidde Fall an där universitärer Formatioun vum Léierpersonal, déi mer jo elo hunn, dran.

Dozou gehéiert selbstverständlech d'Formation continue. Ech gesinn och déi Formation continue net nëmmen als eng Transmissioun vun neie Recetten, mä virun allem als eng Weiterbildung iwwert de Wee vun der eegener Recherche an der eegener Reflexioun.

De Fait, dass mer e Plan de réussite scolaire hunn, muss jo och Ulass ginn zu enger Evaluatioun, déi ee mécht vun deem wat een um Enn vun deem Plan de réussite scolaire gemaach huet, gradesou gutt wéi den Travail en équipe, deen och am Gesetz dran ass, eng Garantie ass, a mengen Aen, fir eben déi Evaluatioun an déi Reflexioun; also Recherche och vun neie Modeller, vun neie Methoden, déi een domat muss engagéieren.

Och zum Beispill déi Aarbecht vun där Commission d'inclusion scolaire, déi jo awer mat ville Spezialisten zesummeschafft, ass eng Aarbecht, déi an déiselwecht Richtung geet. An dat alles ass a mengen Ae wesentlech fir all einzelnen Enseignant, och deen um Terrain, an eng Reflexioun mat ze engagéiere mat anere Kolleegen zesummen, an eng permanent Reflexioun iwwer seng Praxis an iwwert d'Schoul, déi gehale gëtt, an dann och natierlech iwwer seng Responsabilitéit vis-à-vis vun de Kanner.

Nach eng Kéier: Vill Enseignantë maachen dat elo schonn. Dat ass jo ganz kloer. An et ass och ganz kloer, dass dofir d'Konditiounen musse geschaf ginn, fir dass dat fonctionnéiert.

Ech hoffen och, dass d'Uni Lëtzebuerg, déi mer jo säit 2003 hunn - dat ass och eng nei Donnée fir esou e Gesetz -, ganz staark mat dobäi hëlleft iwwer Instrumenter, iwwer Konzepter, déi se den Enseignantë liwwert.

Och déi Projets pilotes, déi an deene leschte Joren an der Schoul à l'intérieur vun der École publique geschitt sinn, verhënnen-

ren, dass d'öffentlech Schoul zu engem Block gëtt ouni intern Flexibilitéit.

Ech hunn ëmmer bedauert, dass nei Model-ler entstane sinn niewent der öffentlecher Schoul, op privater Basis. An ech war ëmmer der Meinung, dass et soll méiglech sinn, dass een an der öffentlecher Schoul bannendran déi Flexibilitéit misst hu fir Schoulversich duerchzezéien - ob dat am Primaire oder am Secondaire ass - an déi Schoulversich ze evaluieren an och d'Konklusiounen ze verallgemengeren.

Ech mengen, och de Partenariat mat den Eltere gëtt ons ganz sécher d'Geleeënheet um Terrain an der Schoul, fir och erëm eng Kéier déi Reflexioun iwwert d'Praxis vu baussen ze kréien, well d'Elteren hu jo awer e gutt Gespür fir dat, wat hir Kanner an der Schoul maachen, a wësse ganz genee, wéi dat bei hire Kanner ukënnt. An dat ass meng-er Usicht no och e Gain fir d'Schoul, wann dee Partenariat gutt fonctionnéiert.

Här President, da kommen ech op déi Fro, déi den Här Berger an och d'Madame Hetto schonn ugeschwat hunn: déi berühmt Fro vun dem Schouldirekter. D'Madame Hetto huet gesot, mir brauchen an der Schoul e richtige Chef. Den Här Berger huet dat e bësse weider ausgefouert.

Am Gesetz steet de Modell, dass mer de Comité des enseignants an der Schoul hu mat engem President, dee vun deem Comité gewielt gëtt an deen och eng Nominatioun fir fënnf Joer kritt. Dat ass also - esou géif ech et emol nennen - e participative Modell. Anerer froen en Direkter wéi an de Lycéeën. Ech wëll mech hei net iwwert d'Direkteren an de Lycéeën ausloossen. Ech hunn iwwer 20 Joer an engem Lycée Schoul gehalen a weess also, wéi dat do fonctionnéiert - sur le plan de la réflexion pédagogique.

Dann héieren ech - an ech hunn dat och gelies, wat den Här Berger zitéiert huet aus dem „Lëtzebuerger Land“ - dat Zitat, dat e bruecht huet fir ze soen, dass een d'Aufgab vun der pedagogescher Erneuerung an d'Erneuerung insgesamt soll enger professioneller Leedung iwwerginn. Dat ass de Saz aus dem Artikel um „Lëtzebuerger Land“. Dat ass wierklech eng Reflexioun wäert, well de Punkt ass jo deen - an do huet de Berger Recht -, dass et schwéier ass...

(Interruption)

Entschëllegt, hat ech vergiess „Här“ ze soen? Entschëllegt, ech menge selbstverständlech den honorabelen Här Berger.

Do huet den honorabelen Här Berger Recht, a wou e Recht huet, do huet e Recht.

Fir d'Innovation pédagogique, fir d'Erneuerung vun de Methode bis op den Terrain ze kréien, fir also deen Enseignant, deen Dag fir Dag, Joer fir Joer seng Schoul hält, derzou ze kréien ze bougéieren, eppes aneschtens ze maachen, dat ass net einfach. Dat wësse mer. Well mir hu jo nach ëmmer een Titulaire. A wann deen Titulaire hannert sech d'Dier zomécht, dann ass e Chef a senger Klass. An duerfir ass dat en echte Problem, deen domat opgeworf gëtt.

Mir mengen awer, Här President, dass et eng Illusioun ass ze mengen, wann een eng Institution géif schafen, eng nei Institution, da wär de Problem geléist. Ech gleeuwen net dorun. Och zum Deel aus Erfahrung, muss ech Iech soen.

Ech gleewen net, dass, wa mer Problemer hunn a mir schafen eng nei Administratioun oder eng nei Institution oder an engem Gebai eng nei Stell mat engem Direkter, vläicht nach mat enger Sekretärin an engem Sous-Direkter derbäi, also erëm eng Kéier eng kleng Institution, dass et da géif vill besser goen, wéi wa mer um Terrain probéieren d'Leit derzou ze kréien, an engem Comité mat engem President zesummeschaffen an op déi Manéier d'Innovatioun duerchzebréngen.

Sécher ka keen d'Garantie ginn, dass dat fonctionnéiert. Mä ech fanne perséinlech, dass dat méi e participativen, méi en dynamesche Modell ass, wéi elo eng nei Institution ze schafen. An duerfir ware mir géint dee Schouldirekter. An obschon ech och mengen, dass dat net elo esou e wesentleche Punkt ass, dass een dowéint elo d'Gesetz kéint unhuelen oder net unhuelen, ass et scho richtig, dass et en echte Pro-

blem ass fir d'Innovatioun an der Schoul duerchzesetzen a se och esou ze maachen, dass se permanent sech mécht vu Joer zu Joer, och sécher bei deene Jonken, wa se aus der Schoul kommen, oder och bei deenen Eeleren, wa se scho méi laang an der Schoul sinn a wa se hir Habituden hunn, fir se do zu neien Approchen ze kréien.

Et ass och hei geschwat ginn nach vum Wäerteunterrecht. Den honorabelen Här Berger huet déi Fro opgeworf a gesot, e géif Amendementer bréngen. Et ass ze bedauern, dass, wéi de viregte Projet vun der Madame Brasseur och iwwert d'Reform vum Schoulgesetz 1912 abruecht ginn ass, d'Madame Brasseur net schonn den Här Berger un hirer Säit hat.

» M. Eugène Berger (DP).- Mir kucken no vir!

» M. Ben Fayot (LSAP).- Jo, Dir kuckt no vir, mä ech muss trotzdem drun erënneren, dass...

(Interruption)

...Här Berger, an där Koalitioun, wou Dir mat der CSV dra waart, och dee Reliounsunterrecht bliwwen ass. Dat ass aktenkundeg. An duerfir ass dat e bëssen onglaublich, wat Dir hei elo wëllt maache mat Ären Amendementer.

(Interruption)

Ech wëll lech soen, ech perséinlech an och meng Partei si fir e Wäerteunterrecht, e reliounsneutrale Wäerteunterrecht, esou wéi mer en ugefaangen hunn. Dat ass an dëser Legislatur geschitt an net an der viregter Legislatur, wéi Dir an der Regierung waart. Et ass am „Neie Lycée“ e reliounsneutrale Wäerteunterrecht agefouert ginn, dee gutt funktionnéiert, wou d'Relioune presentéiert ginn a wou d'Wäerter vum Zesummeliwen och enseignéiert ginn.

Ech sinn dermat d'accord, dass dat an enger Gesellschaft wéi onser - multikulturell a multireliéis - soll esou geschéien. Mir sinn op kee Fall d'accord, dass een iergendwann eng Kéier all d'Reliounen an d'öffentlech Schoul soll loossen a jiddereen do seng eegen Zëppche kache soll loossen. Dat kënnt mat ons net a Fro.

Mä ech mengen - an do muss d'CSV menger Usicht no och eng Kéier bougéieren -, dass mer eng Kéier esou e reliounsneutrale Wäerteunterrecht solle kréien. Dat deet onser Gesellschaft gutt. Dat deet der Kohésion vun onser Gesellschaft ganz gutt.

Et ass also eng politesch Fro, déi och fir ons wichteg ass, mä et huet ons och geschéngt, dass een awer - ofgesinn dovunner, obscho mir dat net als secondaire considéieren - eng ganz Partie Punkten an där Schoulreform elo direkt misst maachen.

Ech wëll dann och nach soen, Här President, dass mer zwar hei an dësem Gesetz näischt iwwert d'Sproochen hunn.

Dës Gesetzter enthalte keng Bestëmmungen iwwert d'Manier, wéi Sproochen enseignéiert ginn. Ech wëll awer dorun erënneren, dass d'Madame Delvaux an dëse véier an en halleft Joer vun hirer Amtszeit am Sproochenunterrecht fundamental Neies geschaf huet.

Si huet 2004, 2005 eng wëssenschaftlech fundéiert Bestandsopnam vum Sproochenunterrecht zu Lëtzebuerg maache gelooss vum Conseil de l'Europe mat Lëtzeburger Spezialisten - eppes wat et, säit ech weess, an där Qualitéit zu Lëtzebuerg ni ginn huet.

Si huet dorobber hin och e Plan d'action vu 47 Mesuren ausschaffe gelooss, déi elo scho kënnen an de Schoulen agesat ginn an déi selbstverständlech och an deene Klassen am Primaire an am Secondaire Sproochenunterrecht fundamental Neies geschaf huet.

Här President, fir ofzeschlësse vläicht just eng Remarque nach. D'Gesetz vun 1912 war jo e Gesetz vun Erneuerung vun der Schoul, mä d'politesch Passiounen hu sech deemools net esou séier ëm d'Schoulneierunge gedréint, wann een emol déi Débatë

liest - et ass interessant ze liesen -, mä et ass jo an der Haaptsaach dorëm gaangen, ob d'kathoulesch Kierch zu Lëtzebuerg an dëser Primärschoul nach ëmmer d'Soen hätt, ob se de Grëff op d'Schoul hätt an d'Schoul also eigentlech hiren Objet sollt bleiwen oder net.

Dat war deemools d'Ausenansetzung. Dofir war se och esou heftig. An dofir si jo déi Leit, déi fir dat Gesetz gestëmmt hunn, exkommunizéiert ginn; sinn all déi Zeitungen, déi sech derfir agesat hunn, op den Index gesat ginn. Et war also e ruse Problem zwëschent der Schoul an der Kierch. Dat ass et haut net méi. Mir sinn haut net méi an deem Film. Mir sinn haut hei fir e Gesetz ze stëmmen, wat Neies mat Alem verbënnt. D'Richtung vun deem Gesetz stëmmt.

Et si wesentlech Reformen, déi doranner stinn, déi noutwendeg si fir Schoulgerechtkeet ze schafen, fir d'Schoul un d'Gesellschaft unzepassen, fir de Kanner Échelen ze verhënnern. Dofir si mir der Meinung, well et hei ëm den Erfolleg vun all Kand geet, wat hei zu Lëtzebuerg wunnt, dass dës Schoulreform absolut wichteg ass. Mir wäerte se selbstverständlech mat grousser Begeeschterung stëmmen.

Merci.

» Une voix.- Très bien!

» M. le Président.- Merci, Här Fayot. Den nächste Riedner ass den Här Adam. Här Adam, Dir hutt d'Wuert.

» M. Claude Adam (DÉI GRÉNG).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, fir unzefänke wëll ech dem Rapporteur a President vun der Kommissioun, dem honorabelen Här Scheuer, Merci soe fir säi mëndlechen a fir säi schrëftleche Rapport a fir säin onermiddlechen Asaz an der Éducatiounskommissioun.

Dëse Projet de loi war de 24. August 2007 vun der Madame Éducatiounsminister an der Chamber déposéiert ginn, zesumme mat dem Projet iwwert d'Obligation scolaire an deem iwwert d'Schoulpersonal. Ee véierte Projet ass den 28. Februar 2008 nogereecht ginn; deen iwwert d'Reform vum SCRIPT.

DÉI GRÉNG si frou, dass déi véier Projets de loi matenee fäerdeg gi sinn, fir dass si konnten an enger Woch op den Ordre du jour kommen. Dat war vun Ufank un esou geplangt. D'Regierung hat awer selwer op eemol net méi dru gegleef an den Terrain préparéiert, fir déi Gesetzter kënnen zäitlech versat ze stëmmen.

Dat hat eis derzou verleet eng Proposition de loi ze maachen, fir dass déi éischt Schoulmeeschteren a Léierinnen, déi vun der Uni Walfer mat hirem Bachelor en Sciences de l'éducation kommen, net géife riskéieren tëschent de Still ze sëtzen. Wéi gesot, mir si frou, dass déi véier Projete matenee kommen. Mir deelen d'Positioun vum Regierungsrat, dass eis Proposition de loi 5960 net méi aktuell ass.

Här President, léif Kolleeginnen a Kollegen, d'Schoul ass keng Insel. Si steet ëmmer a Relatioun zu de gesellschaftleche Verhältnissen. D'Schoul ass eng lieweg Organisatioun. Si beweegt sech ëmmer virun, och wann d'Politik sech net beweegt. No engem jorzéngtelange Reformstau si mer elo endlech derzou komm e Projet virleien ze hunn, deen dat aalt Schoulgesetz vun 1912 ersetzt. Nodeems blo-schwarz schonn eng Kéier dru gescheitert sinn een neit Schoulgesetz bis zum Vote ze féieren, ass et rout-schwarz elo gelongen een neit Gesetz duerch d'Instanzen ze kréien.

DÉI GRÉNG sinn awer enttäuscht vun dësem Gesetz. DÉI GRÉNG sinn der Meinung, dass mer mat dësem Gesetz kee Ruck duerch d'Lëtzeburger Schoullandschaft kréien. Dëst Gesetz ass ee Jorhonnertgesetz andeems et ee bal 100 Joer aalt Gesetz ofléist. Vu sengen Ambitiounen hier, vu sengen Ausrichtungen op d'Zukunft, vu sengen Uspréich hier kann een dëst Gesetz éischter als eng Mise en conformité vun der aktueller Situatioun um schouleschen Terrain betruechten.

Dobäi gi vill bestoend Problemer net geléist. Wierklech net Impulser entdecke mer keng. Ee modern richtungsweisend Schoulgesetz fir d'Schoul vum 21. Jorhonnert, dat eis seet wéi mer eis Kanner zu kompetente kritesche Bierger erzéien, dat eis weist wéi d'Schoul zur sozialer Kohésion an eiser Gesellschaft bäidroen kann, esou e Gesetz hu mer leider net zur Debatt virleien.

Wann eis sozialistesche Kollegen iwwert d'Schoulreform schwätzen, kréien hir Rieden e reliésen a léisende Charakter. Si schwätze vun engem Paradigmewiessel, wa se d'Kompetenzsockelen an d'Cycles scolaires an der Primärschoul entdecken. Méi wichteg wéi Priedegten nom Motto „Mir

wëllen dat Bescht fir eis Kanner“ - ech mengen, et ass keen heibannen, deen dat net wëllt -, ass et fir eis fir kloer Ziler ze formuléieren an dann ze kucken, ob mer mat eiser Aarbecht déi Ziler erreeche kënnen.

1912 waren d'Erausforderungen un d'Schoul anerer wéi haut. Op d'Erausforderungen vun 1912 wëll ech net méi agoen; déi stinn zum Deel och am Rapport. Et ass mer awer wichteg, léif Kolleeginnen a Kollegen, op d'Erausforderungen, déi sech der Schoul haut stellen, anzegoen, ier ech mech am Detail mam Projet de loi auserneeetzen.

Grad wéi soss an der Welt huet sech zu Lëtzebuerg déi gesellschaftlech Situatioun verännert. Och zu Lëtzebuerg ass den Trend an d'Noutwendegkeet, dass all Erwuessenen, ob Mann oder Fra, ob bestuet oder net, schaffe geet, méi grouss wéi jee. Och zu Lëtzebuerg gëtt ee gudden Schoulabschluss ëmmer méi eng Bedingung fir um Aarbechtsmaart Fouss ze faassen. Och zu Lëtzebuerg gëtt et haut méi wéi jee virdrun Monoparentauxen a Patchworkfamilljen.

De Lëtzeburger Schoulsystem kritt net eréischt zënter den internationale PISA-Studie virgeworf e wier sozial ongerecht, och d'MAGRIP-Etüd „Matière grise perdue“, déi Enn de 60er Joren ënner anerem vum Gaston Schaber op de Wee gesat ginn ass, war d'äitlech an der Ausso: De soziale Milieu vum Schüler léisst zu Lëtzebuerg d'äitlech Prognosen iwwert de méigleche Succès vun deem Schüler an eisem Schoulsystem zou.

Zu Lëtzebuerg ass den Aarmutrisiko fir Kanner méi héich wéi am EU-Duerchschnitt. Den Aarmutrisiko fir Kanner ass och sechs Prozentpunkte méi héich wéi den allgemengen Aarmutrisiko hei am Land. Dëse Risiko läit bei Familljen mat Kanner méi héich wéi bei Familljen ouni Kanner a klëmmt mat der Zuel vun de Kanner. Den Aarmutrisiko läit bei Elengerzéiende besonnesch héich. Wa mir dann eng Relatioun tëschent sozialem Milieu a schouleschem Erfolleg festgestallt hunn, dann ass selbstverständlech d'Schoul gefuerdert.

Awer, léif Kolleeginnen a Kollegen, hei ass och d'Familljepolitik gefuerdert. D'Schoul muss sech beméien, fir all Kand gerecht Chancen ze ginn. Mä si muss hei vun der Familljepolitik, vun alle Politiken ënnerstëtzt ginn; soss kämpft d'Schoul en heroesche Kampf, dee se awer net gewanne kann.

Eng Familljepolitik, déi den Eltere mat Beroeding a gudden Infrastrukturen zur Säit steet, déi op Fréiuerderung a sozialen Ausgleich setzt, dat ass den éischte Grondsteen, dee mir brauchen, fir eng erfollegräich Schoulpolitik ze bedreiwen.

Zu Lëtzebuerg wunnen a schaffe vill Leit, deenen hir Mammesprooch lëtzebuergesch net ass. An eise Spill- a Primärschoule sinn dat an der Moyenne ronn 50% vun de Kanner. Hei gëtt et erstaunlech Ënnerscheeder. An der Gemeng Fiels zum Beispill si 70% vun de Schüler auslännesch Schüler - dat sinn déi meescht hei am Land -, an an der Gemeng Bëiwen un der Attert sinn et der manner wéi 10%, dat sinn déi mannst. Dat ass och nach ganz interessant, well déi zwou Gemengen net wäit auserneeelen. Déi leien allen zwou am selwechte Kanton Miersch am Zentrum vum Land.

An eise Schoule si mer ëmmer dervun ausgegangen, dass d'Kanner all géife lëtzebuergesch schwätzen. Mir alphabetiséieren op Däitsch a mir léieren Däitsch par assimilation. Mir stelle scho méi laang fest, dass dat net méi gutt funktionnéiert a sichen no anere Méiglechkeeten. Duerfir hu mer ënner anerem och déi vill Mesuren zesummegeestalt, vun deenen den Här Fayot virdu geschwat huet.

Déi demographesch Situatioun zu Lëtzebuerg ass also eng speziell. Awer och schonn déi historesch gewuesse sproochlech Situatioun ass eng extra. Am Sproochegesetz vun 1984 ass festgehalen ginn, dass mir eng Nationalsprooch zu Lëtzebuerg hunn, d'Lëtzebuergesch, an dräi offiziell Sproochen: Lëtzebuergesch, Däitsch a Franséisch. Mir hunn also dräi offiziell Sproochen an déi funktionnéieren net niewenteneen, mä mateneen. Dat ass eng grouss Erausforderung fir eise Schoulsystem a fir d'Sozialkohésion vun eiser ganzer Lëtzeburger Gesellschaft.

Déi demographesch an déi sproochlech Situatioun bei eis maachen et och onméiglech fir e Schoulmodell an d'Ausland kopéieren ze goen. Mir hunn ee Lëtzeburger Modell fir eis Schoul a mir brauchen och ee Lëtzeburger Modell. Mir mussen an d'Ausland kucken goe wéi aner Länner et besser maachen; zum Beispill a Finnland. Mir kënnen do eppes léieren. Mä aner Länner kënnen och op Lëtzebuerg kucken kommen, zum Beispill wéi mir mat deene villen Natiounen

a Sprooch mat alle Schwierigkeeten awer nach relativ gutt eens ginn.

Mir hunn zu Lëtzebuerg eng speziell Situatioun. Mir brauchen och ee spezielle Lëtzeburger Schoulmodell fir eis Problemer ze géréieren. Mä d'Ausbildung an d'Bildung vun eise Kanner a Jugendlechen ass natierlech an engem gesamteuropäesche Kontext ze gesinn. Mir hu méi Leit zu Lëtzebuerg schaffen, déi hir Formatioun am Ausland gemaach hu wéi am Lëtzeburger Schoulsystem. Mir stelle mëttlerweile genau sou vill Diplomer duerch Unerkennung vun auslänneschen Diplomen aus, wéi mer der u Schüler aus dem Lëtzeburger Schoulsystem ausstellen. Dat kann eis an eisem Schoulsystem net egal sinn.

Et ass och ganz interessant an hëllefträich zum Beispill no den EU-Zilsetzungen vun der Lissabon-Strategie am Beräich Bildung a Formatioun ze kucken. Ech gräifen dräi vun deene fënnf Ziler, déi hei relevant fir dës Diskussioun sinn, eraus, déi sech d'EU fir 2010 gesat huet: D'Ziel vun de Schoulbriecher soll ëm 10% gedréckt ginn. Déi lescht Statistiken aus eise Schoulen hunn den Androck ginn, wéi wa mer dat Ziel erreecht hätten. Datt mer dës Positioun och hale kënnen oder nach verbessere kënnen, dat soll eist Ziel sinn.

D'Ziel vun de ganz schlechte Lieser bei de 15-jährige Jonken, wéi mer se am PISA-Test feststellen, soll ënner 15,5% gedréckt ginn. Mir leien nach wäit iwwer 20%. Hei muss d'Schoul nach vill leeschen. Mä och hei d'äerf d'Schoul net elenggelooss ginn. Ech erënnere just un déi onzefriddestellend Forderung vun der Lieskultur zu Lëtzebuerg, d'Trauerspill nei Nationalbibliothék. En anert Trauerspill ass de Mangel u Regierungs-dynamik beim Opbau vun engem öffentleche Bibliothéik- a Mediathéikréseau hei am Land.

D'Ziel vun de Jonken, déi e Secondaireschoulouf-schloss hunn, soll op 85% wuesen. Hei hu mer dee gréissten Defizit. Bei eis sinn dat knapp 70% vun deene Jonken. Am EU-Duerchschnitt sinn et haut schonn ëmmerhi bal 78%.

Am Kloertext heescht dat: Mir bréngen ze weéne Jugendlecher mat Erfolleg duerch de Secondaire. Mir mussen d'Aart a Weis, wéi mer Schouleschtungen certifiéieren, änneren. Hei läit eng vun deene gréissten Erausforderungen un de Lëtzeburger Schoulsystem. Mir brauche méi gutt forméiert Jonker, déi Zougank zu universitären oder anere postsecondairé Studien hunn. D'Weihe fir den Erfolleg am Secondaire ginn am Primaire gestallt. Dat d'äerfe mer net aus den Ae loossen, wa mer d'Schoul reforméieren.

DÉI GRÉNG sinn, gradesou wéi déi aner Parteien hei an der Chamber, der Meinung, dass dat neit Schoulgesetz an déi richteg Richtung geet. D'Schaffen no Kompetenzsockele schéngt sech allgemeng an der Pédagogie duerchzesetzen. Mir sinn och der Iwwerzeugung, dass hei e wichtige Grondsteen fir ee méi individualiséierten an differenzéierten Unterrecht geluecht ka ginn a muss ginn.

Datt mer d'Cycles d'apprentissage, vun deene mer an der Primärschoul jo scho ganz laang schwätzen, och elo an d'Schoulgesetz schreiwen, ass u sech weder nei nach e grouse Gewënn. Ech kommen nach dorop zrëck.

Mir hunn e Gesetz virleien, dat an déi richteg Richtung geet. De Contraire wär jo carrement net auszehalen. Mä dat Gesetz geet eis net déif genuch, net wäit genuch. Et ass eis net couragéiert genuch.

DÉI GRÉNG si frou, dass mir an de Schoulen d'Dieren opmaache fir Équipes multiprofessionnelles. Dat heescht, och wann d'Hauptpersounen nach ëmmer d'Léierinnen a Schoulmeeschtere sinn, dass eng ganz Rei aner Beruffer hiren Zougank an d'Schoul fannen. Ënner wéi enge Konditiounen dat geschitt, do bleiwen nach vill Froen op.

DÉI GRÉNG si frou, dass de Partenariat Elteren/Schoul institutionaliséiert gëtt; och wa mer eis hei nach méi Courage erwaart hätten.

DÉI GRÉNG fannen d'Nominatioun vun Léierpersonal no där neier Prozedur besser wéi et virdu war. Dat war jo och net extra schwéier. DÉI GRÉNG sinn awer och iwwerzeugt, dass hei déi eng an déi aner Chance verpasst ginn ass.

DÉI GRÉNG stinn zur Iddi vun engem Contingent de leçons, deen all Schoul zur Verfügung gestallt gëtt, a bedauern, dass dat eréischt 2019 soll voll zur Geltung kommen.

Den honorabele Rapporteur huet säi schrëftleche Rapport ugefaangen, andeems hien en historesche Réckbléck op d'Schoulentwécklung zu Lëtzebuerg ge-

maach huet. Mir huet e bësse gefeelt, dass hien net op de Certificat de moralité agaan- gen ass, deen de Schoulmeeschter am 19. Jorhonnert vum Paschtouer huet mis- sen ausgestallt kréien, wann hie sech op en neie Poste gemellt huet.

Ech wëll och weinstens mat engem Saz drun erënneren, dass ëm 1900 d'Schoul- meeschteren zu Lëtzebuerg ugefaangen hu sech gewerkschaftlech ze organiséieren an dass ënner anerem och dat wichteg ass fir d'Situatioun ronderëm d'Schoulgesetz vun 1912 ze verstoen.

Den honorabele Rapporteur huet eng Rei Gesetzer a sengem Rapport opgezielt, déi och aus eiser Siicht méi oder manner wich- teg sinn. Erstaunlech ass awer wat de Rap- porteur net opgezielt huet an an eisen Aen awer vun eminenter Wichtigkeet an der Schoulentwécklung zu Lëtzebuerg war.

Dir Dammen an Dir Hären, et sinn net ëm- mer d'Gesetzer, déi d'Lëtzebuerger Schoul- landschaft am meeschte verännert hunn. Heinsdo goung et schonn duer mat engem Règlement grand-ducal. Et huet eis onméig- lech geschéngt eng Reflexioun iwwert dat aalt an dat neit Schoulgesetz ze maachen, ouni op de Règlement grand-ducal vum 3. Mee 1989 anzegoen, wou den deemolegen Unterrichtsminister Fernand Boden dem Léierpersonal seng Tâche d'enseignement direct ëm véier Stonne gekierzt an op 23 Stonne festgeluecht hat am Primaire.

Domat hat hien e Wee ageschloen, deen alles anescht wéi e séchere Wee war. Hien hat probéiert déi jorelaang Gehälterförde- rung vun de Schoulmeeschteren ze ëm- goen. Doduerch, dass all Schoulmeeschter een Urecht op véier Iwwerstonnen hat, krut hie jo praktesch méi an der Pai, ouni dass sech eppes an der Gehältertabell bei der Fonction publique geännert hätt an ouni dass d'Leit Usproch, zum Beispill op méi héich Pensionen, kritt hätten. An där doter Form war déi Réduction de la tâche emol net vun de Gewerkschafte gefrot.

Dat hat awer mat sech bruecht, dass eise ganzen Enseignement anstänneg op d'Kopp geheit ginn ass. Ëmmer méi Leit hunn zu Recht gesot, si géife keng Iwwer- stonnen halen. D'Gemenge stounge virun engem gewaltege Problem, wou si da ge- nuch Leit géife fanne fir Schoul ze halen.

(M. Laurent Mosar prend la Présidence)

E jorelaange rigouréisen Numerus clausus um ISERP hat schonn zu enger Pénurie vum Léierpersonal gefouert. Mam Här Boden sengem Règlement grand-ducal ass d'Si- tuatioun eskaléiert. A wa mir haut nach ëm- mer 20% net brevetéiert Enseignanten an eise Primärschoule schaffen hunn, dann ass dat ënner anerem och dem Här Boden sai Mérite.

Et sinn och emol net ëmmer Règlements grand-ducaux, déi fir grouss Verännerunge gesuergt hunn. Heinsdo war et eng einfach Lettre ministérielle. Esou ass de fräie Sam- schdeg an eise Schoule plus ou moins duerch d'Hannerdier vun der Lettre circu- laire fir d'Schouljoer 2001/2002 duerch déi deemoleg Éducationnministesch Anne Brasseur agefouert ginn.

En éischte Schrëtt zou op de fräie Samsch- deg ass scho vun der Madame Erna Henni- cot-Schoepges geholl ginn, wou si als Kon- sequenz vun der Konventioun tëschent der Regierung an dem Bistum de Reliounsun- terrecht vun dräi op zwou Stonne reduzéiert hat, den Horaire an eise Primärschoulen ass vun 30 op 29 Stonnen zréckgeschrauft ginn. Samschdes war dunn ëmmer um 11 Auer fréi, an et huet net laang gedauert bis déi éischt Gemengen hir Stonne kumuléiert hunn an all véierte Samschdeg schoulfräi ginn hunn.

An hirer Lettre ministérielle, fir op d'Madame Brasseur zréckzekommen, sinn d'Unter- rechtsstonne vun de Kanner vu 29 op 28 Stonnen erofgesat ginn. D'Madame Bras- seur hat déi Stonn „options et sujets divers“ - wou kee sech esou richtig eppes konnt drënner virstellen, déi awer eng dankbar Stonn war, eng flott Pufferstonn, an déi schonn zënter éiweigen Zäiten am Stonne- plang stoung - ofgeschafft. Dunn hate mer nach just zwou Stonnen um Samschdeg leien.

Dee Wee, deen déi blo Ministesch dee- mools gewielt hat, war en Ierwee. Wann d'Madame Brasseur dee Moment, wou se op eng 28-Stonne-Schoulwoch eriwuer- gaange war, déi zwou Stonne vum Samsch- deg op e fräien Nomëtteg geluecht hätt, dann hätte mir et haut vill méi einfach fir op de Wee vun enger Ganzdagsschoul ze goen.

Dat hätt een 2002 de Leit kënne schmack- haft maachen: Dir kritt samschdes ganz fréi an dofir kommt der zwou Stonne mëtten. Un der Stonnenzuel hätt sech weder fir d'Léier-

personal, nach fir d'Kanner eppes geännert. Déi Chance ass verpasst ginn. Et ass mat Minutten hantéiert ginn an ënnert dem Motto „Rythmes scolaires“ si ganz onregelméis- seg Stonnepläng entstan.

Mat der Madame Brasseur hirer Lettre mi- nistérielle ass et wéi mam Här Boden sen- gem Règlement grand-ducal: Dat mécht haut kee méi réckgängeg.

Dir Dammen an Dir Hären, den éischte Punkt, wou eis Virstellung sech net mat deene vun der Regierung iwwerschniden, ass d'Definitioun vum Enseignement fonda- mental. Well et net evident ass wéi eng Terme sech eng Kéier am Lëtzebuerge- schen duerchsetzen, bleiwen ech bei der franséischer Terminologie: «L'enseignement fondamental devrait être l'enseignement qui sert de fondement, l'enseignement qui a un caractère essentiel et déterminant.» Dat ass eis Erklärung vu fondamental. Déi deele mer mam „Petit Robert“.

Fir eis ass den Enseignement fondamental nach net mat zwielef Joer ofgeschloss. Fir eis dauert déi essenziell elementar Schoul- bildung esou laang wéi d'Kanner schoul- pflichteg sinn; also bis 15 respektiv 16 Joer. Mir hätten eis also gewünscht, dass ee Ge- setz iwwert den Enseignement fondamental net bei den 12-jährege Schüler ophält.

Eng Neierung ass, dass mir d'Spillschoul mat an d'Primärschoul huelen. Mir hoffen, dass dat eis net derzou verleet fir ze vergiessen, dass mer d'Kanner an hirer ganzer Perséin- lechkeet musse fördern, an net just sollen drop virbereede Schüler ze ginn, déi am Schoulsystem fonctionnéieren.

Besounnesch bei klenger Kanner ass Förde- rung net datselwecht wéi schoulesch Förde- rung. Mir hu jo och ëmmer vun Éducation précoce an Éducation préscolaire ge- schwat, an net vun Enseignement précoce a préscolaire. Mir sinn eis also vill méi sé- cher, dass den Enseignement fondamental bei de Schüler vun zwielef Joer nach net eriwuer ass, wéi dass e bei de Kanner vun dräi Joer soll ugoen.

En zweete fundamentale Virwurf, deen DÉI GRÉNG am Kader vum neie Schoulgesetz un d'Regierung richten, ass de Fait, dass mir mat dësem Gesetz nëmme bedéngt e Schoulgesetz fir all Kanner maachen. Mir hunn 2009 en neit Schoulgesetz virleien, dat weiderhin eng parallell Struktur vun der Éducation différenciée virulafe léisst.

Dat ass aus eiser Siicht kee Schéinheitsfee- ler. Dat ass eng Ënnerloosung, déi gravéie- rend ass an an engem moderne Schoulge- setz vum 21. Jorhonnert net dierft virkom- men. Ech erkläre firwat.

Wéi am Schoulgesetz vun 1912 zu Lëtze- buerg déi allgemeng Schoulpflicht age- fouert gouf, huet d'Schoulpflicht net fir all Kanner gegollt. Ausgeschloss waren déi Kanner mat enger Behënnerung, mat Aus- nahm vun den Héier- a Séigeschiedegten.

Dës Diskriminatioun ass eréischt 1973 mat dem Gesetz iwwert d'Éducation différenciée opgehuewe ginn, dat och d'Schoulpflicht fir d'Kanner mat enger Behënnerung age- fouert huet.

Mam sougenannten Integratiounsgesetz vun 1994 ass et méiglech gemaach ginn, dass d'Kanner mat engem Handicap an de sougenannten normale Schoulsystem inte- griéiert ginn. Fir dass d'Wëlle vun der Inte- griatioun och um Terrain, dass heescht an de Schoule ka réaliséiert ginn, gouf de SREA duerch Règlement grand-ducal 1998 ge- schafen.

DÉI GRÉNG sinn der Iwwerzeegung, dass mat dësem neie Schoulgesetz onbedingt d'Strukture vun der EDIFF hätte misse an eng Loi cadre iwwert d'Schoul integréiert ginn.

Mir si ganz frou, dass, ënner anerem och op eis Interventioun hin, de Kader vum Schoul- personal ganz wäit erweidert ginn ass. Wa bis haut eigentlech just dierfte Schoul- meeschteren a Léierinnen zum Schoulper- sonal gezielt ginn, dann ass dat vun dem Moment u wou dat neit Gesetz a Kraaft trëtt ganz anescht.

Niewent Schoulmeeschteren a Léierinnen dierfen dann och Pedagogen, Psycholo- gen, Heilpedagogen, Orthophonisten, Lo- gopeden, Éducateuren an eng ganz Rei aner Leit, wéi se am Artikel 68 vum Gesetz opgezielt sinn, zum Schoulpersonal zielen.

Mir fannen dat wichteg a richtig well dat alle Schoulkanner zegutt kënn. Dat wäert et engem nächsten Éducationnminister oder, deemno wéi, eréischt engem iwwernächs- ten erlaben, d'Éducation différenciée an d'Schoul ze integréieren. Mir bedauern et, dass dat nach net mat dem Gesetz vun haut geschitt ass.

Mat dem Gesetz vun haut maache mer nach net definitiv Schluss mat der Praxis vun Exklusivoun, op déi mer da mat enger Rei Mesurë vun Integratioun musse reagéie- ren. Wa mer vun Inclusion scolaire schwät- zen, dann dierfe mer keng parallell EDIFF- Struktur mat enger ganz anerer Organisa- tiounsstruktur wéi eis Schoulen hunn.

Ech kann lech vill Beispiller ginn, firwat déi aktuell Praxis a ville Punkten net gutt ass. Esou fonctionnéiert de SREA am Moment net zefriddestellend, well en net flexibel ge- nuch ass a well en net genuch mat de Schoulen zesummeschaffe kann.

Esou ass all Mesure vun Integratioun mat Schwierigkeete verbonden, well zum Bei- spill d'Personal wat d'Kanner betreit mat en- gem Chargé de direction vun hirem Centre EDIFF ze dinn huet, an dann och nach mat engem Direkter vun der EDIFF, an net zum Personal vun der Schoul gehéiert, wou inte- griéiert ginn ass. Esou ginn d'EDIFFs-Leit zum Beispill net automatesch op Personal- versammlunge vum Lycée invitéiert, wou si schaffen, hu keen Zougank zum Intranet, kréie vun hirem Chargé alt emol ze héieren, ech zitéieren: „Wann et sech ergëtt, dass Kanner am Zenter méi Betreierung brauchen, läit et a menger Responsabilitéit fir eventuell Ressourcen aus dem Lycée an den Zenter ze huelen, Integratioun am Lycée hin oder hier.“

Deem Onsënn, léif Kolleeginnen a Kollee- gen, setze mir mat dësem Gesetz leider keen Enn. Dat ass eng verpasste Chance.

Wat d'Inclusioun vun alle Kanner betrëfft, schafe mir also heimat wierklech kee pro- gressiivt Gesetz. Mir bleiwen einstweile beim Status quo. Mir hunn niewent der Schoul eng parallell Struktur déi integréiere soll. Mir loosse déi Leit, déi beim SREA, beim Service de guidance oder an de Centres EDIFF schaffen, am Onkloren iw- wert hir Zukunft.

D'Regierung huet bei dëser wichtiger ge- sellschaftspolitescher Fro net Faarf be- kannt. A bei enger anerer gesellschaftspoli- tescher Fro bekennt d'Regierung och net Faarf; ech kommen zum Wäerteunterrecht.

DÉI GRÉNG triede fir ee gemeinsame Wäerteunterrecht an, deen all d'Kanner aus der öffentlecher Schoul zesummebréngt. Den Niewentene vu Reliounsunterrecht an net reliésem Wäerteunterrecht trennt d'Kan- ner vum éischte Schouljoer un. Mir sinn der Meenung, dass et fir den Zesummenhalt an eise Land an Zukunft immens wichteg ass, dass mer verschidde Reliouns- a Vol- leksgemeinschaften zesummebréngen, dass mer gemeinsam Wäerter wéi Chancëgläich- heet, Solidaritéit, Respekt, Gerechtegkeet, Nohaltegkeet musse pflegen an eis gemein- sam Ziler fir d'Zesummeliewe musse setzen.

D'Reliounsfräiheet an d'Gläichberechte- gung vun alle Reliounen erlaben eis fir d'Zu- kunft just zwee Weeër: ee gemeinsame Wäerteunterrecht fir all Kanner, deen ënner anerem och Wëssen iwwert Relioun a Re- lioune vermëttelt, oder awer mir loosse all Reliounsgemeinschaften an eis öffentlech Schoulen eran.

DÉI GRÉNG triede kloer fir e gemeinsame Wäerteunterrecht fir all Kanner an. Mir sinn der Meenung, dass een dat net muss op eng fern Zukunft vertagen. Do hätten d'Wei- che misse mat dësem Gesetz gestallt ginn.

An dann zitéieren ech den Här Fayot aus engem Blietchen, wat den Här Berger och gelies huet, dass seng Partei am November 2008 am Uelzechtdall verdeele gelooss huet. Do steet ënnert dem Här Fayot sen- gem Numm, an en huet et och haut nach eng Kéier gesot: „Mir wëssen, dass d'Aféie- rung vun engem allgemenge Wäerteunter- recht net vun haut op mar geet. Et hânt villes vun der CSV a vun der kathoulescher Kierch of, wou déi hir Akzenter wëlle setzen. Den Zesummenhalt vun der Lëtzebuerger Gesellschaft an dat friddlecht Zesummelie- wen an engem Land mat 40% Net-Lëtze- buerger vu ganz verschiddenen Originë misst och si vun der Noutwendegkeet vun engem allgemenge Wäerteunterrecht iw- erzeegen.“

Léif Frënn vun der sozialistescher Aarbech- terpartei, Dir maacht lech et hei awer e bës- sen ze vill einfach! Wann Dir dat selwer gleeft, wat Dir an Äre Broschüre schreift, fir- wat hutt Dir dann net mat eis d'Amende- menter vun de bloe Kollege gestëmmt, dann hätte mer den allgemenge Wäerte- unterrecht elo.

(Interruption)

Den Här Berger gétt lech jo nach eng zweet Chance. Voilà.

D'FGIL huet och schonns am Mee 2008 an engem Communiqué zu Recht drop higewi- sen, dass dat politesch machbar wär. Déi Parlamentarier, déi d'Aféierung vun engem reguläre Fach „gemeinsame Wäerteunter-

recht“ wëllen, hunn eng breet Majoritéit hei an der Chamber, an et wier ee Feeler, deen een net kéint entschëllegen, wa mer géifen eng Primärschoulreform aleeden an esou- guer votéieren, ouni d'Fro vun der ethescher Erzéiung vun de Schüler am Sënn vun en- ger oppener, demokratescher a pluraliste- scher Gesellschaft definitiv ze regelen.

Och hei huet d'Regierung d'Chance ver- passt op de Wee vun enger wichtiger Schoul- a gesellschaftspolitescher Reform ze goen.

Här President, léif Kolleeginnen a Kollee- gen, et heescht, mir géifen näischt um Re- liounsunterrecht änneren, well näischt do- riwwer am Koalitiounsvertrag vun deenen zwou Regierungsparteie stoung - esou ass ëmmer an der Kommissioun diskutéiert ginn - a well een eben an der Politik misst Kom- promësser maachen.

Fir Oublieren an engem Koalitiounsvertrag ass d'Oppositioun net haftbar ze maachen. Mä de politeschen Alldag handelt oft iwwert dat eraus, wat an engem Koalitiounsvertrag steet, soss wier eng Regierung jo guer net handlungsfäeg!

Datt een an der Politik muss Kompromësser maachen, dass misst jiddwerengem hei- banne kloer sinn. De Kouhandel vun de Re- gierungsparteien ass awer iwwerdäitlech a mëttlerweil och offiziell: D'Sozialiste maa- chen ee Kompromëss beim Reliounsunter- recht; si verzichten op all Reform op dësem Plang. Déi Chrëschtlech-Sozial maachen ee Kompromëss beim Shouldirekter; si ver- zichten op eng kloer Struktur an eise Schou- len, obschonn si dat nach ëmmer wichteg fonnt hunn an - wann ech se richtig verstinn - och haut nach wichteg fannen.

Och DÉI GRÉNG wëssen, dass een an der Politik muss Kompromësser maachen. Mir hätte mat Begeescherung engem Kom- promëss zugestëmmt, wou d'CSV beim Reliounsunterrecht noginn hätt a sech du- erfir mam Shouldirekter duerchgesat hätt.

(Hilarité)

Dat wier an eisen Ae vill méi e sënnvolle Kompromëss gewiescht, am Intérêt vun eise Kanner an am Intérêt vun eiser Schoul.

» **Plusieurs voix.** - Très bien!

» **M. Claude Adam (DÉI GRÉNG).** - Ech kommen zu engem véierte Punkt wou mir eng fundamental aner Virstellung hu wéi d'Majoritéit, oder en Deel vun der Majoritéit: de Shouldirekter, deen net am Gesetz dran ass an awer dra gehéiert.

Mir deelen d'Grondphilosophie vun der Ma- dame Minister. Et geet drëm fir méiglechst all einzelnen Enseignant ze responsabi- séieren, fir all eenzelne Member vum Schoulpersonal derzou ze bréngen fir bei der Gestaltung vu senger Schoul matzeschaf- fen.

Et ass natierlech ee grouse Fortschrëtt, wa mir elo ee Comité d'école kréien, wou mer bis elo - zumindest um Pabeier - just een Delegéierten haten, deen eigentlech och nach néierewou eppes ze soen hat.

Am schouleschen Alldag gesäit et aller- déngs och haut schonn anescht aus. Déi al- lermeeschte Schoulen hu sech selwer mat engem Comité d'école oder Comité de co- gestion organiséiert, an dat ass de gudder Beweis, dass d'Leit erfinderesch sinn a sech selwer hëllefen, wa si keng Hëllef zum Bei- spill aus der Politik oder vum Ministère kréien.

Spéitstens zënter der Réduction de la tâche vum Här Boden, ass d'Organisatioun vum schouleschen Alldag ëmmer méi kompli- zéiert ginn.

» **Une voix.** - Très bien!

» **M. Claude Adam (DÉI GRÉNG).** - D'Kanner sinn 28 Schoulstonnen an der Klass, de Schoulmeeschter 23, wann en da keng Décharge huet fir um Ministère, um SCRIPT oder op der Uni auszehëllefen. Vläch huet en och eng Décharge fir d'Schoulbibliothék oder -mediathék ze féieren, oder de Schoulgaart ze versueren, oder well e Sekretär vun der CMPP régio- nale ass, oder well en am Comité vun der Schoul ass. Et gétt och d'Altersdéchargé beim Léierpersonal. Da gétt et nach Véirels-, Hallef- an Dräivéirelstächen an der Schoul.

Haut ginn d'Schoukllassen alleguer an d'Piscine an an d'Turnhal a leider ëmmer nach vill ze wéineg an de Musekssall. Mir mussen dann och nach praktesch fir all Klass parallel ee Reliouns- an ee Morals-cours organiséieren. Dat eleng wier schonn eng Ursaach fir ee gemeinsame Wäerte-unterrecht fir all Kand!

An da schaffe mer och nach an Équiper: dräi Titulaires huelen zwou Klassen. Et gëtt all méiglech an onméiglech Kombinatiounen. Et gëtt kaum ee Modell, dee mer net iergendwou ausprobéieren.

Do derbäi kënnt nach, dass eis Schoulen ëmmer méi grouss ginn. Den Trend fir zentral Schoulkomplexer opgerichte schéngt net méi ze bremsen ze sinn. Dat ass haut schonn alles schwéier ze organiséieren. Do hunn déi vill Comités de cogestion, wéi et se duerch d'Land gëtt, Pionéieraarbecht gemaach. Si hu gutt a vill Aarbecht gemaach. Dat erkenne mer selbstverständlech un. An der Zukunft wäert déi Aarbecht net méi kleng an och net méi einfach ginn.

Niewent deenen Aufgaben, déi haut schonns d'Léierpersonal iwwert hir Comitéen an Delegéierte muss erfëllen, komme jo nach eng Rei nei Aufgaben derbäi. Zum Beispill steet am 2. Punkt vum Artikel 40: „élaborer un plan de réussite scolaire et participer à son évaluation“. Eng ganz wichteg Aufgab, a wa se seriö gemaach gëtt, ass se och ganz zäitintensiv.

Am Punkt 3 vum selwechten Artikel steet: „déterminer les besoins en formation continue du personnel“. Och dat dierft net vum selwe goen.

Mam neie Schoulgesetz schafe mer ee Co-ordonateur de cycle a mir kréien och eng Rei Sozialpädagogen an aner Professioneller an eis Schoulen. Wat mer begrëissen, mä wat d'Gestioun net méi einfach mécht.

Mir sinn der Meinung, dass eis Primärschoulen eng Direktioun an e Sekretariat brauchen. Ob den Direkter Direkter oder President heescht, ass eis egal. Dem Direkter seng Missiounen, wéi se am Artikel 42 opgezielt sinn, si vielfälteg. Mir ginn dervun aus, dass an deene meeschte Fäll de Presidentenjob ee Ganztagsjob ass.

Mir stelle fest, dass de President vum Comité d'école vill Responsabilitéiten ze droen huet. Mir stellen awer fest, dass de President keen hierarchesche Virgesetzte vu senge Kolleegen ass. Dat bedauere mir. An der beschtméiglecher Welt bräicht de Chef dat vläicht net explizit um Pabeier stoen ze hunn; an der real existéierender Schoulwelt schéngt eis dat awer eng Noutwendegkeet. Esou misst dann ëmmer nach den Inspekter asprangen, wa schoulintern Problemer sinn. 1. Kann den Inspekter sech et erlabe Position géint de gewielte President ze huelen? 2. Huet den Inspekter net aner wichteg Missiounen als Garant vun der Schoulqualitét ze erfëllen? Wieren esou Befugnisser net besser bei engem Shoulddirekter?

Mir stelle fest, dass de President an de Comité null Matsproochrecht hu wann et ëm d'Ästellung vu Personal geet. Wéi ass dann eng gewëss Autonomie scolaire ze realiséieren, wann déi Leit, déi fir d'Organisation vun der Schoul, d'Reussite scolaire an d'Evaluatioun responsabel sinn, net däreffe mat decidéieren, wien se an hirem Betrib astellen?

Mir stelle fest, dass kee Sekretariat fir de President a säi Comité virgesinn ass. Et bleiwen also engersäits an deene grouse Gemengen d'Services scolaires bestoen. An der Industrie géif ee vun engem Phänomen vun Outsourcing schwätzen. An deene klenge Gemenge sollen d'Inspektore villes regelen; obschonns déi duerfir denkbar schlecht équipéiert sinn.

DÉI GRÉNG sinn der Iwwerzeegung, dass staark Schoule mat staarken an transparenten interne Strukturen dee beschte Garant fir eng positiv Schoulentwécklung am Interesse vun eise Kanner, vun hiren Elteren, vum Léierpersonal a vun eiser Gesellschaft sinn.

Déi Strukturen, wéi se an dësem Gesetz stinn, si mat Sécherheet e Fortschrëtt par rapport zum Gesetz dat bal 100 Joer al ass. Si maachen eiser Meinung no d'Schoulen awer net fit fir déi nächst Jorzéngten.

Déi Angscht virun engem Shoulddirekter ass fir eis onverständlech. Déi Angscht ass och bei den Enseignanten net esou verbreet, wéi dat heinsdo gemengt gëtt. Et ass verständlech, dass zum Beispill eng Rei Enseignanten aus menger Generatioun, déi bal 30 Joer ouni Shoulddirekter iwwert d'Ronne komm sinn, net schaarf drop sinn, wa se esou ee Chef virun d'Nues gesat kréien. Mä virun allem déi jonk Enseignanté gesinn awer och den Avantage vun engem Chef hiérarchique, dee vill present ass, dee kloer Missiounen huet an deen och emol Problemer a sengem Büro ka regelen, déi dann net onbedingt mussen am Klassenzëmmer oder virun der Dier vum Klassenzëmmer geregelt ginn.

D'Regierung huet sech, well se keen Direkter wëllt, fir ee Méi un Autonomie vum eenzelne Schoulmeeschter ausgeschwat. Mir hätte léiwer ee Méi un Autonomie fir déi eenzel Schoul gesinn.

Datt besonnesch d'Eltere frou wieren, wa se et mat engem kloer definéierten Direkter ze dinn hätten, huet d'Majoritéitsparteien net iwwerzeegt. Si hunn un hirem Bild vun enger globaler kollegialer Gläichheet vun alle Leit aus dem Schoulpersonal festgehalten. Eiser Meinung no ass dat Bild net nëmme wéineg hëllefreich, mä och nach falsch.

Déi vill verschidde Beruffer, déi an der Schoul zesummekommen, hunn aner Aufgaben an Aarbechtskonditiounen, an d'Enseignantskolleegen aus dem Comité kréie ganz vill Poids an de Schoulen. Just fir ee Beispill ze ginn: Am Punkt 7 vum Artikel 40 steet, dass d'Enseignantskolleegen aus dem Comité därefen den Enseignantskolleegen, déi net am Comité sinn, virschreiwen, wéi een didaktescht Material dass si däreffe benotze respektiv net benotzen. Dat erënnert mech un d'„Animal farm“ vum George Orwell, wou et heescht: „All animals are equal, but some animals are more equal than others.“

Mir bedauern och, dass am Kontext vun den internen Organisationsstrukturen vun de Schoulen de Rôle vum Inspektorat net kritesch analyséiert gouf. Dofir hu mer och mat Freed déi Motioun vum Här Berger, vun der DP matgedroen.

D'Missioun vum Inspektorat sinn an den europäesche Länner ganz verschidden. A Finnland hu se d'Inspektoren 1994 ofgeschaf. An Däitschland si se amgaangen d'Schoulinspektoren anzeféieren. Do gëtt et Interessantes derzou ze liesen. Zu Berlin zum Beispill ginn d'Schoulen an der Regel vun engem Team inspiziéiert, zu deem - et ass bal net ze gleewen - och ee Vertrieder vun der Elterenschaft gehéiert.

Wéi gesot, hei ass am Kader vun enger ugekënnegter Jorhonnertreform eng Diskussioun net gefouert ginn, déi onbedingt hätt misse gefouert ginn. Ech kommen op d'Inspektorat nach eng kéier zrëck wa mer iwwert d'Personal vum Enseignement fondamental schwätzen.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, an deem neie Schoulgesetz sinn eng ganz Rei pedagogesch Iwwerleeungen verschafft. Prinzipiell fanne mir, dass ee Gesetz soll fir kloer an transparent Strukture suergen. D'Politik soll sech méiglechst aus der Pädagogie eraushalen.

Ee Schoulgesetz soll kloer Ziler formuléieren. Iwwert de pedagogesche Wee zu den Ziler, solle méiglechst d'Enseignanté selwer kënnen decidéieren. Net an der Anarchie a jiddwereen a sengem Klassenzëmmer fir sech eleng, mä am beschten no enger selwechter Linn fir eng ganz Schoul. Esou kritt eng Schoul eng Identitéit. Esou gëtt fir d'Eltere sichtbar, no wéi enge Methoden an hire Schoul geschafft gëtt. Esou kritt d'Aarbecht an enger Schoul eng gewësse Kontinuitéit.

Zwou pedagogesch Approchë ginn am Schoulgesetz festgehalten: d'Socles de compétences an d'Cycles d'apprentissage.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, mir hunn e bëssen d'Gefill wéi wann den Éducatiousministère hei eng Niewelmaschinn géif asetzen, déi den Här Fayot zwar als Paradigmewissel bezechent, woumat ganz vill Normalstierflecher awer wéineg kënnen ufänken.

Mat dësem Gesetz wëlle mir, dass mer an de Schoule vun enger Programmlogik erofkommen an op eng Kompetenzlogik hikommen. An de Programmer steet dra wat d'Enseignanté sollen enseignéieren. An de Kompetenzsockele steet dra wat d'Schüler um Enn vun enger bestëmmter Phas muss beherrschen an uwende kënnen.

Jo, dat ass eng gutt Approche. Jo, dat ass alles och zimlech theoretesch. Neen, fir esou eng Approche brauch ee keen neit Gesetz. Dee beschte Beweis: Mir si jo schonns gutt amgaang an déi Richtung ze

schaffen, schonns e puer Joer, ouni dass dat am Gesetz steet.

Dës Approche mécht awer nëmme Sënn wa mir unerkennen, dass net all Kand an enger Klass zur selwechter Zäit op deem selwechte Kompetenzniveau stoe kann. Mir mussen d'Kanner do ofhuele wou se sinn. Dat heescht, mir mussen bereet sinn am Unterrecht ze differenzéieren a méi individuell ze schaffen. Dovu gëtt ganz vill geschwat. Esou geschafft gëtt vill manner.

Dat seet sech nämlech liicht. Dat organiséiert sech awer net sou einfach. Dat huet engersäits eppes mat der Formation initiale a mat der Formation continue vum Léierpersonal ze dinn, anerersäits eppes mat eise Punktenzensursystem. Esoulaang wéi mer 3-mol am Joer all Kand eng Punktenzensur, déi iwwert säi Wëssensstand Rechnung soll ofginn, ausdeelen, esoulaang behënnere mir massiv all eis Efforte fir en differenzéierten an individualisierten Unterrecht. Do ännert sech och näischt dru wa mir hannert d'Punktenzensur een décken Dossier stelle mat engem Portfolio.

» Une voix.- Très bien!

» **M. Claude Adam (DÉI GRÉNG).**- Här President, am Règlement grand-ducal iwwert d'Missiounen an de Fonctionnement vun den Équipes pédagogiques ginn d'Pedagoge quasi opgefuerdert fir d'Kanner weinstens zäitweis - an ech hoffen et bleift derbäi - a Leeschtungsgruppen opzedeele: «organiser la répartition des élèves (...) dans des groupes d'apprentissage temporaires de besoin».

Dat fanne mer kriddelech. Et muss net, mä dat ka ganz schnell contraire zu der Iddi vun enger Binnendifferenzéierung, contraire zu der Iddi vun engem Individualiséiere vum Unterrecht, contraire zu engem Enseignement no Socles de compétences ginn.

Ech kenne Schoulklasse wou d'Léierpersonal aus dem Team d'Kanner a Leeschtungsgruppe setzt, déi Gutt beieneen an déi Schlecht beieneen. A fir dass net ëmmer deeselwechte Schoulmeeschter däreft mat deene staarke Schüler schaffen an deeselwechte Schoulmeeschter muss mat deene schwache Schüler schaffen, wiesselen d'Léierpersounen sech och nach of.

Här President, dass ass kee Fortschrëtt, dass ass pedagogeschen a gesellschaftspoliteschen Horror. Wann dat d'Resultater vun der Niwwelmaschinn aus dem Ministère sinn, dann traure mer nach eng kéier dem ale Schoulgesetz no.

Da schreiw mer an d'Schoulgesetz fest, dass mer net méi no Schouljore fueren, mä no Cycles d'apprentissage. Dës Cyclé ginn dann och festgeschriwwen op zwee Joer. Dat ass net revolutionär. Mir schwätzen an der Primärschoul jo schonns éiweg vu Cycle inférieur, moyen a supérieur. Mir fannen et net gutt, dass Cyclé mat zwee Joer an d'Gesetz festgeschriwwen ginn.

Mir wësse jo alleguer, well mer d'Gesetz eréischt d'lescht Joer gestëmmt hunn, dass an „Eis Schoul“ d'Cyclé mat dräi Joer festgeschriwwen sinn. „Eis Schoul“, déi eng École de recherche ass, soll eis jo Erkenntnisser liwweren, an déi Erkenntnisser sollen dann an eise Schoulsystem afléissen. Wann d'Erkenntnis vun „Eis Schoul“ iere sollt sinn, dass d'Cyclé vun dräi Joer besser si wéi déi vun zwee, da mussen mer dat Gesetz schonn erëm änneren.

(Interruptions)

Et wier glécklech, Här Scheuer, wann een an d'Gesetz géif Saache setze wou ee kéint dervun ausgoen, wa mer vun engem Reformgesetz, vun engem Jorhonnertgesetz schwätzen, da misste mer och bis déi nächst zéng, 20 Joer virauskucken. Wann Dir mer elo haut scho sot: „Da mussen mer d'Gesetz dann eben änneren“, da fannen ech dat net glécklech.

» **M. Jos Scheuer (LSAP).**- Neen, Här Adam, e Gesetz däreft net op Spekulationen berouen.

» **M. Claude Adam (DÉI GRÉNG).**- Dir sidd grad amgaang ze spekuléieren. Et steet néierens am Gesetz, dass sech wa méiglech all Enseignant vun enger Schoul fir déiselwecht Approche am Émgank mat de Cyclé soll decidéieren. Mir mengen dat wier, am Interessi vun der Transparenz, fir d'Kanner an hir Elteren awer ganz wichteg.

Am Artikel 23 steet: «Sur décision de l'équipe pédagogique prise au cours du cycle, un élève peut passer une année supplémentaire au sein du cycle afin de lui permettre d'atteindre les objectifs définis pour la fin du cycle.» Op al Lëtzeburger Schoulsprooch iwwersat, heescht dat: Wann de Schüler de Programm vum zweete Schouljoer net gepackt huet, da kann de Schoulmeeschter decidéieren, dass hie

seng Klass nach eng kéier mécht. Op nei Lëtzeburger Schoulsprooch klängt dat esou: Wann de Schüler d'Kompetenzsockele vum zweete Cycle am Enseignement fondamental net accapariert huet, da bleift hien nach e Joer méi laang an dësem Cycle. D'Resultat riskéiert fir de Schüler genau datselwecht ze sinn.

Wa mer wëlle konsequent an iwwerall, an ouni Mogelpackung, an déi pedagogesch Richtung goen, déi an dësem Schoulgesetz ugeduecht gëtt, da brauche mer eng Hällewull vu qualifizéierten an héich motivéierte Beroder a Begleeder, déi déi dausenden Enseignanten op dëse Paradigmewissel preparéieren a mathuelen, ganz dervun ofgesinn, dass et der Meinung sinn, dass dat kee richtegt Bild ass. Mir brauchen och Direktoren, déi de Pouvoir hunn och emol ze soen: „Elo geet et duer, mir schaffen an eiser Schoul all zesummen. D'Regele gëllen och fir dech.“

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, ier ech zum Enn vu menger bis elo längster Ried hei an der Chamber kommen, wëll ech nach gären op d'Schafung vun engem Contingent de leçons d'enseignement agoen, deen an dësem Gesetz geschafft gëtt. Hei hu mer et effektiv mat enger Neierung ze dinn, a mir fannen dat eng gutt Neierung. De Ministère huet zwar ëmmer missen all Posten, deen an der Schoul geschafft ginn ass, approuvéieren; de Schoulinspekter huet jo schlieslech missen all Schoulorganisatioun mat senger Ënnerschrëft ofseenen. Mat der Entwécklung vun all méiglechen Teamzesummesetzungen ass et awer un der Zäit gewëssen Normen festzeleeën.

„team teaching“ ass keen DIN-genormte Begrëff, an et muss och an Zukunft eng Richtlinn ginn, wéi vill Erwuessener mat wéi vill Kanner schaffen. Wa mer an Zukunft ëmmer méi a Richtung Teamaarbecht ginn, wa mer jorganksiwwergräifend Schoulgruppe maachen, wann d'Equation „eng Klass ass gläich eng Léierpersoun“ ëmmer manner stëmmt, da brauche mer Richtlinnen, no deene mer Posten accordéieren.

Mat der transparenter Erstellung vun engem Contingent u Schoulstonnen, déi enger Schoul zur Verfügung stinn, ass de Wee fir eng autonom Organisation vun all einzelner Schoul innerhalb vu bestëmmte Grondlinnen opgemaach. Mir begrëissen dat. Mir hunn an der Éducatiouskommissioun och u Beispiller gewise kritt, dass déi no dësem System errechent Stonnen zimlech no bei der Realitéit um Terrain leien, an dofir wier et fir eis och mat enger Iwwergangsfrist vu fënnf Joer - an net vun zéng Joer, wéi am Gesetz virgesinn - duergaangen.

Erlaabt mer zum Schluss nach e puer Wuert iwwert de Partenariat mat den Elteren. An all Klass war, ass a bleift den Titulaire an d'Équipe pédagogique vun der Klass de Partner vun den Elteren. Och e Saz ewéi: «les parents et les enseignants procèdent régulièrement à des échanges individuels au sujet des élèves», ass a senger ganzer Banalitéit a Selbstverständlechkeet gutt am Gesetz. D'Eltere mussen kommen, wa se vum Titulaire, vum President vum Comité oder vum Schoulinspekter geruff ginn. Och dat schéngt eis korrekt. De Fall wou Eltere gäre géife mam Schoulmeeschter oder President vun der Schoul schwätzen, an deejéinege wëllt net, dee Fall ass net am Gesetz virgesinn.

Mä de Kontakt Elteren/Schoul léisst sech och net exklusiv iwwer Gesetz regelen. Dozou gehéiert eng Schoulkultur, déi zu Lëtzebuerg bis elo vill ze mann gefördert ginn ass. Mir stelle fest, dass d'Relatiounen Elteren/Enseignanté ganz oft net selbstverständlech sinn, géigesäiteg Ängschten a Mësstraue sinn heefeg. Staark Schoulen, déi als Unitéit ze erkenne sinn, gutt forméiert a motivéiert Léierpersonal, Förderunterrecht an der Schoul an net dohem, eng gutt Orientatioun vun de Kanner, Schoulen, déi sech d'Elteren als Partner wënschen, dass sinn d'Ziler vun der Schoulentwécklung, och fir Lëtzebuerg.

Dat Schoulgesetz, wat mer haut zum Vote virleien hunn, ass fir eis eng Mise en conformité vun der Situatioun wéi se um Terrain ass. Alles, wat an dësem Schoulgesetz steet, gëtt et haut schonn an där enger oder anerer Form, an där enger oder anerer Schoul. Et gëtt keng Schoul méi zu Lëtzebuerg wou net iergendeppes ausprobéiert gëtt. D'Zil vun dësem Schoulgesetz hätt misse sinn, dësen innovative Wandel an eise Schoulen ze notzen an ze kanaliséieren.

Och wa mer eis iwwert d'Innovationsfreegkeet an eise Schoule prinzipiell freeën, si mer eis awer bewosst, dass net alles gutt ass, wat nei ass, dass dat eent Joer eppes agefouert gëtt, wat d'Joer drop erëm ofgeschafft gëtt. Net alles, wat e fortschrëttle-

chen, pedagogesche Mäntelchen dréit, ass och fortschrëttlech a pedagogesch wäert-voll. Well d'Pedagogie nun emol keng exakt Wëssenschaft ass, eegent se sech gutt der-zou fir waarm Loft a faarweg Tuten ze ver-paken an deier ze verkafen. Domat stellen ech och eng gewëss Analogie zur Politik fest.

DÉI GRÉNG vermësse couragéiert Akzen-ter, esou wéi ech se a menger Ried opge-zielt hunn. Dëst Schoulgesetz huet gesell-schaftspolitesch wichteg Décisiounen aus-geklamert. Ech mengen domat d'Integra-tioun vun den EDIFF-Strukturen an den all-gemeenge Wäerteunterrecht. Dëst Schoul-gesetz suergt net fir Transparenz, well seng Auteurë sech net mat dem Rôle vum Ins-pektorat an der Schouldirektioun ausernee-gesat hunn.

An dësem Schoulgesetz ginn d'pedago-gesch Iddië festgehalen, ouni datt d'Ëmset-zung vun dësen Iddië garantéiert ass. Dat ass en traurege Bilan vun zéng Joer Re-formbemeiunge vu schonns zwou Regierun-gen.

Dat neit Schoulgesetz ass kee grouss Worf an hält déi Hoffnungen a Versprechungen net, déi an et gesat gi sinn. Dëst Gesetz ass weder gutt ugepaakt, nach léisst et d'Kan-ner zesumme wuessen. Et ass eng ver-passte Chance, an duerfir wäert déi gréng Fraktioun och géint dëst Gesetz stëmmen.

Ech soen lech Merci.

»» **M. le Président** - Ech soen dem Här Adam Merci. Als nächste Riedner ass den Här Mehlen agedroen. Här Mehlen, Dir hutt d'Wuert.

»» **M. Robert Mehlen** (*ADR*).- Merci, Här President. Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech si mer dësem historesche Moment bewosst, fir hei däerfen d'Wuert ze ergräifen, wou zu Washington d'Vereede-gung vun engem neie President stattfënt, an duerfir leider Gottes d'Opmierksamkeet e bëssen ofgelenkt ass. Ech géif mer awer fir Lëtzebuerg wënschen, datt déi Perspek-tiven, déi d'amerikanesch Populatioun an der Vereedegung vun hirem neie President gesäit, datt d'Lëtzebuurger Populatioun och eng grouss an nei Perspektiv an der Ëmset-zung vun dësem Gesetz géif erblécken. Ech muss allerdéngs soen, datt ech Schwierereg-keeten hu fir déi Perspektiven ze gesinn, an ech mengen et sinn där Leit nach méi. Mäi Virriedner huet dat jo och gesot.

Ech wëll awer, Här President, dem Prési-dent-rapporteur Merci soen. Et war ganz vill Aarbecht, et waren immens vill Sitzungen an et war net ëmmer einfach. Duerfir muss ech och soen, datt ech frou sinn, datt dat hei endlech zum Ofschloss kënn. Dann ass meng Satisfaktioun awer och schonn um Enn, well mer net dervun iwwerzeegt sinn, datt dëst Gesetz qualitativ dee Paradigme-wiessel erbäifeiert, dee mer dréngend brau-chen, wa mer net eng Kéier eent vun deen-äermste Länner an der Europäescher Unioun solle ginn.

Dëst ass keen Zweckpessimismus, dëst ass eis Iwwerzeegung. Woufir? Ech ziele fënnef Punkten op. Éischtens, an de Strukturen - ech sinn net deen Éischten deen dat seet - ass keng kloer Führungshierarchie an der Primärschoul oder an der neier École fonda-mentale virgesinn. Et feelt um Schouldirek-ter. Et bleiwe weider Kompetenziwwer-schneidungen tëscht Stat a Gemengen. Mir hätten eis wierklech gewënscht, datt dat méi kloer ofgegrenzt gi wär. Et sinn ze vill Gremien. Et ass ze vill Bürokratie dran. Et gëtt hei ganz sécher Reiwiungsverloschter an och Zäitverloscht fir déi Leit, déi concer-néiert sinn.

D'Cyclë si fir eis eng Mogelpackung, awer kee wierkleche Fortschrëtt an, an dat schéngt mer dee wichtigste Punkt ze sinn, déi negativ sozial Selektioun, fir net ze soe Ségrégiatioun, déi mer alleguerte bekloen an déi mer wëllen ofschaffen, gëtt eiser Mee-nung no mat dësem Gesetz net iwwerwon-nen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, wat sinn d'Viraussetzunge fir eng erfolleg-räich Léierzäit? Ech wollt déi Fro virop stel-len. Éischtens, ech mengen do si mer eis al-leguer driiwer eens, am Elterenhais muss et klappen. Wann d'Kanner moies onaus-geschlof oder, wéi eng Léierin mer erzielt huet, hongereg, esou hongereg, datt si de Kanner d'lesse matgeholl huet, an d'Schoul kommen, da sinn d'Viraussetzungen net ge-schaffen, ofgesi vum Klima doheem, vun der psychescher Belaaschtung, deenen d'Kan-ner heiansdo ausgesat sinn, déi se mat an d'Schoul bréngen, da sinn d'Virausset-zunge schonn net ginn, fir datt den Unter-recht kann erfollegräich sinn.

Zweetens, d'Beherrschung vun der Ëm-gangssprooch. Dat ass jo e grousst Thema. Mir fannen et - egal vu wat fir enger Sait een

et kuckt - normal, datt all Kanner d'Ëmgangs-sprooch musse kënnen, eier se an den nor-malen Unterrecht integréiert ginn.

Drëttens, wichtigste Punkt, héich motivéiert Léierpersonal.

Véiertens, grad esou wichteg, d'Motivatioun vun de Schüler, an zwar Freed um Léieren, wierklech Freed drun ze léieren. Ech kom-men nach op déi Punkten.

Fënneftens, genügend Zäit fir ze léieren. Net ënner extremem Zäitdruck alles pro-bëieren duerchzeknätsche wat virgeschriw-en ass.

Sechstens, individuell Hëllef fir d'Kanner, wa se Schwieregkeeten hunn, an zwar an der Schoul, net ausserhalb der Schoul.

Siwentens, gutt Infrastrukturen.

An aachtens, och wann dat vläicht net iw-werall als esou wichteg ugesi gëtt, eng gutt Lieskultur. D'Schoul muss de Kanner och dat vermëttele kënnen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, mer wëssen, datt dës wichteg Virausset-zunge fir en erfollegräicht Léieren, en erfol-legräiche Studium nach laang net ëmmer, a scho guer net all mateneen erfëllt sinn. Ech huelen déi Punkten der Rei no duerch.

D'Elterenhais. Dat muss ganz fréi usetzen. Mir wëssen, datt mer haut do grouss Feeler maachen. Ech weess och, datt dat net eleng ënnert d'Kompetenz vum Éduca-tionsministère fält, mä ech denke mer hu jo awer eng Regierung wou soll zesummege-schafft ginn.

Mir müssen effektiv d'Mëssstänn, déi an den Elterenhaiser bestinn, selbstverständ-lech net iwwerall, mä et gëtt der, wou mer herno als Schoul just nach als Reparaturbe-trib fonctionnéieren, an do muss derfir ge-suergt ginn - dat fällt awer méi ënnert de Beräich vun der Familljepolitik, wéi gesot, mä et huet awer seng Auswierkungen an d'Schoulpolitik -, datt mer ganz fréi usetze wa Saache schif lafen. Mir wëlle kee culpa-biliséieren, mä mer wëssen, datt Elteren heiansdo iwwerfuerdert sinn, an da musse se déi Hëllef kréien déi se brauchen, fir datt d'Erzéiung vum Kand vum éischten Dag un an déi richteg Bunne leeft.

De Kontakt mat den Eltere soll verbessert ginn. Dat ass jo och hei scho monéiert ginn. D'Gesetz ass einfach an där Bezéiung ze vague. Wat passéiert dann, wann et net esou fonctionnéiert wéi d'Wonschvirstellung ass?

D'Positioun, Här President - mir si jo net déi Éischt déi dat hei soen - vun engem staar-ken Direkter feelt einfach an dësem Gesetz, wann all dat, wat beabsichtigt ass, och soll kënnen ëngesat ginn. Notamment wa Leit, egal vu wat fir enger Zort och ëmmer, hiren Aufgaben net gerecht ginn a wa Konflikter entstinn. D'Schoul ass en Terrain op deem Konflikter ausgedroe ginn, an dann ass et wichteg wann eng staark Perséinlechkeet do ass fir esou séier wéi méiglech nom Rechten ze kucken an derfir ze suergen, datt déi Konflikter eliminéiert ginn.

Mir hunn dat jo alles net erfonnt. An der PIRLS-Etüd, déi ganz nëtzelech ass, steet e Saz dran, ech zitieren: „notwendig“ fir Lët-zebuerg „sind eine starke Schulleitung und ebenso Formen der Kooperation, die das Schulkollegium als kollektives Handlungs-subjekt auftreten lassen“.

Selbstverständlech muss d'Kollegialitéit do dra spillen, mä et muss awer och een Arbi-ter do sinn. Et muss een do sinn, deen d'Dé-cisiounen hält, dee séier Décisiounen huele kann an dee muss kënnen derfir suergen, datt de Betrib, ech nennen et emol esou, fonctionnéiert. „Eine starke Schulleitung“, dat kann net e Kollegium si wou een de Pri-mus inter Pares ass, wéi d'éinescht gesot ginn ass, a wou am Fong geholl déi aner kënne soen: „Mäi Gott, du hues mir jo näischt ze soen. Ech maachen awer an Zu-kunft wéi ech et fir richteg fannen.“

Dat zweet ass d'Beherrschung vun der Ëm-gangssprooch. Mir sinn der Meenung, datt een de Précoce soll notzen. Mir sinn och net der Meenung, datt een e soll obligatoresch maachen, mä et muss een dann awer derfir suergen, datt d'Vermëschen tëscht de lët-zebuergeschsproochege Kanner an de friemsproochege Kanner esou ass, datt déi friemsproocheg vun de lëtzebuergesch-sproochege Kanner kënne léieren. Mir wës-sen, datt dat an deem Alter ganz séier geet.

D'Léierpersonal muss sech och drun halen, datt nëmme lëtzebuergesch geschwat gëtt. Et kéint ee sech vläicht iwwerleeën, ob et net utile wär - fir Eenzelkanner wier et sé-cher net schlecht, wa se dann emol mat anere Kanner a Kontakt kéimen - derfir ze suergen, datt vläicht zwee hallwer Deeg an der Woch dach awer de Précoce méi oder wéineger sollt besicht ginn.

Seiteneinsteiger. Do ass e grouss Problem, wann een d'Léierpersonal héiert. Déi kom-men eran a ginn dann a Klasse gesat. Ganz besonnesch déi déi Sprooche schwätzen, déi hei praktesch net geschwat ginn, musse virdru fit gemaach ginn, egal wéi vill Zäit do derbäi dropgeet. Déi musse lëtzebuerg-esch léieren. Et sinn der jo awer, déi nach jonk sinn, déi dat och ganz sécher léieren, an dann däerfe se eréischt an de Schoulbe-trib integréiert ginn. Domadder wollt ech och de Problem vun de Sproochen allge-meng opwerfen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, mir kënnen net akzeptéiere wa gesot gëtt, eis Situatioun ass alt déi, déi se ass. D'Lët-zebuurger léiere besser däitsch oder méi liicht däitsch, a soe mer emol d'Portugisen oder déi Frankophon léieren ebe léiwer, besser, wa se dat kënnen op franséisch maachen. Neen, mir musse kucken, datt mer d'Eenheet vun eisem Schoulbetrib erhalen a mer däerfen net kapituléiere virun där Fro. Mir hunn et dach fréier och an eise Schoule fäerdegbreucht, wou sechs, siwe Klasse mateneen enseignéiert gi sinn.

D'sproochlech Kompetenz, Madame Minis-ter, ech menge mer wëssen dach alleguer, datt se déi Zäit wesentlech besser war wéi se haut ass. Neen, ech soen dat net eleng. Dat soen d'Vertrieder vun der Privatwirt-schaft an dat soen an de Statsexamen d'Examineateur genau esou. Madame Mi-nister, ech sinn hei an der Chamber an deem Gremium gewiescht, deen d'Astel-lung vum Personal gemaach huet. Mir hunn dacks mat eisem Personal hei iwwert déi Resultater geschwat, déi an deenen Épreu-ven erauskomm sinn. Dat seet einfach alles. An dat sinn der jo, déi eng Lëtzebuurger Première hunn. Do versteet een d'Welt net méi.

Et ass och net richteg, wa gesot gëtt, d'Ausländerkanner wären déijéineg, déi ën-nert deem System géife leiden an déi do be-nodeelegt wären. Et ass effektiv esou, datt Lëtzebuurger Kanner och hir Schwiereg-keeten hu fir an dat Franséischt eranzekom-men. Duerfir eng gemeinsam Basis an déi richteg pedagogesch Approche, datt se herno, déi déi sproochlech begaabt sinn, op den absolut beschtméiglechen Niveau kommen. Mir kënnen net dorobber verzich-ten, wa mer eis Avantagen, déi mer hunn an der Berufswelt, am Konkurrenzkampf, wëlle weiderhi behalen.

Drëtte Punkt, héich motivéiert Léierperso-nal. Ech hu gesot, dat ass fir eis dee wich-tegste Facteur. Ass dat de Fall? Wat bréngt an dësem Fall d'Gesetz an där Bezéiung? Hei feelt eis och d'Autonomie vun der Schoul an, op där anerer Sait, den Direkter, deen déi Schoul esou féiert, datt Motiva-tioun opkënn an datt Motivatioun do ass.

E Wuert iwwert d'Léierpersonal. Mer kom-men herno jo nach dorobber ze schwätzen. Mer wëssen opgrond vun enger Etüd, déi d'Uni Potsdam gemaach huet, datt 30% vun deenen, déi wëllen an d'Léierfach goen, zu deutsch „Lehramtsanwärter“, vun hirer na-tierlecher Dispositioun hier net géeegent si fir Schoul ze halen. Si ginn d'Recommanda-tioun eraus fir Tester virzelageren, an dat Léierfach ze goen, fir do net eng Ausbil-dung ze maachen, déi herno jo awer da kee Wäert huet.

Ech hunn emol gelies, datt Finnland 70% vun deenen, déi gären an d'Léierfach ginn, eraussifft, dat heescht, datt nëmmen 30% effektiv zougelooss sinn. Wann d'Konditiou-nen am Léierfach - ech soen dat elo emol ganz banal, wéi mir Lëtzebuurger soen: d'Pai an d'Fräizäit - d'Motiv sinn, fir an d'Léierfach ze goen, dann ass den Usaz sé-cher de falschen. Dat sinn da ganz dacks Leit, déi herno demotivéiert sinn, déi keng Freed un der Schoul hunn, well se einfach net fir d'Schoulhale gemaach sinn. Et muss een dofir gemaach sinn, oder et soll een d'Fanger dervun ewech loossen.

Mir wëssen awer, datt mer zu Lëtzebuerg an där Bezéiung e Problem hunn, well mer net onbedéngt genuch jonk Leit hunn, fir datt mer esou eng relativ streng Selektioun kéinte maachen. Doriwwer musse mer dann an Zukunft emol nodenken, wéi mer do erauskommen.

Wa mer vun héich motivéiertem Léierperso-nal schwätzen, da muss een och un d'Kon-flikter denken, déi entstinn, déi d'Léierper-sonal huet mat de Schüler a mat den Elte-ren an ënnert deenen d'Léierpersonal ganz dacks enorm ze leiden huet. Mir kenne jo d'Astellung vun enger Partie Elteren hei am Land, an déi vun hire Kanner ass da meeschtens net anescht, wa se gesot kréien: „Du brauchst der vun deem däitsch gefalen ze loossen.“ Och emol ganz einfach esou gesot. Do ass et néideg, datt eng staark Führung do ass, déi sech deene Fäll unhëlt an derfir suergt, datt d'Kierch erëm an d'Duerf zrëckkënn.

Véierte Punkt: Motivatioun vun de Schüler, d'Freed um Léieren. Wann d'Léiere keng Freed mécht, da kann et net fonctionnéie-ren. All Kand ass awer vun Natur aus dorop programmiert fir ze léieren. All Kand wëllt léieren. D'Kanner si wëssbegiereg, se hue-len alles a sech op, wat se interesséiert, a wann et flott presentéiert gëtt.

Mä, da liese mer erëm eng Kéier an der PIRLS-Etüd 2006: De Schoukklima zu Lëtze-buerg ass miserabel - ech zitieren: „In kei-nem der...“ - an et sinn der 43 - „...in die Un-tersuchung einbezogenen Länder ist der Prozentsatz der Eltern, die die Schule ihres Kindes positiv einschätzen, so niedrig wie in Luxemburg und Hongkong. Der Wert von 39%...“ - déi d'Schoukklima als gutt be-zeechnen - „...liegt immerhin 21 Punkte un-ter dem internationalen Mittelwert von 60%...“ - mir leie bei 39, de Mëttelwäert bei 60% - „...und sogar 42 Punkte unter dem Spitzenreiter Rumänien. - In keinem ande-ren Land äußern sich die Schüler derart ne-gativ über das Schulklima.“

D'Léierpersonal an d'Eltere müssen d'Kan-ner motivéieren. Dat ass ganz kloer. D'Kan-ner loosse sech och motivéieren a gäre mo-tivéieren. Duerfir musse si selwer awer moti-véiert sinn, an da kommen ech erëm op de Punkt zrëck, dee mir och, genau wéi prak-tesch all déi aner, kritiséieren: Duerfir muss eng gutt Direktioun do sinn, déi d'Schoul esou organiséiert, datt déi Motivatioun kann opkommen.

Fënnefte Punkt: Mir brauche genügend Zäit fir ze léieren. Léiere kann nëmme stattfan-nen ouni Zäitdruck an ouni Stress. Ënner Stress fonctionnéiert d'Léieren net.

Wann een d'Zuel vun de Schoulstonne mat fréier vergläicht, wat kënn dann dobäi eraus? Madame Minister, ech hat emol eng Kéier eng Question parlementaire gestallt, wou ech gefrot hunn, wéi vill Stonne fréier enseignéiert gi wären. Ech hat 1950 ugesat, '50, '60, '70, '80, esou vill Stonne pro Schouljoer. Déi Äntwert, déi ech kritt hunn, war esou, datt ee guer näischt konnt dermat ufänken.

Et hätt mech wierklech interesséiert, ge-kuckt opgrond vun der deemoleger Regle-mentatioun, wéi vill Stonnen, voll Stonnen datt déi Zäit enseignéiert gi wär a wou mir haut stinn...

»» **Une voix** - Et ass vill manner!

»» **M. Robert Mehlen** (*ADR*).- Et si vill manner, dann täuscht mäi Gefill mech op jidde Fall net.

Zum Verglach mam Saarland hu mer bei der Visite vum Schengen-Lycée héiere vun der Direktioun - do ass jo eng -, datt d'Lëtze-buurger Personal, wat do schafft, fräiwilleg dräi Woche méi géif schaffe wéi hir Kollee-gen hei zu Lëtzebuerg, déi d'selwecht ré-munéréiert ginn, an datt et souguer véier Woche wäre par rapport zum Saarland als solches.

Da muss ee sech froen: Sinn eis Kanner esou vill méi gescheit, datt mir eis et leeschte kënnen, se am Joer véier Woche manner ze enseignéieren, wéi d'Saarland dat zum Beispill mécht? Ech ka mir et net virstellen, well d'Neurologen, well d'Gehir-fuerscher soen, esoubal wéi Stress opkënn, wéi Drock opkënn, fonctionnéiert d'Ophuele vum Wëssensstoff net méi.

Mir sollen d'Schoulzäiten och voll ausnot-zen. Et kann net sinn, datt duerch net schoulesch Aktivitéite vill Leerlaf entsteet. Ech hunn och kee Verständnis derfir - ech si selwer nach Papp vu Kanner, déi an d'Primärschoul ginn -, wa während de Schoulstonne Konferenze gehale ginn. Ech weess net, ob dat a Privatschoulen esou ohne Weiteres géif toleréiert ginn.

En Niewenaspekt, an trotzdeem net onwich-teg, sinn d'Stonnepläng. D'éinescht ass vun der Circulaire Boden geschwat ginn oder esou ähnlech, wou deen Duerjerneen uge-riicht ginn ass, ënnert deem mer alleguerte leiden. Mir brauchen och Stonnepläng, déi kannergerecht sinn. Et kann net sinn, datt se zwou Stonne schwamme ginn an, wa se gutt midd sinn, dann och nach iergendwéi Franséisch oder Mathé léieren, oder ech weess net wat.

Sechste Punkt: Individuell Hëllef bei Schwieregkeeten. Ech erkennen un, datt

d'Gesetz do gewëss Effortë mécht oder, wou ee kéint e bëssen Hoffnung kréien, datt dat kéint fonctionnéieren. Et soll jo och eng Partie zousätzlecht Personal agestallt ginn. Dofir solle jo och déi Équipes pédagogiques forméiert ginn. Et sinn Équipes multifonctionnelles virgesinn, wa besonnech Schwieregkeete sinn.

Mä mir froen awer: Wéi geet et dann elo, wann e Kand ganz einfach banal an deem engen oder anere Fach Schwieregkeeten huet fir matzekommen, wann d'Léierpersounen net gewëllt sinn do richteg matzezéien an deenen Équipes, oder wa se sech carrément net verdroen?

Ech mengen, mä Virriedner hat dat jo och schonn opgeworf. Da vermësse mir erëm eng Kéier déi Persoun, déi derfir suergt, datt dat trotzdeem fonctionnéiert.

Ech muss awer soen - do sinn ech bei de Cyclen -, mir hunn en anert Verständnis vun de Cyclen, woubäi ech den Akzent net wëll dorop leeën, ob et elo zwee Joer oder dräi Joer solle sinn, mä mir gesinn an där Duerstellung eigentlech net direkt eng grouss Differenz zu deem, wat elo ass.

Madame Minister, wann en Zyklus d'éischt an d'zweet Schouljoer ass oder d'drétt an d'véiert Schouljoer, an et gëtt gesot: Mir loosse kee Kand méi sëtzen, dat héiert emol op, well dat ass jo schrecklech décevant fir déi Kanner, a si hunn zwee Joer fir en Zyklus ze maachen, a wa se dann nach net prett sinn, da kënnen se awer dann nach e Joer an deem Zyklus bleiwen - wat ass dann anescht?

Et muss emol ee mir déi Differenz do erklären, zu deem wat bis elo ass, wou et heescht: En ass sëtze bliwwen. An elo brauch en dann dräi Joer fir zwee Joer ze maachen. Ech weess net, ob de Sproochgebrauch sech duerno änneren wäert. Dem Kand ass domadder jiddefalls net gehollef.

Wat mir brauchen, dat ass, datt déi, déi Schwieregkeeten hunn, individuell gehollef kréien. An duerfir gesi mir éischter als Zyklus, datt een zwee Schouljore mateneen enseignéiert an deemselwechte Sall an datt zousätzlecht Personal, dee Moment wéinegstens eng zweet Léierpersoun, do ass, fir individuell deene Kanner op deene Punkten ze hëllefen, wou se Schwieregkeeten hunn.

Gutt Infrastrukturen - ech mengen, dat ass hei am Land an deene wéinegste Fäll e Problem, mä och hei wär viles méi einfach, wa mer eng aner Struktur hätten, da wär et nämlech de Schouldirekter mat senger Équipe dee géif als Interlocuteur mat der Gemeng schwätzen, wat hir Wënsch sinn, an e géif dann och mam Buergermeeschter a sengem Schännerot kucken, wat dann elo konkret soll gemaach ginn, fir datt seng Schoul esou ka fonctionnéieren, wéi hie sech et virstellt.

Aachte Punkt, eng gutt Lieskultur. Ech mengen, mir wëssen, datt dat - besonnesch wat déi sproochlech Kompetenzen ubelaangt - ee vun deene ganz kruziale Punkte vun eiser Zäit ass. D'audiovisuell Dominanz huet derzou gefouert, datt d'Liesen ëmmer méi wäit aus der Moud komm ass; an hei ass effektiv d'Zesummenaarbecht tëscht Elterehaus a Léierpersonal erëm ganz intensiv gefuerdert.

Mir brauchen och Bibliothéiken, obschonn datt dat net de virrange Problem ass, awer d'Freed um Liese muss de Kanner vermëttelt ginn. Mir mussen et fäerdeg bréngen, engem d'Begeescherung um Liese bäizebréngen. Mir kréie ganz vill Problemer domadder geléist, ouni datt mer soss vill Effortë musse maachen.

Mä wat liese mir ëmmer an der PIRLS-Etüd: „Je besser das Schulklima eingeschätzt wird, desto günstiger ist die Einstellung zum Lesen.“ Also erëm de Schulklima. Mir hunn hanner Hongkong dat schlechteste Schulklima vun alle Länner, déi ënnersicht gi sinn, da brauche mer eis och net ze wonneren, wa laut der PIRLS-Etüd hei d'Begeescherung fir ze liesen och net ganz gewalteg grouss ass.

An ech froen erëm eng Kéier: Wéi kréie mer de Schulklima verbessert - well dorobber kënnt et jo dann un - ouni eng gutt Direktioun, déi duerch déi richteg Initiativen an Décisiounen derfir suergt?

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, fir eis ass déi Reform hei eng Pseudoreform. Amplaz déi wierklech Problemer um Fong unzegoen, gëtt hei eng Pseudoreform duerchgezunn. An ech ginn zwee Beispiller: Et gëtt jo elo grouss dobausse Reklamm gemaach mat deene Socles de compétences. Déi meeschte Leit verstinn net, ëm wat et geet.

Et kann ee sech jo d'Fro stellen: Wat ass dann elo domadder gemengt? Ech probéieren et emol einfach ze formuléieren. Et heescht, datt een net nëmme rechne kann, mä och seng Rechekonscht an der Praxis uwende kann, datt een d'Rechnen an der Praxis applizéiere kann. Dat setzt viraus e gewësst logesch Denken, en Entraînement vu logeschem Denken.

D'Fro, déi sech stellt: Et muss een awer emol fir d'alleréischte rechne kënnen, ier een eng Applikatioun vun der Rechekonscht ka maachen. Wann ech da kucken, datt en Handwieserverband sech beklot, datt déi jonk Leit, déi si an d'Ausbildung kréien, net rechne kéinten, da froen ech mech: Wéi solle se da Kompetenzen aus dem Rechnen uwenden, wann d'Rechne selwer net fonctionnéiert?

Dat ass, Här President, wéi wann een e Päerdsrennen organiséiert an d'Lat, déi bis elo bei 1,20 m loung, méi héich leet, well d'Kompetenzen uwenden, dat ass jo awer nach eppes méi verlaangt wéi just, datt een - fir beim Rechnen ze bleiwen - rechne kann. Da gi mer hin a leeën d'Lat nach 30 Zentimeter méi héich a soen: Elo hu mer eppes geschafft.

Jo, mer hunn eppes geschafft, wann d'Päerd da wierklech driwwer kënn! Do gesi mer awer an deem Gesetz net ganz vill wat eis jonk Leit géif derzou brénge fir zu deene Kompetenzen ze kommen, déi hei ugekënnegt ginn.

Den zweete Punkt, deen ech hei wollt uféieren, fir ze illustréieren, datt eng Pseudoreform hei gemaach gëtt, datt ass dat mat der Evaluatioun. Dat gëtt jo och elo grouss erausgestallt: Beschreiwung vu Kompetenzen, d'Kompetenze solle bewäert ginn. Et soll eng positiv Bewäertung gemaach ginn. Dat géif d'Schüler encouragéieren. Ech kann dat och novollzéien.

Wann ee schlecht Punkten op der Zensur huet, dann ass dat net onbedéngt vergnügungssteuierpflichteg? Et seet deemjéinegen awer vill méi daitlech wou e steet a wou e muss Effortë maachen.

Ech bezweifelen, datt mat där Approche hei vill Positives beweegt gëtt. Den Unterrecht soll souwisou dorop ausgerichtet si fir d'Kanner ze encouragéieren, net fir hinnen ze erziele wéi domm se wäeren an datt souwisou näischt mat hinnen unzefänke wär an datt se am beschten hätten, Steng klappen ze goen, wéi dat heiansdo dohier gesot gëtt, mä et muss ee se luewen, fuerderen, encouragéieren, et muss een hinnen hëllefen.

Ech weess net, ob d'Eltere ganz frou herno bei der Beschreiwung vun de Kompetenze sinn, well de jëtzege System hat ëmmerhin den Avantage, datt se wossten, wou se dru wäeren. Ech froe mech, ob dat do wierklech e Schrack no vir ass. Mir gesinn et éischter wéi esou eng kleng Niewelgranat, fir datt een an Zukunft nach manner soll gesinn, wou mer da wierklech mat eise Kompetenze vun de Kanner stinn.

Här President, ech kommen domadder zu de Konklusiounen. Mir sinn der Meinung, datt dese Projet den Ambitiounen, souguer deene vun der Regierung, net gerecht gëtt. E verseet op deene wierklech wichtige Punkten.

Fir eis ass déi Fro vum Schouldirekter eng ganz essenziell Fro. Et ass déi zentral Fro vun der Schoulorganisatioun. Mir gesinn eng Schoul - ähnlech wéi mä Virriedner et gesot huet - mat enger relativ grousser pedagogescher Autonomie: Si muss sech kënnen selwer organiséieren, esou wéi hir Situatioun ass. All Schüler ass anescht, all Schüler kënnt aus enger anerer Situatioun. All Schoul huet eng aner Schoulpopulatioun. An et ass einfach noutwendeg, fir datt dee Schoulbetrib fonctionnéiert, datt duerfir genuch Autonomie do ass.

D'Konterpartie vun där Autonomie ass awer eng gutt Direktioun. D'Madame Minister huet eis eng Kéier gesot: Jo, wou soll ech dann elo déi Direkteren och nach hierhuelen?

Ech hu jo Verständnis fir déi Nout, mä mer kënnen jo awer net virun där Fro kapituléieren. Natierlech brauche mer fir alles eng gewëss lwwergangszäit, mir zaubere se net an Zäit vun engem Joer dohinner. Mä et ass awer absolut noutwendeg, datt mer Direktioun kréien. D'PIRLS-Etüd seet eis et och.

Ech war mat op Helsingi op eng international Konferenz, wou mer iwwert d'Schoule

geschwat hunn. All déi aner Länner, déi do vertruede waren, hu sech gewonnert, datt mir keng Direktiounen am Primajre hätten. Ëm déi Fro siedelt dee ganzen Échec vun deem Gesetz sech un.

Et ass vill gudder Wëllen dran, et si vill gutt Intentiounen dran, mä, Madame Minister, Dir wäert gesinn, datt den Erfolleg, datt dat, wat ugepeilt ass, wäert ausbleiwen, well et net esou fonctionnéiere kann.

An ech schwätzen aus menger Erfahrung aus der Privatwirtschaft. Den Erfolleg vun engem Betrib - an d'Schoul ass en Déngschtleeschungsbetrib, och wann et en öffentliche Déngschtleeschungsbetrib ass - läit an enger gudder, staarker Führung. A wéi gesot, mir hunn dat net erfonnt, et steet jo an der PIRLS-Etüd, an déi hutt Dir jo och net dohinnergestallt, wéi wa se falsch wär.

Dat Ganzt bleift schwéierfällig a bürokratesch. Et gesäit een net, wéi d'Motivatioun an deem System do kéint verbessert ginn. D'Motivatioun ass awer de Schlëssel zum Erfolleg.

Här President, ech kommen domadder zum Schluss. Mir gesinn net, datt dat Gesetz hei Wesentlech geif verbessern, an duerfir wäerte mer och eis Zoustëmmung verweigere.

Ech soen lech Merci.

» M. Gast Gibéryen (ADR).- Très bien!

» M. le Président.- Ech soen dem Här Mehlen Merci. Als nächst Riednerin ass d'Marie-Thérèse Gantenbein-Koullen ageschriwwen. Madame Gantenbein, Dir hutt d'Wuert.

» Mme Marie-Thérèse Gantenbein-Koullen (CSV).- Här President, léif Kollegeginnen a léif Kollegen, et ass entre-temps 20 vir 7. Ech wäert alles ewechloossen, wat de Mëtteg schonn zwee- oder dräi- oder véiermol gesot ginn ass,...

» Une voix.- Huelt lech Zäit.

» Mme Marie-Thérèse Gantenbein-Koullen (CSV).-...mä ech wäert mech awer op dat konzentréieren, wat mir um Häerz läit.

Dës Schoulreform gëtt jo vun deenen engen als Jorhonnertreform glorifizéiert a vun deenen aneren als verpasste Chance dénigréiert. Dat ass de Mëtteg jo wéi vill mol gesot ginn.

Mä fir d'CSV ass dës Schoulgesetz en extrém couragéierte Projet, deen, wann e geléngt, e Quantesprong am Bildungssystem vu Lëtzebuerg wäert duerstellen.

» M. Robert Mehlen (ADR).- Wann e geléngt?! Dir schéngt net iwwerzeegt ze sinn!

» Mme Marie-Thérèse Gantenbein-Koullen (CSV).- Dese Projet ass och keng Arrivée. Et ass en Départ, et kéint ee souguer soen, et wär e Chantier. Mä mir sinn eis eens, Madame Minister, Här President: Dës Reform ass net nëmmen noutwendeg, mä längst iwwerfällig. Wa mer d'Kanner wëlle fit maachen a wa mer wëllen den Uschloss un d'21. Jorhonnert net verpassen, da muss Lëtzebuerg sech bewegen, well: „Die Gesellschaft wird morgen sein, was Schule heute ist.“

Mä Schoulreform sinn net nëmmen e Lëtzebuurger Phenomeen, mä och en europäeschen, emol op alle Fall an all deene Länner, deenen de PISA-Schock nach am Nacke sëtz an déi doduerch waakreggereselt gi sinn.

Här President, munch Schoulen, munch Enseignanten - an et ass och de Mëtteg scho gesot ginn - hunn hei am Land scho längst mat der Reform ugefaangen. Eng Weisheet vun den Dakota-Indianer seet: „Wanns de mierks, dass de op engem doudege Päerd sëtz, da klamm erof.“

Fir déi Enseignantë war d'Zäit räif fir erofzeklappen a fir definitiv aner Weeër an der Schoul ze goen. Ech denken do un déi fënnéif Écoles en mouvement. Ech weess net, ob et vill Gemengen am Land gëtt, wou net deen eier oder aneren Deel vun enger Reform entaméiert ginn ass. Och a menger Gemeng - nach e puer Deeg dierf ech soen: meng Gemeng - ass e Projet d'école duerchgezu ginn, an zwar „Eng Schoul fir se all, eng Schoul fir d'Liewen“, mat enger extrem engagierter Équipe, mat de Schwéierpunkten: Integratioun (vivre ensemble), intensiv Elterekollaboratioun a Lëtzebuurger Sprooch.

Här President, ech hunn duerch d'Buch gebliedert „Treibhäuser der Zukunft“ vum Reinhard Kahl, mam Ënnertitel: „Wie Schulen in Deutschland gelingen“. Ech géif soen,

dass dat, wat do beschriwwen ass, dat ass, wat mer mat engem engagéierte Personal, mat Hëllef vun allen Instanzen, och an eiser Lëtzebuurger Schoul fäerdeg wäerte bréngen. An et deet mir leed, dass de Mëtten esou viles ausernegehallt ginn ass.

Et geet net nëmmen ëm d'Strukturen. Et geet fir d'éischt emol ëm d'Kand. Mä da kommt, mir kucken emol: Wat kënnen mer him gi mat der Schoulreform? Am neie Schoulgesetz kritt d'Schoul jo méi eng grouss Autonomie, wat e grouss Plus ass. An d'Kand ass net méi Lebrojekt, mä Lehrsubjekt.

Et ass eng Schoul, wou den Enseignant sech zréckhält, wou hien hëllef, wou hie guidéiert, wou hie beréit, wou hie motivéiert, wou hien encouragéiert. Et ass eng Schoul, wou déi Staark gefuerdert an déi Schwaach geförderet ginn. Et ass eng Schoul, wou dat zielt, wat d'Kand fäerdeg bréngt. Et ass eng Schoul, wou d'Kanner Erfolgerliefnisser hunn, nom Motto: „Wer die Stärken stärkt, schwächt die Schwächen.“ An et ass eng Schoul, wou den Unterrecht de Capacitéiten, de Kompetenzen an dem Rhythmus ganz besonnesch vum Kand ugepasst ass, an net ëmgedréint.

Et ass eng Schoul, wou déi Kleng vun de Grouss léieren. Et ass eng Schoul, wou déi Staark deene Schwaachen hëllefen. Et ass eng Schoul, wou d'Kanner virwëtze gemaach ginn, wou d'Kanner Loscht op Leeschtung kréien. Et ass eng Schoul, wou d'Kanner gären an d'Schoul ginn.

Ech brauch net méi ze widderhuelen, wat den Här Mehlen gesot huet vun der PEARL-Etüd. Effektiv ware mer d'Schlusslicht do, wann et drëm gaangen ass ze bewäerten, wéi gär datt d'Kanner an d'Schoul ginn oder wéi d'Klima an der Schoul ass. Mä wann een d'Gesetz ëmsetzt, esou wéi den Esprit vum Gesetz an och d'Philosophie vum Gesetz ass, da kënnt dat doten. Mir mussen et just méiglech maachen.

Et ass awer och eng Schoul, wou d'Kanner u sech gleewen, wou d'Kanner an hirem Selbstwäertgefill gestärkt musse ginn. Et ass eng Schoul, wou de Kanner hir Wuerzele gefestegt ginn a wou hir Fililleke flugsécher gemaach ginn. Dat ass d'Schoul vu muer. Dës Gesetz gëtt d'Méiglechkeet derzou.

E Wuert zum Encadrement périscolaire. Här President, am Ausland sinn déi performantst Schoule Ganzdagsschoulen. Elo wëll ech awer net soen, dass dee Modell fir Lëtzebuerg zielt. Et sinn och nëmmen eenzel Schoulen, deenen dat esou gelongen ass.

Mä trotzdeem, d'Ganzdagsschoul ass awer en Thema. Ech wëll awer och soe wuerfir. Ech mengen net, dass d'Fro ass: Sinn ech derfir oder sinn ech dergéint? Oder dulden ech se? Et kann ee begrënnen, woufir dass se noutwendeg ass; net verallgemengert, mä do wou de Besoin ass.

Fréier hat d'Gesellschaft dräi Pilieren. Dat war d'Famill, et war d'Kierch an et war d'Schoul. Mir wëssen, dass haut d'Famill fragiliséiert ass an d'Kierch haut en anere Stellwäert huet. A wat bleift dann nach? Da bleift nach d'Schoul. An déi ass do iwwerfuerdert.

Da mussen aner Strukturen hier fir den Encadrement vun de Kanner ze garantéieren, well d'Koppel vum 21. Jorhonnert geet schaffen. Si kommen aus allen Äerdeeeler op Lëtzebuerg, hu keng Famill hei, déi se kéinten am Encadrement vun de Kanner ënnerstëtzen. Mä da muss d'Politik dat dote méiglech maachen.

D'CSV begréisst an deem Gesetz d'Zesummenaarbecht mat der Schoul, mat de Structures d'accueil a mat de Gemengen. Et gëtt eng gewalteg Aarbecht fir d'Gemengen, mä et ass d'Méi wäert. Well soss, wann den Encadrement net stëmmt, brénge mer dat, wat ech virdrun opgezielt hunn, och net fäerdeg.

Ech géif wëllen e Wuert zur Medienerziung an der Schoul soen. Ech wëll awer och nach de President félicitéiere fir seng Standhaftegkeet an all deene Sitzungen an och fir säi Rapport a fir säin engagéierte Virtrag. Am Artikel 7 „Les objectifs de l'enseignement fondamental“ gëtt jo gesot: «L'éducation aux médias est intégrée dans les différents domaines.» Ech wollt do derzou eppes soen.

D'Schoul vu muer ass och eng Schoul wou d'Medienerziung vun eminenter Wichtigkeet ass. Déi nei Technologie kënnen e Sege sinn, si kënnen awer och e Fluch sinn. Et ass un der Schoul fir derzou bäzedoen, datt et fir Kanner e Segen ass an e Sege bleift.

D'Neurobiologie si sech net eens. Déi eng warnen a behaapten, d'Kand géif an eng virtuell Welt andauchen, et géif an de Sog vun enger virtueller Welt geroden an hätt

kee Bezuch méi zur realer Welt an dat wär schiedlech. Anerer, déi soe bei ganz jonke Kanner kéinte sech emotional Kompetenzen och duerch indirekt Erfahrungen entwéckelen.

Mä Medien an hir Inhalter sinn net per se geféierlech, mä ausgedehnten TV-Konsum a Computerbetätigung verännert awer bei de Kanner hir Perception, verännert och hiert Raum- an hiert Zäitgefill an hir Gefills-welt.

D'Mediepedagoge roden, déi ausserschoulesch Medienerfahrung vum de Kanner an den Unterrecht ze integréieren. D'Medie solle genotzt gi fir d'Verbesserung vum „Lehren“ a vum „Lernen“. Si sinn Instrumenter déi kënnen hëllefen d'Wëssen opzebauen, ze verdéiwen an och ze assimiléieren.

Onbedéngt hei ass d'Zesummenaarbecht mat den Elteren ze sichen. Fir mediekompetent Bierger a Biergerinnen ze maachen, soll fréi mat der Medienerzéiung ugefaange ginn. An England an an der Schwäiz gehéieren d'Kommunikationskompetenzen an d'Fäegkeeten, déi sech op d'Informationstechnologë bezéien, zu de Schlësselqualifikatiounen.

D'Europaparlament, d'UNESCO, d'Europäesch Kommissioun, den Europarot: alleguerte fuerdere se, datt d'Mediepedagogik hir fest Plaz an der Schoul kritt. Si fuerderen des Weideren d'Ausbildung an d'Weiderbildung vu Léierpersounen, och vum Personnel éducatif.

Menges Wëssens gëtt awer op der Uni Lëtzebuerg d'Mediepedagogik net studéiert. Wat et awer gëtt, kritt een am SCRIPT, am Internetportal „my school“ an an der Association „Blickwechsel“; do kritt ee mediendidaktesch a mediepedagogesch Material, wat den Enseignanten zur Verfügung gestallt gëtt. Awer, Här President, dat geet net duer. Hei ass nach en Terrain dee ka beackert ginn.

E Wuert zum Wäerteunterricht. Gefuерт gëtt d'Abolitioun vum Reliounsunterricht an der Schoul. Et gëtt gesot eis Gesellschaft wier net homogen, si wier multikulturell, si wier multikonfessionell. Dat mag jo alles stëmmen, mä déi meescht Bierger, déi op Lëtzebuerg kommen, sinn EU-Bierger, a vill kommen der och aus dem südlechen Deel. Fir ze denken, dass multikonfessionell soll bedeuten, dass honnert verschidde Reliounen sollen hei sinn, dat entsprécht net der Realitéit.

Dann awer gëtt der Kierch d'Mëttelalter ëmmer erëm ëm d'Ouere gehäit a se kritt hir Irreeër, déi tatsächlech begaange gi sinn, virgeworf. Mä, Här President, ech froe mech awer dat heiten: Wat huet Däitschland mat Lëtzebuerg am Zweete Weltkrich gemaach? Wann déi däitsch Politiker op Lëtzebuerg kommen, geheie mer hinnen dann hir Gräueltaten vum deemools haut nach vir? Mä just well se dat gemaach hunn, komme se mam Message: Haut ass et anescht. Haut si mer Partner an haut hu mer e gemeinsame Zil.

Firwat maache mer dat net och mat der Kierch? Den Zweete Weltkrich ass méi no wéi d'Mëttelalter. An der Broschür „Werteunterricht, Religion, Ethik“ an den öffentleche Schoulen an der EU, do liese mer, dass an 23 vu 27 Länner Reliounsunterricht an Ethikunterricht ugebuede gëtt. Gewëss, et ass net nëmme kathouleschen; awer ëmmerhin. Ech schwätzen och net nëmme vum Kathouleschen. Ech schwätze vum Reliéisen.

D'Ëmfroe bei den Elteren hunn eng kloer Sprooch geschwat. Am Primaire sinn 81% fir de Reliounsunterricht; 19% fir d'Éducation morale et sociale. Dat musse mer zur Kenntnis huelen.

Déi fréier Ostblocklänner hate jo gewëss Zäit fir de «Fait religieux» auszeradéieren - Wat geschitt awer? Och do gëtt de Reliounsunterricht erëm ageféiert.

Frankräich, wou d'Trennung vu Kierch a Stat besteet, ass amgaang demi-tour ze maachen, weinstens deelweis. Virun zwee Joer huet de fréiere Kulturminister Jacques Lang eng Deklaratioun an deem Sënn gemaach.

Här President, den Ethikunterricht ass e Wëssen, dat op de Mënscherechter berout. D'Relioun berout och op de Mënscherechter, mat enger vertikaler Dimensioun. Wat heescht Relioun? Et kënn vum „religere“: ubannen un e Fundament. Wann dat fir déi eng Leit déi vertikal Dimensioun sollt sinn; an enger Demokratie muss een dat dach respektéieren.

Elo virun enger Stonn huet de Barack Obama den Eed an Amerika ofgeluecht, net op d'Mënscherechtskonventioun, mä op d'Bibel.

An d'Jugend, déi stellt ganz vill Froen, nom Sënn vum Liewen, d'Fro vum Liewen nom Doud. Déi Jugendlech gi konfrontéiert mat

de Grenzberäicher vum Liewen. Si stelle pertinent Froen am Beräich vum Irrationalen, Paranormalen an och vum Okkulten. Dat sinn oft reliéis Froen. Loosse mer se eleng mat hire Froen, mat hiren Zweifel a mat hiren Ängschten? Mir brauchen eng sachlech an eng kompetent Aart a Weis fir mat der Reliounsfro ëmzegoen.

Et gëtt e russesch Spréchwuert, dat seet: „Gott sei Dank, Gott existiert nicht. Wenn aber, was Gott verhüten möge, Gott doch existiert?“ Vum François Mitterrand gëtt Folgendes gesot. Kuerz viru sengem Doud gouf hie vum Franz-Olivier Giesbert interviewt. Ech mengen, et ass e franséische Journalist an Auteur. An de Giesbert huet hie gefrot: „Monsieur le Président, Dir, deen athée sidd, wann nom Doud sech sollt erausstellen, datt et Gott awer gëtt, wat sot Dir dann?“ Dunn huet hie geäntwert: «Enfin je saurai.» An deen „enfin“ do, Här President, dat wëllt einfach soen, datt hie sech e Liewe laang mat der Gottesfro auserneege-sat huet an dass en e Liewe laang gesicht huet. Siche mer net all?

Loosse mer dach den Elteren d'Chance vum fräie Choix. Mir müssen net eise jüdesch-chrëschtliche Héritage iwwer Bord werfen. Et kënn vläicht den Dag wou et eis géif leeddoen. Dat wëllt net soen, dass mer beim Wäerteunterricht, esou wéi d'Françoise Hetto an och nach aner Kolleegen et gefrot hunn, eng Evaluatioun vum Reliounsunterricht maachen. Et war mer wichteg dat doten ze soen.

Här President, iwwer villes ginn ech ewech, mä nach dat heiten zum Schluss. D'Schoul vu mar gëtt eng Schoul wou den Enseignant méi muss schaffen, wou en anescht muss schaffen. Et ass eng Schoul wou e méi Responsabilitéite kritt. Et ass och eng Schoul, wou e méi demüteg, wou e konsensfäeg, diskussionsfreedeg muss sinn a wou e bereet muss sinn, sech a Fro ze stellen.

Et ass eng Schoul wou d'Enseignantë mussen déi al Denkautobunne verlossen an den Deuil maache vum deem, wat se e Liewe laang gemaach hunn, a vum deem se och geduecht hunn, datt se et gutt gemaach hunn. Mä et ass awer och en Enseignant, deen encouragéiert a gestäipt muss ginn.

A mir deet et leed, dass mer de Mëtten d'Barrière vun de Parteien net konnten iwwersprangen. Ech froe mech: Déi, déi de Mëtteg virum Schiirm souzen an déi hei d'Diskussioun nogelauschtert hunn, mengt Der, dass déi bereet wieren, wou esou villes auserneegehol ginn ass, fir de September prett ze sinn a fir ze soen: „Yes we can.“ Ech zweiwelen drun. Et géif mer leed doen.

Mä op alle Fall réusséiert se nëmme, wann deen dote Pari eis geléngt. An, Madame Minister, ech wollt lech soen: «Le succès n'est pas quelque chose qu'il faille attendre. Il faut le rendre possible.» Dat stoung an enger Préface vun engem Kachbuch.

(Hilarité)

An Dir krut elo déi schwéier Missioun, dee Succès do possibel ze maachen. Ech wënschen lech do derbäi „bonne chance“.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, dat heiten ass déi leschte Kéier wou ech d'Wuert kann hei op der Chambertribün ergräifen. Ech si frou an houfreg bei der Reform vum Schoulgesetz derbäi gewiescht ze sinn, well méi e schéinen Ofschloss vu menger kuerzer parlamentarescher Aarbecht hätt ech mer net kënnen wënschen.

Mäi Grousspapp, Schoulmeeschter, war beim 1912er Gesetz derbäi. Mä Papp, Schoulmeeschter, huet derfir gesuergt, datt ech Léierin gi sinn. Meng Duechter, Léierin, wollt net um doudege Pærd sëtzebleiwen an ass erfrogekomm an versicht am Journalissem säi Gléck, mä mat engem Häerz, wat der Schoul ëmmer verbonne wäert bleiwen.

Et war fir mech eng Eier hei kënnen ze siégieren. Hei schléit de Bols vun der institutioneller Demokratie. Ech ginn elo zréck bei d'Foussvolleke an d'Basisdemokratie, awer net ouni den onageschränkten Accord vun der CSV-Fraktioun zu deem Gesetz ze ginn.

Ech soen lech Merci.

» **Plusieurs voix.** - Très bien!

(Applaudissements)

» **M. le Président.** - Ech soen der Madame Marie-Thérèse Gantenbein e ganz grouse Merci fir hir lescht Interventioun. Elo kritt dann d'Madame Unterrechtsministerin Mady Delvaux d'Wuert.

» **Mme Mady Delvaux-Stehres, Ministre de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle.** - Här President,

Dir Dammen an Dir Hären, erlaabt mer fir d'éischt dem Rapporteur, dem Jos Scheuer Merci ze soe fir säi Rapport, dee mëndlechen an dee schrëftlechen, fir seng Gedold mat mir an der Kommissioun. Mä erlaabt mer awer och extra dem Marie-Thérèse Gantenbein Merci ze soen. Merci fir déi onermiddlech Ënnerstëtzung, déi ech bei lech ëmmer fonnt hunn. Ech war frou, dass Der derbäi waart an ech wäert lech vermessen.

Dir Dammen an Dir Hären, ech sinn och frou, dass déi Gesetzer gestëmmt ginn. Ech si frou, dass mer et gepackt hunn déi véier Gesetzer zesumme fir de Vote an d'Parlament ze bréngen. Duerfir wëll ech der Chamber Merci soen, dem Conseil d'État, menge Kolleegen an der Regierung, besonnesch dem Minister Wiseler a senge Collaborateuren, an deene ville Mataarbechter, deene ville Leit um Terrain, Schoulmeeschteren, Proffen - de Proffen net, Pardon; bei deem Gesetz net -, awer Inspektoren, Elteren, mat deenen zesumme geschafft gëtt, fir dass mer dat hei géife packen.

Dat Gesetz iwwert d'Organisatioun vum der École fondamentale setzt jo de Kader, an deem d'Schoul sech kann, soll entwéckelen, esou wéi mer dat erwaarden. A mir erwaarde vill vun der Schoul. An Dir erlaabt mer déi dräi op Franséisch ze soen. Mir hätte gär, dass d'Schoul soll „instruire, socialiser et qualifier“.

Zu deem Éischten, instruire: Ëmmer nach sinn d'Kanner an d'Schoul gaange fir eppes ze léieren. All Generatioun huet sech Gedanke gemaach, wat se där nächster Generatioun géif mat op de Wee ginn, fir dass se kéinten am Liewe bestoen, an och haut geet een an d'Schoul fir ze léieren.

Wéi d'Schoulgesetz vum 1912 gestëmmt ginn ass, huet d'Diskussioun dorëms gedréint: 1. Wéi bréngt mer et fäerdeg, dass d'Leit hir Kanner an d'Schoul schécken? Fir déi, déi keng Loscht hate se ze schécken. 2. Wéi maache mer déi Moderniséierung vun deem Land, vun enger Landwirtschaft zu enger Industrieökonomie? Ech wëll drun erënneren, deemools och war et eng demokratesch Suerg, well d'allgemengt Wahlrecht ass agefouert ginn a Lëtzebuerg huet eng Populatioun gebraucht, déi méi qualifiziert war.

Haut brauche mer eis d'Fro vun der Schoulpflicht net méi ze stellen, vun der Obligation scolaire. Allerdéngs geet haut den Défi drëm: Wéi bréngt mer et fäerdeg all Kand, wat zu Lëtzebuerg an d'Schoul geet, esou héich wéi méiglech kompetent ze maachen?

Well mer wëssen, dass een an der Primärschoul haut - fréier war ee jo fäerdeg ausgebild oder, loosse mer soen, déi meescht Leit ware fäerdeg ausgebild wa se aus der Primärschoul erauskomm sinn; haut ass dat net méi de Fall.

Mir wëssen och, dass een an der Initialausbildung net méi alles ka léieren. A mir wëssen, dass d'Wësse sech esou séier multiplizéiert, dass een am Fong muss säi Liewe laang léieren. Et geet also drëm: Wéi bréngt mer et fäerdeg sécherzestellen, dass déi Kanner, déi duerch d'Lëtzebuerger Schoul ginn, déi Basiskompetenzen hunn, déi hinnen et erlaven um liewenslaange Léieren deelzehuelen?

An dofir zielt esou vill wéi d'Wëssen d'Kompetenz, dat heescht wëssen, kënnen a wëhlen.

Et geet net duer theoretesch kënnen ze rechnen. Et muss een och wëssen: Firwat rechnen ech et? Wéi eng Operatioun setzen ech an? Wéi kann ech mä Wëssen uwenden? An et muss een eng Haltung hunn, déi een habiliteiert, déi ee motiveiert fir wëllen ze léieren an dat Wëssen och unzewenden.

Déi zweet Missioun vum der Schoul ass sozialiséieren. Mir waren zu Lëtzebuerg ëmmer ganz stolz, dass eis öffentlech Schoul et fäerdeg bruecht huet, d'Kanner vun all Milieu zesummen an der öffentlecher Schoul ze scolariséieren. Mir hunn dat ëmmer als e grousst Argument vun der Integratioun vun alle Leit hei zu Lëtzebuerg duergestallt.

Haut, géif ech soen, wär déi Missioun nach méi wichteg. Well et ginn ëmmer manner Plazen, wou d'Kanner sech soss kënnen zesumme-fannen. Geschwënn ass d'Schoul déi eenzeg Plaz - d'Schoul an déi përiscolaire Aktivitéiten -, wou d'Kanner sech zesumme-fannen, wou se sech kënnen kenne léieren.

An zweetens ginn et ëmmer méi Eenzelkanner an eiser Gesellschaft an et ass also wichteg, dass och an der Schoul déi sozial Kompetenzen déi sinn: Wéi liewen ech an engem Grupp? Wéi ginn ech ëm mat Kritik? Wéi kann ech meng Meenung soen ouni direkt aggressiv ze sinn? Dass déi an der Schoul och gepflegt ginn.

Ech wëll dobäi direkt soen, d'Schoul kann net alles. Dat ass net eleng d'Missioun vun der Schoul. Mä d'Schoul ass e wichteg Instrument derfir.

Déi drëtt Missioun vum der Schoul: qualifizéieren. Fréier - an duerfir hat ech e bësse reagéiert wéi gesot ginn ass, fréier konnte se méi - hu mer e kleng Prozentsaz vu Leit gebraucht, déi héich ausgebild waren. An haut wësse mer, dass ee Jonken, deen ouni Qualifikatioun oder mat enger niddereger Qualifikatioun an d'Liewe geet, weineg Chancen huet fir um Aarbechtsmaart iwwerhaapt ënnerzekommen.

Mir wëssen, dass déi jonk Leit an der Konkurrenz si mat Jonken aus allen anere Länner. Duerfir musse mer eis beméie jiddweren hei zu Lëtzebuerg esou héich wéi méiglech ze qualifizéieren. Déi Gutt nach besser, déi Mëttel gutt an déi, déi schlecht qualifiziert sinn oder net qualifiziert sinn, op een Niveau ze bréngen, deen hinnen et erlaabt sech am Liewen ze behaapten; och - an dat ass mer wichteg - wann ee muss méi Zäit opwende fir déi Schüler zu där Qualifikatioun ze bréngen. Et geet net drëm se ze qualifizéieren, ouni dass se Kompetenzen hunn, mä et geet drëm déi Zäit ze fanne fir se kompetent ze maachen.

Ech mengen ech brauch heibannen net ze soe wéi wichteg dass dat ass. Fir jiddweren Eenzelnen ass et en Drama, wann e mat 18 Joer an d'Liewen erausgelooss gëtt an e kritt gesot: Du kanns näischt an Du bass fir näischt gutt an Du gëss net gebraucht.

Dat ass dramatesch, mä ech menge fir eis Gesellschaft ass et dramatesch, wa mer all Joer Honnerte vu jonke Leit esou an d'Liewe loossen. Mir waren ëmmer stolz op eise soziale Fridden a mir hunn eis ëmmer beméit fir deen ze halen.

Ech denken, dass hei dee wichtigsten Usaz ass fir jiddwerengem eng Perspektiv ze ginn a jiddwerengem ze soen: Du bass wichteg an hei an deem Land gëss De gebraucht.

Natierlech ass et net d'École fondamentale, et ass net d'Spillschoul an d'Primärschoul déi d'Qualifikatioun garantéiert. Well all Schüler gi jo no der Primärschoul an eng weiterféierend Schoul. Mä, och dat wësse mer aus den Erkenntnisser vun der Recherche, et sinn déi éischt Joren, déi déi Wichtegst sinn an déi déterminéieren, ob ee Succès a senger Carrière scolaire an domat a sengem Liewe kritt oder net.

D'Motivatioun, dass ee sech selwer gleeft an dass ee Strategien entwéckelt fir ze léieren, dass ee léiert léieren, dat alles décidéiert sech ganz fréi an der Schoul oder loosse mer soen, wann een net e gudde Start huet, da kascht et immens vill Méi an Zäit fir dat ze ratrapéieren.

Dofir wëll ech hei soen, fir mech sinn déi éischt Joren an der Schoul déi determinant a mir mussen alles drusetze fir de Kanner dee beschtméigleche Start an hir Schoulcarrière an an hir Liewenscarrière ze ginn. Dofir ass et wichteg sech ëm all Kand ze këmmern, déi Gutt ze fördern - och dat geschitt vläicht net oft genuch - an déi Schwaach esou ze stäipen, dass se weiderkommen.

Dat heescht fir all déi Leit, déi an der Schoul intervenéieren - an dat ass net einfach -, op all Kand kucken, diagnostizéieren wann eppes net klappt, hëllefen, fir dass et klappt, an haaptsächlech sech ëmmer erëm soen, jiddwereen ass lernfäeg.

Et ass net esou, dass een no engem oder zwee Joer an der Schoul scho condamnéiert ass, dass een net méi kéint zum Succès an der Schoul kommen.

Ech mengen dat sinn déi Haaptmessages an deem Kader wou d'Schoulgesetz sech placéiert an do ginn natierlech Instrumenter an deem Gesetz beschriwwen. Ech wëll net op se alleguer agoen, well meng Virriedner hunn hei, mengen ech, all Aspekt vum Gesetz analyséiert, auserneegehol, déi eng gelueft an déi aner kritiséiert, mä ech géif gären e puer wichteg Elementer vum Gesetz eraushuelen.

Dat éischt ass en differenzéierten a kompetenzorientierten Unterrecht dee mer gär hätten. Ech hunn dat an der Introduktioun erkläert. Fir dat ze erméiglechen, gëtt d'Schoul a Cyclen agedeele.

An zwar wëlle mer och drop hiweisen, dass et déi éischt Jore sinn, dat heescht d'Spillschoul ass immens wichteg. Dat heescht net, dass d'Kanner do sollen negativ gestrooft ginn. Mä dat heescht, dass ee soll opmierksam sinn a kucken, wéi entwéckelt d'Kand seng Kompetenzen, wou kënne mer him hëllefen, wann ee mierkt, dass ee Problem géif bestoen. Dat sinn also de Cycle vum Préscolaire an dräi Cyclé vum Primaire.

Just ee Wuert zu de Cyclen. Cyclen heescht, dass een Ziler, wou ee mat de Schüler wëllt hikommen, op zwee Joer fixéiert amplaz op ee Joer. Kompetenzorientéiert heescht och, dass een eigentlech net méi de Programm kuckt. Dat heescht net, wat muss den Enseignant maachen, mä wat muss d'Kand kënnen. Wat e Perspektive-wiessel ass an oft schwéier ass fir den Enseignant.

Wa mer soen, op zwee Joer ginn d'Ziler definéiert, dann heescht dat natierlech net, dass ee soll zwee Joer waarden an da kucken a soen: „Oh là là, Pech, elo huet dat Kand dat Zil net erreecht.“ Et geet drëm fir esou fréi wéi méiglech ze kucken, wou ass d'Schwieregkeet, a fir sech da mam Kand déi Zäit ze huelen; well et huet kee Wäert am Programm weiderzefuere wann en d'Basis net huet, wann en net kann op dat opbauen, wat e virdu soll geléiert hunn.

Dat ass also, wëll ech soen, eng Ëmstellung an der Zäit. Et ass awer och eng Ëmstellung an der Aarbecht vun den Enseignanten. Well dat heescht jo ganz kloer, ech kann net méi soen, elo maachen ech mat der ganzer Klass eng Prüfung iwwert d'Säit 35 oder iwwert d'Table de multiplication bis 100, an deem, deem dat net kann, da fueren ech mam Programm weider. Neen. Ech muss da sécherstellen, dass jiddwereen an deem Zyklus op dat Zil kënnt, an dat ass eng grouss Erausforderung, géif ech soen, fir d'Schoul.

Dat zweet wichtegt Element ass d'Équipe. E Kand huet a senger Schoulcarrière net nëmmen ee Schoulmeeschter, wéi dat vläicht op de Landgemengen nach laang de Fall war, jiddefalls wéi d'Schoulegesetz gestëmmt ginn ass, mä haut si vill spezialiséiert Berufler, well mer jo och vill méi wëssen iwwert d'Entwécklung an d'Kannerpsychologie. Et sinn also vill Intervenanten an der Schoul an duerfir muss mer sécherstellen, dass déi Leit, déi sech ronderëm e Kand bewegen, sech och concertéieren, well fir e Kand gëtt d'Auer net op null gestallt wann et vun engem Enseignant bei deem anere kënnt. Et muss eng Kontinuitéit sinn an duerfir ass déi Concertatioun zwëschent Équipe wichteg, zwëschent deene Leit, déi sech ëm déiselwecht Kanner këmmen, fir d'Kohärenz an der Prise en charge vun de Kanner ze garantéieren.

Duerfir ass déi nei Definéierung vun der Tâche vun de Schoulmeeschteren a vun de Léierinnen, déi jo méi Zäit mussen opbrénge fir déi Concertatioun ze maachen, natierlech ee wichtegt Element vun dëser Reform.

Dat drëtt wichtegt Element ass d'Partenariat mat den Elteren. Och do wësse mer aus den Erkenntnisser, dass, wa keng gutt Relation besteet zwëschen der Schoul an den Elteren, déi, déi drënner leiden, d'Kanner sinn. Et ass also immens wichteg e Partenariat mat den Elteren opzebauen. Partenariat heescht net Bevormundung. An dat heescht och net, dass een den Elteren Aufgabe gëtt, déi net an der Schoul gemaach gi sinn. Mä Partenariat heescht, dass en Échange stattfindt. Natierlech spilt d'Partenariat op zwee Niveaue: deem individuellen an deem institutionellen. Duerfir si jo déi verschidden Instanze virgesinn.

Dat véiert wichtegt Element, dat ass d'Équipe multiprofessionnelle. Vun där ass vill geschwat ginn; déi spezialiséiert Berufler, déi sech entwéckelt hunn. Mir hätte gär, dass déi méi no bei d'Schoul ginn.

Ech dierf ee Wuert e bësse méi laang do-robber agoen, well hei e puermol dorobber intervenéiert ginn ass. D'Reorganisatioun soll doranner bestoen, dass déi Leit, déi elo am SREA an am Service de guidance sinn - also an de Services ambulatoires an an de Services de consultation; net déi, déi an den Institutioune sinn -, dass déi Servicer nei organiséiert ginn an dass se regional opgedeelt ginn. An dass all Inspekter weess

mat wéi enge Leit dass en ze dinn huet, fir dass déi méi no an der Schoul kënnen age-sat ginn.

D'Zil, wat ech mer ka virstellen, ass à moyen terme hoffentlech, dass mer déi Équipes natierlech mussen étofféieren. Ideal wär et, wa mer bei all Schoul déi néideg Leit derbäi hätten, fir déi Prise en charge kënnen ze garantéieren. Mä ech mengen, mir fänken emol domadder un ze identifizéieren, wéi eng Ressourcë sinn zur Verfügung fir eben d'Interventounen: e Professer vu Logopedie, ee Psychomotoriker, Éducateuren; also déi Leit déi kënnen intervenéieren, dass se um Niveau vun der Schoul intervenéieren.

Dat ass och fir mech d'Konditioun, oder loosse mer soen d'Begleedung vun der Integratioun vun deene Kanner, déi speziell Besoinen hunn. D'Kanner mat Handicap, mä awer och Kanner, déi soss Opmierksamkeitsdefiziter hunn oder aner Schwierigkeeten hunn.

Mir hätte jo gär, dass all Kanner kënnen an d'Lëtzebuerger öffentlech École fondamentale goen. Dat implizéiert natierlech, dass déi Moyenen zur Verfügung stinn, fir dass déi Kanner kënnen och en charge geholl ginn. An dass de Schoulmeeschter an d'Léierin net seet: Majo, muss ech dann déi ganz Laascht do droen?

Wichteg ass et mer och an deem Kontext ze soen, dass déi Décisioun, ob ee wëllt e Kand an d'„normal“ Schoul integréieren oder an eng Spezialschoul ginn, ëmmer bei den Eltere bleift. Och nom Vote vun dësem Gesetz.

Dann ass dee fënnefte Punkt, mengen ech, e wichtegt Element, wou ech ee Moment drop agoe wëll: Dat ass d'Gestioun vun der Schoul. Fir dass ka geschafft ginn an enger Schoul a fir dass d'Kanner kënne léieren an dass se mat Succès léieren, brauch een e gutt Schoukklima. Mir wëssen, dass mer dorun ze schaffen hunn. Net an alle Schoulen, mä a verschiddene Schoulen. A fir dass d'Schoukklima gutt ass, ass dat Éischt emol, dass d'Gestioun vun der Schoul fonctionnéiert.

Ech wollt eng Kéier kuerz opzielen, wéi dat dann elo ass. Éischtens muss eng Schoul definéiert sinn. Eng Schoul ass net einfach e Gebai. Eng Schoul ass éischstens all déi Leit, déi dozou gehéieren. Am Prinzip muss eng Schoul all Cyclen offréieren, well et jo ëm d'Kohärenz vun der Prise en charge geet. Et kann net sinn, dass déi aus dem zweete Cycle herno soen, déi am éischte Cycle hunn alles falsch gemaach an duerfir geet et net. Also, et ass eng Kohärenz vun deem Ganzen. D'Schoul ass definéiert.

All Schoul muss sech da Strukture ginn. Et muss en Elterecomité an de Comité vun den Enseignanten do sinn, fir dass déi Partnerschaft kann organiséiert ginn. An deene Gemengen, wou méi Schoule sinn, ass jo dann nach doriwwer um Niveau vun der Gemeng d'Schoulkommissioun, déi weider Responsabilitéit och huet. An da gëtt et an der Schoul e Comité vun den Enseignanten, wou e President ëmmer muss sinn an op d'mannst zwee aner Memberen. An iwwer hinnen alleguerten ass den Inspekter, dee jo de Chef hiérarchique ass vun all de Schoulmeeschteren an de Léierinnen an dee Weisungsbefugnis huet iwwer all déi aner Intervenanten an der Schoul.

Da gëtt gesot, ech mengen, dat war jo de Mëtteg ugeschwat ginn - ech hu mech gefrot, déi Leit, déi net fir dat Gesetz sinn, wat se als Argument fonnt hätten, wann elo net dee Problem vun deem Shouldirekter do wär. Well dat ass jo elo d'Diskussioun: Shouldirekter? President? An ech sinn eigentlech erstaunt, dass gesot gëtt, also wann elo en Direkter do wär, da wäre mer sécher, dass alles géif fonctionnéieren. Also, wann dat esou einfach wär, ech weess net...

(Interruption)

Fillt Der Iech concernéiert, Här Adam? Fillt Der Iech elo ugeschwat?

» **M. Claude Adam (DÉI GRÉNG).** - Mä Dir sot dat einfach esou hei an d'Landschaft eran!

» **Mme Mady Delvaux-Stehres, Ministre de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle.** - Ma ech hunn dat awer héieren! Da waart Dir do dobaussen, wéi dat gesot ginn ass. Ech hu jo net gesot, Dir hätt dat gesot.

(Interruptions diverses)

» **Une voix.** - Ech mengen, et war ee vun der CSV.

» **M. le Président.** - Sou, elo huet ganz eleng d'Madame Delvaux hei d'Wuert!

» **Mme Mady Delvaux-Stehres, Ministre de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle.** - Ech wonnere mech iwwert déi Opreegung hei. Ech soe just, dass ech zimlech vill Departementer, Servicer, Schoule kennen, an ech kennen der och ganz vill mat Direkter, an ech kennen der mat Direkter, déi fonctionnéieren, an ech kennen der mat Direkter, déi net funktionnéieren. An ech wonnere mech hei just, dass Der sot, dass dat elo d'Saach ass.

Ech mengen nämlech, dass dat Wichtigst ass - an doriwwer freeën ech mech, dass et do en Accord gëtt -, dass mer an enger Schoul en Équipageeschtt hunn. Well dat ass fir d'Lëtzebuerger Schoul eppes Neies. An alle Schoulen, och an deene wou et en Direkter gëtt. En Enseignant ass traditionell, esou wéi mir - ech soen och: mir - ausgebilt gi sinn, ee Solitaire. Wann een a seng Klass geet, da mécht een d'Dier zou an dann ass een „seul maître après Dieu“ an där Schoul do. An ech mengen, dat Wichtigst ass, dass déi Conscience kënnt, dass ee muss, jiddwereen eenzel Verantwortung iwwerhuelen an zesummen d'Verantwortung droen. Duerfir ass d'Équipe wichteg.

Da sinn ech och nach der Meenung, dass ech keng Équipe kennen, déi sech net e Chef gëtt. Ech kenne keng. Alleguerten hu se e Chef. An déi, déi vu bausse kommen, mierke genau, wa se an e Grupp kommen, wou de Chef ass.

Elo stellt Dir dann d'Fro: Gëtt dee Chef gewielt oder gëtt e vun uewen imposéiert? Hei hu mer optéiert, dee gëtt gewielt. An deem huet Missiounen. Hie muss kucken, dass d'Schoul fonctionnéiert, Relatione mat den Autoritéiten a Relatione mat den Elteren; wat fir mech e wichtegt Element war an der Diskussioun, well ech ëmmer verstanen hunn, dass d'Elteren net frou wäeren, dass se keen Uspriechpartner hunn, wa se an eng Schoul kommen.

Et ass net normal wann een an eng Lëtzebuerger Primärschoul kënnt, dass een do als Uspriechpartner de Portier huet, wann een dohinner kënnt. Et ass richtig, dass do muss en Uspriechpartner sinn. An en ass zoustänneg fir d'Kollaboratioun mat der Agence qualité, wou ech nach drop zréckkommen. Dat heescht also fir d'Qualitéit vun der Schoul.

De President ass allerdéngs net de Chef hiérarchique. Domadder gëtt da gesot, jo, dann huet en deenen aneren näischt ze soen. Also ech wëll just hei meng perséinlech Meenung soen, firwat ech net dru gleeuwen, dass d'Asetze vun engem Direkter eis géif fundamental weiderhëllefen: well d'Schoul keng hierarchesch Struktur ass. Mir mussen all eenzelnen Enseignant responsabiliséieren. Hie muss Verantwortung iwwerhuelen. Well et ka jo net sinn an et geet jo net nëmmen drëm, dass en zur Zäit seng Dier zoumécht. Et geet jo drëm: Wat geschitt an der Klass? An do muss jiddweree seng Verantwortung iwwerhuelen.

Ech gleewen eigentlech nëmmen drun, dass ee Verantwortung iwwerhëlt, wann een och Vertraue kritt. An ech sinn iwwerzeegt, dass d'Équipe dat Déterminant ass fir d'Qualitéit vun der Schoul, well en Échange stattfindt zwëschent all deene Leit, déi an der Schoul intervenéieren. An ech wëll och soen, dass mir de Schoulmeeschteren an de Léierinnen ëmmer eng grouss Verantwortung ginn hunn. Mä eigentlech gëtt se nach méi grouss.

Well fir déi „Nei Schoul“ hu mer nei Strukturen diskutéiert an et sinn och nei Inhalter. Mir hunn an deene leschte Jore ganz vill op de Kompetenzen, den Inhalter vun der Schoul geschafft. Ech mengen, do sinn ech d'accord, duerfir brauch ee kee Gesetz. Mir maache jo de kompetenzorientéierten Unterrecht. Och op Septième ass en elo dëst Joer am Franséischen, am Däitschen, an der Mathematik, an der Éducation artistique, an de Sciencen agefouert ginn. Duerfir eleng brauch ee kee Gesetz.

Mä et ass e grouss Changement, well bis elo ass et jo esou, dass vun der Gesetzgebung hier de Ministère eigentlech alles zentraliséiert. De Ministère seet: Dir musst déi Bicher huelen an Dir musst dee Programm maachen, an dat an esou vill Stonnen an der Woch.

An Zukunft gëtt et esou, dass de Ministère, oder loosse mer soen de Gesetzgeber seet: Wat erwaarde mer? Wat hätte mer gär, dass de Schüler soll kënnen? An d'Schoul muss d'Verantwortung iwwerhuele fir ze soen: Wéi eng Moyennë setzen ech dann an? Wéi ee Material, wéi eng Methoden, fir zu deem Zil ze kommen? Dat gëtt also eng ganz grouss, vill méi grouss Autonomie vun der Schoul. Dat gëtt also vill méi eng grouss Verantwortung vun der Schoul.

Duerfir mengen ech, dass ee jiddwereen an der Schoul muss responsabiliséieren. Déi

Fräiheet, déi Autonomie, also dat Verzichten op deen zentraliséierte System, dee jo am Fong ganz vill kritiséiert ginn ass, deen eigentlech d'Leit och déresponsabiliséiert. Well da kann ech jo soen, ech hu jo alles gemaach wat de Ministère gesot huet. An d'Kanner sinn ze domm a si hate Pech. Wann een dat karikatural ausféiert.

Hei soe mer, mir hätte gär, dass d'Kanner dat Zil sollen erreechen, an Dir setzt d'Moyenen an, fir dohinner ze kommen. An dat ass eng kollektiv Verantwortung vun der Équipe, an déi Fräiheet geet natierlech zesumme mat der Evaluatioun, mat engem System vu Monitoring.

Well fir déi Objektivier ze erreeche muss d'Schoul éischstens e Feedback kréien, fir ze kucken: Ass dat dann och esou? Hu se d'Ziler erreecht? Duerfir muss mer jo Late setzen, wann ech dat esou dierf soen. Dat ass jo d'Suerg vun eis alleguerten, dass mer d'Qualitéit am Land gearhéieren, net an der eenzelner Schoul, mä dass mer kënne soen: „Dir kënnt Aert Kand an all Schoul zu Lëtzebuerg berouegt schécken. Mir garantéieren Iech den Niveau vun der Qualitéit.“

Duerfir brauche mer e System vun Evaluatioun, deen zu engem groussen Deel op enger Auto-Evaluatioun baséiert. Well et ass wichteg, dass d'Enseignant sech domadder auserneeetzen, analyséiere wat d'Stärkten a wat d'Schwächen vun der Schoul sinn, an da kucke geziilt déi Prioritéiten ze setzen, déi fir hir Schoul wichteg sinn. Dat ass eng grouss Verantwortung. Dat ass och e grousst Vertrauen an d'Schoul an et ass eng riseg Erausforderung.

D'Organisatioun vun der Schoul, e Wuert dozou, déi bleift eng gedeelte Kompetenz zwëschent de Gemengen an dem Stat. D'Gemeenge sinn zoustänneg fir d'Infrastrukturen, wat eng net ze négligéierend Influenz op d'Schoulorganisatioun huet. Wann ech eng kleng Schoul hunn, muss ech aner Schoulorganisatioun hu wéi wann ech méi grouss Schoulen hunn. An dann ass se zoustänneg fir d'Verdeele vun de Kanner, fir de Contrôle vun der Obligation scolaire, fir d'Schoulkommissioun a fir d'Schoulorganisatioun.

De Stat ass zoustänneg fir d'Inhalter, fir de Contrôle, fir de Monitoring an, wat nei ass, ebe fir d'Affektatioun vun den Enseignanten, well mer do eng Nomination étatique ginn, déi zesumme mat engem System vu Contingents geet, deen och hei beschriwwen ginn ass a wou ech just wëll soen, dass et eis wichteg ass - d'Objektiv vun deem Contingent ass net fir ze spueren - ze kucke wéi mer déi Moyenen, déi mer hunn, esou gutt wéi méiglech an esou gerecht wéi méiglech am Land verdeele kënnen. Ech mengen dat ass jo jiddwer Deputéierte seng Suerg: Wéi kréien ech garantéiert, dass mer d'Ressources humaines, déi mer hunn, gerecht verdeelen?

D'Gesetz eleng ass natierlech keng Reform. Ech wëll awer soen, dass ech frou si wann déi Gesetzer gestëmmt sinn. Dann heescht et jo dat ëmsetzen, an do brauche mer d'Participatioun vun alleguer de Leit. Ech wëll Iech just kuerz soe wéi dat elo geplangt ass. Fir d'Rentrée 2009 soll also all Nomination duerch de Stat geschéien, awer d'Organisation scolaire, dat heescht déi Pläng wéi d'Klasse verdeelt ginn, déi fänkt jo elo gläich un, déi sollen d'Gemengen eigentlech nach no deem Schema maache wéi se et virdu gemaach hunn. Just wann d'Posten ausgeschriwwen ginn, gëtt d'Nomination da vum Ministère aus gemaach.

Dat zweet wat muss en place si fir d'Rentrée, also virun der grousser Vakanz, dat sinn d'Comitéën. Dat heescht, d'Wahle vun de Comitéën géif ech gär organiséieren zwëschen Ouschteren a Päischten. Dat heescht awer, dass mer vun de Gemenge bis dohinner mussen wësse wéi se hir Schoulen definéieren, well dat jo eng Attributioun vun der Schoul ass. D'Équipes pédagogiques solle spéitstens bei der Schoulorganisatioun en place sinn, an dat misste mer dëst Joer ronn kréie virun der Summeravakanz, also fir de 15. Juli misste mer all Plaze besat hunn.

Bei der Rentrée sollen dann all Schoulen, all Klasse mat Cyclé fonctionnéieren. Dat heescht net, dass do „team teaching“ gemaach gëtt, mä dat heescht einfach, dass - huele mer e Beispill vun enger Schoul, wou e fënneft an e sechst Schouljoer bis elo war, dee vum fënnefte geet weider an d'sechst, et kënnt jo en neien Titulaire deen eventuell dat fënneft kritt - déi sech da concertéiere mussen, sech zesummesetze fir sech ofzeschwätzen, fir sech iwwer Methoden, iwwer Inhalter fir pedagogesch Objektivier eens ze ginn. Dat ass déi minimal Form vun Equipe. Do ginn et Schoulen déi scho méi wäit sinn, mä de Minimum muss an all Schoul geschéien.

Alleguerten d'Schoule mussen sech efforcéiere fir mat Kompetenzen ze schaffen. A

wéi dat net zu Onrecht gesot ginn ass, ech zitëieren dann elo den Här Adam: „Wann ee kompetenzorientéiert schafft, muss ee jo d'Progrès vum Schüler dokumentéieren.“

Dat geet schwéier zesumme mat enger Benoutung op 60, well soss misst ech jo konsequenterweis an där éischter Prüfung null gi fir ze weisen, dass e sech verbessert huet, an dann zum Schluss vum Joer eventuell op 60 kommen.

Duerfir wëlle mer an deene klengen, also éischte Cycle an zweete Cycle, ouni Nummern elo bei der Rentrée schaffen. Mir kucken, dass an de Schoulen alleguerten - déi, déi am drëtten an am véierte Cycle sinn, déi loosse mer nach mat hiren alen Zensure weider grouss ginn - déi, déi elo nei am éischten an am zweete Cycle sinn, net méi déi traditionell Zensuren hunn, mä déi ginn ersat duerch e Bilan de compétences.

E Bilan, deen trimestriell den Eltere gewise gi muss. Dat ass wichteg, well dat implizéiert, dass een Échange ass mat den Elteren, fir hinnen ze erkläre wat dat ass. Dat heescht och, dass d'Elteren dann dee Bilan an d'Schoul siche komme fir kënnen doriw- wer ze diskutéieren.

D'Gesetz gesäit jo och e Bilan de fin de cycle vir, an ech mengen, dass dat en Effort wär, deen ee vun alle Cyclë kéint erwaarden, dass also niewent den traditionellen Zensuren op d'mannst ëmmer um Enn vum Cycle e Bilan gemaach gëtt, wou drasteet wat dat heescht, déi Punkten, déi do op der Zensur stinn. Wat heescht dat? Wéi ass eis Appréciatioun vun de Kompetenzen vun de Schüler? Dat, géife mer soen, misste mer an alle Schoule kënnen duerchsetzen.

Dat ass also de Plang vun elo bis d'Rentrée, wat alles muss gemaach ginn. Dat ass also e risegen Effort vu Weiterbildung, vun Informatioun, an duerfir sinn ech frou, dass déi Gesetzter elo gestëmmt ginn. Ech hätt jo léiwer gehat wann dat schonns hätt kënnen éischter gemaach ginn, mä ech mengen et ass awer e formidablen Défi deen ee kann ophuelen. Ech hätt net gär, dass e Ruck duerch d'Schoul geet. Ech hätt gär, dass d'Schoul sech a Bewegung setzt.

„Eis Schoul?, ech sinn iwwerzeegt dovun- ner, an ech revendiquéieren en différen- zéierten Unterrecht, dass ee soll all Kand huele wou et ass an et esou wäit brénge wéi ee kann an dru schaffe fir et héich ze brén- gen.

Ech revendiquéieren awer och déi Differen- zierung fir d'Enseignanten, fir d'Schoul- meeschteren a fir d'Léierinnen. Et gëtt der - wéi hei richteg gesot ginn ass - déi scho laang amgaange sinn op Projeten ze schaf- fen, sech mat Kompetenzen ze beschäfte- gen, sech domadder auserneenzesetzen, dorobber ze schaffen; déi kënne méi wäit goen. An déi, déi sech mussen erschaffen, deene solle mer awer och d'Chance gi fir sech domadder auserneenzesetzen an déi richteg Weiterbildung ze kréien, fir dass se mat Energie, mat Courage, mat Motivatioun a mat Élan dohinner ginn.

Domadder wollt ech lech alleguerte Merci soen.

Ech wëll kuerz op déi zwou, oder soll ech dat muer de Moie maachen? Ech mengen et sinn Amendementer déposéiert ginn, et ass eng Motioun. Ech kéint dat vläicht nach den Owend maachen.

Also ech hunn de ganze Mëtteg noge- lauschtert an ech hunn awer vill Konsens héieren, och wann dräi Parteien hei gesot hunn, si kéinten d'Gesetz net stëmmen. Ech kann dat alles novollzéien, firwat se dat maachen, mä ech hunn awer op ville Punkte Konsens fonnt: Kompetenzorientéiert Cy- cles, dass mer differenziéiert virgoe mus- sen, dass mer eis méi ëm d'Kanner këm- mere müssen, besser Strukturen an der Schoul, d'Équipen.

Et ass also esou, dass ech optimistes- ch si wat d'Zukunft vun der Lëtzebuerger Schoul ugeet. Ech fir mäin Deel mengen, dass mer no véier Joer Consultatioun, no villen Dis- kussiounen an ongezielte Kommissiounssit- zungen, wou mer och nach Suggestiounen vun den anere Parteien opgeholl hunn, um richtege Wee sinn. Et gëtt nach vill Aar- becht, pedagogesch an administrativ, an ech géif soen, mer müssen deem Gesetz eng Chance gi fir sech ze entwéckelen an ze entfalen.

Duerfir géif ech och soen, dass dat, wat am Här Berger senger Motioun gefrot gëtt, „à élaborer dans les meilleurs délais un projet de loi réformant l'inspection de l'enseigne- ment fondamental“, net gull wier. Ech men- gen net, dass een net soll doriwmer no- denke wat een um Inspektorat verbessere kéint, well et ass sécher, dass mer do nach Denkaarbecht maache müssen. D'Zesum- mespill zwëschent der „Agence pour le dé- veloppement de la qualité de l'enseigne- ment“, wat muer um Ordre du jour ass, an dem Inspektorat, do musse mer e Modus vun Zesummenaarbecht fannen. Ech weess awer elo net wéi ee sech kéint engagéieren, fir „dans les meilleurs délais“ en neit Gesetz ze maachen; an duerfir géif ech d'Chamber froe fir dat net unzehuelen.

ment“, wat muer um Ordre du jour ass, an dem Inspektorat, do musse mer e Modus vun Zesummenaarbecht fannen. Ech weess awer elo net wéi ee sech kéint engagéieren, fir „dans les meilleurs délais“ en neit Gesetz ze maachen; an duerfir géif ech d'Chamber froe fir dat net unzehuelen.

An da wëll ech och nach ee Wuert soen zu deenen Amendementer. Ech verstinn ei- gentlech d'Freed vun der DP net fir hei Amendementer eranzereechen, déi se am Fong selwer net duerchgesat huet wéi se an der Regierungsverantwortung war. Dat fan- nen ech éierlech gesot net immens beroue- gend fir eng Partei, déi eigentlich wëllt se- riö geholl ginn.

Fir mech sinn d'Erausfuerderunge vun der Schoul d'Verbesserung vun der Qualitéit, d'Verbesserung vum Schouklima, sech ëm all Kand këmmen, all Kand fuerderen, för- deren, encouragéieren, an ech muss soen, an ech ginn dat och zou, et war fir mech keng Prioritéit fir elo de Wäerteunterrecht an der Schoul duerchzesetzen. Ech hat dat net op mengem Programm stoen, ech hu mech och net drëm gekëmmert. Duerfir géif ech lech soen, dass ech dat Gesetz hei derwäert fannen ze stëmmen, an ech géif lech bieten et ze stëmmen an d'Amende- menter net unzehuelen.

Merci.

» **Plusieurs voix.** - Très bien.

» **M. le Président.** - Ech soen der Ma- dame Minister Merci. Mir komme muer zum Vote iwwert d'Amendementer an och zum Vote iwwert de Projet an d'Motioun.

Mir fuere viru mat der Diskussioun vum Pro- jet de loi 5760 iwwert d'Léierpersonal. D'Riedezäit ass nom Modell 2 festgeluecht; dat heescht, datt de Rapporteur an d'Regie- rung jeeweils 40 Minutten zegutt hunn. Et si bis elo schonn ageschriwwen: den Här Roth, den Här Berger an den Här Adam. D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Jos Scheuer.

5. 5760 - Projet de loi concernant le personnel de l'enseignement fondamental

Rapport de la Commission de l'Éduca- tion nationale et de la Formation profes- sionnelle

» **M. Jos Scheuer** (LSAP), *rapporteur*: - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, mir stëmmen e Pak vu véier Gesetzter, an déi véier Gesetzter hänken zesummen, an zwee Gesetzter sinn net vuneneen ze trennen, dat ass dat iwwert den Enseignement fonda- mental, iwwert d'Grondschoulgesetz, an d'Personalgesetz.

Ech hätt mer kënne virstellen, datt een déi zwee Gesetzter an engem zesummege- faasst hätt, da wär awer d'Grondschoulge- setz nach méi monumental gi wéi et fir de Moment ass. An deem Gesetz ginn all déi Leit opgezielt, déi an der Schoul interve- néieren, an déi wichtegst vun deene Leit kréien dann och hire Statut definéiert an de- sem Gesetz.

Den Historique vum Projet de loi ass séier gemaach. De 24. August 2007 ass d'Gesetz agereecht ginn. De Conseil d'État huet méi wéi ee Joer gebraucht fir en Avis ofzeginn. Mir hunn e kritt am November 2008, den éischten Avis, an de Conseil d'État huet nach eng Kéier en zweeten Avis ofginn, en Avis complémentaire, no enger Kuele- bootsch vun Amendementer, déi mer ge- maach hunn opgrond vu sengem Avis, den 19. Dezember 2008.

Dir mierkt wéi op deem Gesetz schafft ginn ass, an och am Laf vun leschte Mount, just fir déi Kombinatioun vun deenen zwee Gesetzter kënnen iwwert den Instanzewee ze kréien, an duerfir gëtt et och eng Serie vun Ursachen. Mir hunn all Avisé gekuckt déi mer haten. D'Chambre des Fonction- naires, d'Chambre des Employés privés, d'Chambre de Travail, a mer haten och nach en Avis vum Syvicol, dee sech et net huele gelooss huet fir d'Implikatioun vun de Gemengen an deem Gesetz op de Leescht ze huelen.

Am Ganzen hate mer fënnef Réuniounen éier mer den Avis vum Conseil d'État haten. Duerno nach eng Kéier fënnef, plus déi déi mer reservéiert hate fir den Avis complé- mentaire vum Conseil d'État. Esou datt mer just am leschte Mount ganz intensiv ge- schafft hunn an de 14. Januar dann de Rap- port ugeholl hunn. Och dese Rapport ass ugeholl ginn, esou wéi deen iwwert d'Grondschoul, mat de Stëmme vun der Majoritéit.

Just zum Contenu vum Projet de loi. Ech hat gesot, en huet ee Volet, dat ass de Volet vum Statut vun den Intervenanten an der Schoul. En zweete Volet ass awer de Volet iwwert d'Carrière vun deene Leit, déi hei im- plizéiert sinn. An och dee Volet ass also en Element vun deem Projet de loi an expli- zéiert och, firwat et esou laang gedauert huet bis mer ofschléisse konnten.

Zum Contenu vum Projet de loi, ech be- schränke mech op dat Wesentlecht. Ech ginn net méi all déi Artikelen a Sektionen duerch. Et gëtt e Corps geschaf, deen an der Grondschoul intervenéiert. Da ginn d'Conditions d'admission definéiert, d'Con- ditions de nomination an och d'Affektatioun respektiv d'Réaffectatioun vum Personal. Mä et geet och Rieds vun der Disziplin, vun de Remplacementer a vun der Planifika- tioun. Hei ginn also d'Structures de gestion definéiert, déi mer am Enseignement fonda- mental scho fonnt hunn.

E puer wichteg Elementer hei aus deem Ge- setz. Fir d'éischt d'Nomination étatique. Haut steet d'Léierpersonal ënner enger duebeler Autoritéit. Engersäits ënnert der Autoritéit vum Inspektor an op där anerer Säit ënnert der Autoritéit vun der Gemeng, ënnert der administrativer Autoritéit vum Buergermeeschter. Dat ännert elo. Am Prin- zip kéint elo, doduerch datt d'Nomination duerch de Stat gemaach gëtt, d'Personal ënnert d'Autoritéit vum Stat. An dat gëllt souwuel fir d'Enseignanté wéi och fir d'Edu- cateuren.

D'Gemeng ass, wéi gesot, net ausgeschalt an deem Raster. D'Gemeng huet sech mat der Schoulorganisatioun ze befaassen, suert fir d'Kollaboratioun mat dem Minister a suert och fir d'Kollaboratioun ënnert deen eenzelnen Équipes, doduerch datt déi och verankert ginn an der Schoulorganisa- tioun. Am Ministère gëtt e Service du per- sonnel geschaf, deen dann domadder och d'Gemengen entlaascht.

Zur Prozedur elo, zu deene verschiddene Prozeduren, déi am Gesetz stinn. D'Nomi- natioun vun den Enseignanté gëtt vum Grand-Duc virgeholl an de Stat affektéiert déi Enseignanten, déi d'Nomination vun him hunn, an all Enseignanten, déi en place sinn, an eng Gemeng. Déi an enger Ge- meng sinn, kënnen do bleiwen, an déi an eng aner Gemeng wëlle wiesselen, déi ginn dohinner affektéiert, sur avis vun de Geme- geréit. De Gemengerot ass also och net ausgeschalt an der Prozedur vun den Affek- tatiounen respektiv vun de Réaffectatiounen. An d'Gemeng selwer ka sech dann, wa se verschidde Schoulen huet, e Règlement de permutation ginn, fir de Wiessel ënnert deene verschiddene Schoulen aus enger Gemeng méiglech ze maachen.

Zur Prozedur vun der Affektatioun. Déi Schoulmeeschter, Léierinne mat Diplom, déi melle sech op déi fräi Posten, wann der dann do sinn, op déi Posten déi deklaréiert gi vun de Gemengen a kommen dann op eng éischt Lëscht. Wichteg ass och als In- formatioun, datt déi Leit sech op méi Posté melle kënnen. Dat war am Ufank net esou kloer. Dat heescht, wa se op enger Plaz net ugeholl géife ginn, wa se net hir Nomi- natioun dohinner kréien, da kënne se vun en- ger zweeter Gemeng awer gestëmmt ginn.

Wichteg ass och, datt de Ministère, dee jo all déi Demanden a vakant Posten enregis- tréiert, eng national Lëscht presentéiert, an net nëmmen eng Lëscht déi pro Arrondisse- ment dann opgestallt gëtt. D'Gemenge ginn hiren Avis dann zu deene Leit, déi sech bei si mellen, an de Ministère mécht dann déi Affektatioun.

D'Fro, déi sech da stellt: No wat fir enge Kritäre geschitt dat? Op der nationaler Lëscht, déi presentéiert gëtt, muss dann e Klassement virgeholl gi vun deene Kandida- ten, an dat Klassement gëtt virgeholl op- grond vun der Note d'inspection déi se kréien - do nach eng Kéier de Wäert an d'Importenz vum Inspektorat -, an d'Ancien- netéit spilt dann.

Dat sinn also fir d'Gemeng zwee objektiv Kritären un déi se sech hale kann, fir sech fir deen een oder fir deen aner Kandidat ze entscheeden. Dat sinn d'Grondprinzipien dervun, den Detail ass nach méi kompli- zéiert.

Ech kommen dann zum Inspektorat. Dat ass en neit Element. Vill Fonctionne vum Inspek- torat sinn nei, an ech ka kee Kommentar zu där Diskussioun vu virdu maachen. D'Ins- pektorat gëtt duerch déi zwee Gesetzter gestärkt, kritt Missiounen a kritt Fonctioun- en, kritt och eng Wichtegkeet, déi et vir- drun net an deem Mooss hat. Op jidde Fall war et net esou festgeluecht. Den Inspektor eleng ass de Chef hiérarchique, wat d'Dis- ziplin vun den Intervenanten an der Schoul ugeet.

Den Inspektor huet den Avantage fir eben eng Autorité supérieure ze sinn. Eng Dis- tanz besteet tëschent him an deene Leit, déi an enger Schoul intervenéieren, an op där anerer Säit ënnersteet en dem Minister, deen ëmmer nach a leschter Fonctioun dann en Aval gëtt oder en Avis défavorable zu deem, wat proposéiert gëtt.

D'Inspektorat ass zoustänneg fir de ganzen Enseignement fondamental. Et kommen aacht nei Inspektore bäi. Esou steet et am Gesetz, quitte datt gesot ginn ass, déi wä- re schonn en place.

Wichteg ass och beim Inspektorat, datt d'Inspektorat gestärkt gëtt, net nëmmen an der Tâche an an der Responsabilitéit, déi se kréien, mä wichteg ass och, datt d'Verwal- tung, déi d'Inspektorat zur Verfügung ges- tallt kritt, endlech emol an engem Text steet. D'Inspektorat kritt och Büros, quitte datt se zu e puer Arrondissementer zesum- megefaasst ginn, an déi Verwaltung setzt sech zesummen aus Redakteren an aus Ex- péditionnaires.

Den Inspektor ass jo elo net méi deen, deen en Arrondissement verwalt aus dem Auto eraus, vum Autostéléfon, a vun enger Plaz op déi aner fiert. Den Inspektor ass elo een, deen iwwer eng Verwaltung verfüge kann. Et ass am Intérêt - an dat ass och an der Kommissioun gesot ginn - vun der ganzer Schoul, datt d'Inspektorat gestärkt gëtt, och wat d'Verwaltung ugeet, déi dem Ins- pektorat zur Verfügung steet.

Et kënnt méi Aarbecht op se zou um peda- gogesch Plang - dat hu mer héieren -, fir déi sëllege Gremien zesummenzehalen a fir se mateneen ze verbannen, ze vernet- zen. Déi pedagogesch Aarbecht hält zou.

Mir däerfen net vergiessen - ech kann dat hei aflécken -, datt d'Leit hir éischt Nomi- natioun, nodeem se d'Schoul an de Concours ofgeschloss hunn, vum Minister kréien, an nodeem déi éischt Lëscht ofgeschloss ass, affectéiert de Minister déi nei Zougäng op déi Plazen, déi fräi sinn, déi net besat ginn. Dat huet deen Avantage, datt brevetéiert Leit op Plaze komme wou se gebraucht ginn a sech net an enger Schoul, déi even- tuell méi attraktiv ass, gruppéieren. Dat nëmmen als Ergänzung.

Déi Verbindungen, déi duerch d'Inspektorat mussen hiergestallt ginn, brauchen en ad- ministrative Suivi. Wichteg ass och, datt déi Remplacementer, déi soss vum Portier an der Schoul gemaach gi sinn - fir et e bësse karikatural duerstellen -, oder vum Presi- dent vum Comité, aus deem Arrondisse- ment kënne gemaach ginn, deem d'Lëscht vun de Suppléanten zur Verfügung gestallt gëtt.

Also méi Aarbecht fir d'Inspektorat a méi Aarbecht och doduerch, datt an deem gan- zen Enseignement fondamental, vum Pré- coce bis erop an d'sechst Schouljoer, och méi Élèves do si wéi virdrun an datt déi Zuel och nach zouhëlt.

Och d'Carrière vun den Inspektore gëtt hei festgeluecht. Den Inspektor muss e Master- Diplom hunn, während fir de Schoulmee- schter, fir den Enseignant an och fir den Educateur de Bachelor-Diplom an Zukunft erfuert ass.

En anert wichtegt Element an deem Ge- setz ass d'Planifikatioun. Ech soen dat just, fir ze weisen, datt et méi wéi e Gehälterge- setz ass. Esou wéi e Plan de recrutement fir de Secondaire existéiert huet, esou gëtt et elo och een am Primaire. Vläch huet et ee ginn, ouni datt een et wosst. De Plan de re- crutement geet op fënnef Joer, kee Pilotage à vue also, mä eng Planifikatioun déi och am Intérêt ass vun deenen, déi elo nach wëllen an d'Carrière vum Enseignant am En- seignement fondamental eragoen.

Eng aner Remarque nach iwwert d'Réserve des suppléants an iwwert d'Remplaçanten. Dat ass esou en däregen Terrain, mat deem dëst Gesetz sech ofgëtt, wou et relativ schwie- rig ass, oder och net esou schwie- reg, mä trotzdem, fir feststellen, festze- leeën, wat sech geännert huet par rapport zum Istzustand.

2002 ass d'Réserve des suppléants ge- schaaft ginn, an dat wat deemools festge- luecht ginn ass, gëtt elo ersat duerch dëst Gesetz. D'Argumenter sinn déi hei: De Lët- zebuerger Enseignement an den Enseigne- ment fondamental kommen net aus ouni